

Bændablaðið

23. tölublað 2024 • Fimmtudagur 19. desember • Blað nr. 670 • 30 árg. • Upplag 33.000 • Vefur: bbl.is

Ritstjórn Bændablaðsins óskar lesendum um land allt gleðilegra jóla og farsældar á nýju ári og þakkar góðar viðtökur á árinu sem er að líða.

Teikning / Hlynur Gauti Sigurðsson

Eftirmál riðuveiki:

Bjart er yfir Miðfirði

– Uppbygging fjárstofns hafin eftir síðustu allsherjar niðurskurðaraðgerðirnar

Bændurnir á bæjunum Bergsstöðum og Urriðaá í Miðfirði fengu heimild til að kaupa fé í haust. Þetta eru stór sauðfjárbú sem lentu í riðuniðurskurði á vordögum 2023.

Með nýjum aðferðum í baráttunni gegn riðu hafa yfirvöld fallið frá þeirri kröfu að bændurnir á Bergsstöðum og Urriðaá verði fjárlausir í tvo vetur.

Undanfarna áratugi hefur eina vopnið gegn útbreiðslu sjúkdómsins verið niðurskurður á öllum kindum á þeim bæjum þar sem sauðfjárríða greinist. Því hefur verið fylgt eftir með kröfu um að bændur rífi allar innréttingar úr fjárhúsunum hjá sér og sóttreinsi áður en þau eru byggð upp á ný og annað sauðfé kemur eftir minnst tvo fjárlausa vetur.

Á undanförunum árum hafa verið framkvæmdar erfðarannsóknir á íslensku

sauðfé sem hefur skilað sér í því að fundist hafa nokkrir erfðabreytileikar sem veita vörn gegn riðu.

Stjórnvöld hafa því breytt um stefnu í riðumálum, en í staðinn fyrir að ráðast í fþyngjandi aðgerðir á sauðfjárbúum þar sem smit eru staðfest er unnið að því að gera verndandi erfðabreytileika útbreidda í sauðfé og rækta upp almennt ónæmi.

Þegar riða greindist á Stórhóli í Vestur-Húnavatnssýslu haustið 2023 var í fyrsta skipti ekki gripið til allsherjar niðurskurðar á hjörðinni, heldur voru framkvæmdar erfðarannsóknir á öllum kindunum og þeim sem báru verndandi erfðaeiginleika hlíf. Bændunum stóð jafnframt til boða að fara strax í uppbyggingu hjarðarinnar án þess að þurfa að skipta um innréttingar í fjárhúsunum.

Vatnaskil í sögu riðu

Áðurmeind riðutilvik marka ákveðin vatnaskil í sögu sjúkdómsins, en sauðfjárhjarðirnar á Urriðaá og Bergsstöðum verða að öllum líkindum þær síðustu sem verða skornar niður í heild. Jafnframt má reikna með að bændurnir verði þeir síðustu sem þurfa að ganga í gegnum endurbyggingu á sínum útihúsum vegna sjúkdómavarna.

Í samtali við Bændablaðið segjast Elín Anna Skúladóttir og Ari G. Guðmundsson, bændur á Bergsstöðum, vera mjög ánægð með að fá að kaupa fé núna, ári fyrir en áætlað var. Niðurskurðurinn á sínum tíma hafi verið mikið áfall, en bændurnir á bæði Bergsstöðum og Urriðaá höfðu ræktað upp afurðahár sauðfjárhjarðir.

Þegar ljóst var að heimild fengist fyrir bændurna á Stórhóli að byggja upp hjörð sína með kaupum á gripum með verndandi arfgerðir þrýstu bændurnir í Miðfirði á að sömu reglu giltu um þau, þótt þau hefðu ekki farið í gegnum tvo fjárlausa vetur.

Elín og Ari benda á að gífurleg vinna hafi farið í niðurrif og uppbyggingu á undanförunum misserum, en eins og áður segir voru þau skikkað til að grípa til þeirra aðgerða af stjórnvöldum. Þau fá allan efniskostnað endurgreiddan en gagnrýna harkalega að hið opinbera taki hvernig tillit til vinnuliðarins. Það er ekki sjálfsgætt að bændur geti smíðað og því gætu þeir þurft að leggja sjálfir út fyrir aðkeyptri vinnu.

/ál

– Sjá nánar á síðum 38 og 40.

LAND CRUISER 250

KOMDU OG REYNSLUAKTU **LAND CRUISER 250** HJÁ VIÐURKENNDUM SÖLUADILUM. SÖLURÁÐGJAFAR OKKAR TAKA VEL Á MÓTI ÞÉR.

Land Cruiser 250 er flaggskip Toyota sem beðið hefur verið eftir með mikilli eftirvæntingu. Útlitið er óður til fortíðar og undir kraftalegri yfirbyggingunni liggur ósigrandi torfærutæki.

Land Cruiser 250 er konungur jeppanna.

TOYOTA FÖRUM LENGRA

Toyota Kaupúni
Kaupúni 6
570 5070

Toyota Akureyri
Baldursnesi 1
460 4300

Toyota Reykjanesbæ
Njarðarbraut 19
420 6600

Toyota Selfossi
Fossnesi 14
480 8000

UMHVERFISVERÐLAUN ATVINNULÍFSINS
UMHVERFISFYRIRTÆKI ÁRSINS

Billinn í þessari auglýsingu endurspeglar ekki endilega þann búnað sem kann að vera tilgreindur. Fyrirvari við 7 ára ábyrgð: Ökutækinu skal viðhaldið samkvæmt vörulýsingu og leiðbeiningum framleiðandans og ber eigandi kostnaðinn við slíkt viðhald. Sé það ekki gert getur það valdið ógildingu ábyrgðar varðandi hluti sem þarfnast viðhalds. 7 ára ábyrgð gildir eingöngu um bíla sem fluttir eru inn af Toyota á Íslandi ehf. 12 mánaða vegaaðstoð fylgir öllum nýjum Toyota bílum. Birt með fyrirvara um villur.

Hátíð fer að höndum ein,
hana vér allir prýðum.
Lýðurinn tendri ljósin hrein,
líður að helgum tíðum.

Við óskum landsmönnum öllum
gleðilegrar hátíðar og farsældar á nýju ári.

„Þetta er alltaf hjá syni mínum og það er hamborgarhryggur. Hann er búinn að finna system til að elda þetta á grillinu. Þetta er svolítið bragðmeira.“
Sigrún Gísladóttir.

„Það er hreindýrakjöt af því ég er búinn að veiða hreindýr í mörg ár og það er vel við hæfi að borða það.“
Ásmundur Guðnason.

„Yfirleitt fæ ég mér bara svínahrygg af því að mamma og pabbi velja það.“
Bjarki Hrafn Ívarsson.

Vísnaðhornið

Vísur þessar birtust í almanaki Hins íslenska Þjóðvinafélags 1900. Höfundur er óþekktur.

*Hátíð jóla hygg þú að,
Hljóðar svo gamall texti:
Ársins gróða þýðir það,
ef þá er tungl í vexti.*

*En ef máinn er þá skerð'r
önnur fylgir gáta:
Árið nýja oftast verð'r
í harðasta máta.*

Þegar þetta nú birtist dregur að jólahátíðinni. Margt hefur breyst varðandi þá gleði. **Jóhannes úr Kötllum** orti um jólasveina og líka um köttinn:

*Þið kannist við jólaköttinn,
-sá köttur var gríðarstór.
Fólk vissi ekki hvaðan ánn kom
eða hvert hann fór.*

*Hann glennti upp glymurnar sínar
glóandi báðar tvær.
-Það var ekki heiglum hent,
að horfa í þær.*

Þetta kvæði Jóhannesar var auðvitað nokkuð pólitískt og endaði svona:

*Máske, að leitinn að þeim sem líða
af ljós-skorti heims um ból,
gefi ykkur góðan dag
og gleðileg jól.*

Kunn er vísa Jóhannesar með afdráttarhætti, þótt um annað sé:

*Drósir ganga, dreyrinn niðar
drjúpa skúrir.
Rósir anga, reyrrinn iðar
rjúpa kúrir.*

Afdráttarhátur er ekki á allra færi, **Gunnar Straumland** yrkir þessa á adventu:

*Gjóra, fannir, fársins trú
ferir hljóða kraftinn.
Jóla annir, ársins rú
ærir ljóða raftinn.*

Jón Atli Játvarðarson er úr Reykhólasveit og yrkir hér. Stuðlafall, afbrigði af braghendu.

*Þvörusleikir nálgast hratt þann
nýja tíma,
er með tölvu og takkasíma,
tekst á við, að stuðla og ríma.*

Einnig hefðbundna braghendu:

*Stampaðist við stóran pott
hjá stónni fínu,
glettist þar við Gunnu Stínu,
með gnýstuðla á valdi sínu.*

Stephan G. Stephansson flutti ungur í vesturheim. Hann orti til Jóns frá Sleðbrjóti.

*Jólaeldur innri þinn
út yfir kveld þitt logi.
Skuggaveldin aldrei inn,
að þér heldur vogi.*

Fyrir 112 árum á aðfangadegi sagði **Stefán frá Hvítadal:**

*Guð er eilíf ást,
engu hjarta'er hætt.
Ríkir eilíf ást,
sérhvert böll skal bætt.
Lofið Guð sem gaf,
þakkið hjálp og hlíf.
Tæmt er húmsins haf,
allt er ljós og líf.*

Umsjón: Magnús Halldórsson
mhalldorsson0610@gmail.com

Spurning dagsins:

Hvað er í jólamatinn og af hverju?

„Það verður humar og beef wellington. Af því ég er orðinn leiður á svínakjötinu.“
Árni Björn Ingvarsson.

„Forrétturinn er humarsúpa. Síðan er aðalrétturinn hamborgarhryggur. Svo erum við oftast með bollakökur í eftirrétt með heimagerðum ís. Þetta hefur alltaf verið borðað á mínu heimili.“
Ísak Pétursson.

„Hangikjöt og meðlæti. Í forrétt erum við með hreindýrapaté og í eftirrétt er oftast ís. Þetta er gömul hefð frá heimilum foreldra minna.“
Kristín Ósk Magnúsdóttir.

„Það er hamborgarhryggur, en það er hefð. Svo er hangikjöt á jóladag.“
Freydís Björk Sigvaldadóttir.

„Ég held að það sé hryggur. Mamma og pabbi velja það.“
Oskar Freyr Böðvarsson.

„Við borðum kjúkling í tómatasósu frá El Salvador, þaðan sem ég kem. Við gerum einnig brauð og berum fram salat, kúrbít og tómatu.“
Sofía Galdamez.

„Ég er með purusteik að norskum sið. Það er af því að þegar ég byrjaði að búa bjó ég úti í Noregi og datt ekkert annað í hug.“
Sigurjón Hallgrímsson.

„Ég er mjög hrifinn af sveppasúpu sem er algeng í Póllandi. Mig langar líka í hamborgarhrygg, en ég hef aldrei prófað íslenskan jólamat.“
Matheus Krawczuk.

„Það er ekki alveg búið að ákveða það. Við erum alltaf með mismunandi. Líklega nautalund.“
Sesselía Dagbjört Gunnarsdóttir.

„Það verða sennilega rjúpur í jólamatinn. Það er gamall vani.“
Skúli Guðmundsson.

Smáforrit til að panta sæðingar

Smáforritið Fang, sem er notað fyrir pantanir á sæðingum og skráningar fyrir frjótækna, hefur verið tekið í notkun í Eyjafirði og Suður-Þingeyjarsýslu.

Í fréttatilkynningu segir að planið sé að byrja þar og sjá hvernig gengur. Í framhaldinu verður farið að taka það í notkun á fleiri svæðum. Markmiðið er að gera það notendavænt og auðveldna pantanir á sæðingum og skráningar fyrir frjótækna, minnka til dæmis allar handskriftir sem hafa fylgt núverandi kerfi síðustu áratuginna.

Markmiðið er einnig að fækka villum og koma alveg í veg fyrir villur í kerfinu, ásamt því að gera störf frjótækna skilvirkari. Pantanir og skráningar í forritinu eru tengdar við Huppu og uppfærast þar.

Smáforritið Fang er aðgengilegt fyrir Android, iPhone og Windows.

/smh

Miðgarður.

Mynd /Aðsend

Lækjarbakki flyst í Gunnarsholt

Ákveðið hefur verið að flytja meðferðarheimilið Lækjarbakka í Gunnarsholt á Rangárvöllum.

Meðferðarheimilið hefur verið starfrækt síðustu ár á Geldingalæk í Rangárlingum ytra en húsnæði þess er ónýtt. Lækjarbakki flytur í húsnæðið Miðgarð. Land og skógur eru með starfsemi í húsinu í dag en mun flytja þá starfsemi í önnur hús á staðnum, að því er fram kemur í tilkynningu frá mennta- og barnamálaráðuneytinu.

Þar kemur einnig fram að Lækjarbakki er eina heimili sinnar tegundar á Íslandi, sem býður upp á langtíma meðferð fyrir drengi á aldrinum 14 til 18 ára, sem glíma við alvarlegan vanda vegna til dæmis vímuefnaneyslu, ofbeldis, afbrota, skóla- og námserfiðleika eða sálfélaglegslegan vanda, þegar önnur úrræði duga ekki til.

Starfsemi Lækjarbakka er á vegum Barna- og fjölskyldustofu en á heimilinu dvelja allt að sex drengir hverju sinni í um sex mánuði í senn, stundum lengur ef ástæða þykir til.

/mhh

LR Lögfræðistofa Reykjavíkur

LÖGMANNSPJÓNUSTA

Vönduð og fagleg lögmannspjónusta með starfsstöðvar bæði í Reykjavík og á Hvolsvelli. Helstu réttarsvið: Félagaréttur, eignaréttur, samningaréttur, orkuréttur, erfðaréttur, gjaldprotaréttur stjórnsýsluréttur o.fl. Yfir 30 ára reynsla af lögmannsstörfum.

Helgi Jóhannesson, lögmaður • helgi@lr.is • Sími 849-0000
Borgartúni 25, Reykjavík • Austurvegi 4, Hvolsvelli • Sími 515-7400

Nautgriparækt:

Kyngreining sæðis hafin

– Litið inn í færarlega rannsóknarstöð á Hesti í Borgarfirði

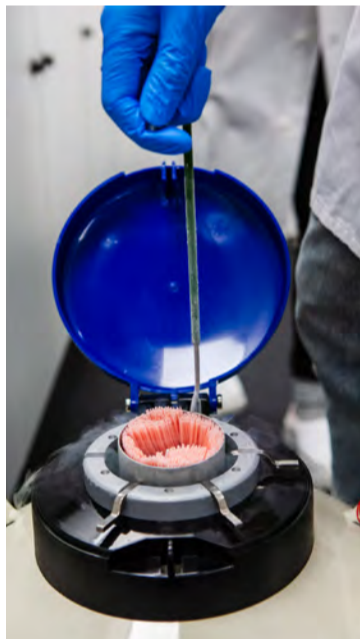
Við Nautastöð Bændasamtaka Íslands á Hesti í Borgarfirði hefur verið komið upp færarlegri rannsóknarstöð þar sem framkvæmd er í fyrsta skipti kyngreining á sæði úr íslenskum nautum.

Rannsóknarstöðin er í innréttaðum vörubílsvagn sem kom að Hesti þann 3. desember. Með honum kom sérþjálfað erlent starfsfólk sem byrjaði framleiðslu kyngreinda erfðaeftisins þann 6. desember og mun vinna allan sólarhringinn til 20. desember.

Í staðinn fyrir að byggja upp rannsóknarstofu á Hesti var farin sú leið að semja við fyrirtækið Sexing Technologies, sem er dótturfyrirtæki alþjóðlegu samsteypannar Inguran LCC. Að þessu sinni verða kyngreindir rúmlega tvö þúsund sæðisskammtar sem verða nýttir í tilraun til að skera úr um hvort þessi tækni virki fyrir erfðaefti nauta af íslenska mjólkurkúastofninum.

Pláss eina málamiðlunin

Ronan Raftery, yfirmaður færarlegu rannsóknarstofunnar, segir að þrátt fyrir að rannsóknarstofan komist fyrir á vöruflytningavagn hafi ekki þurft að gera neinar málamiðlanir nema þegar kemur að pláss. Tveir til þrjár starfsmenn eru á vakt á hverjum tíma og segir hann oft geta verið þröng á þingi. „Rétt eins og hægt er að vera með fullbúið heimili í húsbíl getum við verið með alla aðstöðu. Það þarf bara að koma hlutunum fyrir,“ segir hann.

Kyngreint nautasæði fer í dreifingu á næstu mánuðum.

Fyrir utan nautastöðina á Hesti má sjá vörubíl þar sem fram fer fyrsta kyngreiningin á íslensku nautasæði. Myndir /ál

Mariska Bakker er aðstoðarmaður framleiðslustjóra Inguran European samsteypannar í höfuðstöðvunum í Hollandi. Hún segir að rannsóknarstofan geti framleitt allt að 600 kyngreinda sæðisskammta á sólarhring. Afköstin stjórna að hluta til af því hversu öflug nautin eru í framleiðslu á erfðaefti, en nauðsynlegt er að nota ferskt sæði. Af þeim sökum framkvæmir starfsfólk nautastöðvarinnar sæðistöku þrisvar á dag meðan á kyngreiningunni stendur, en venjan er að hún fari fram einu sinni til tvisvar í viku.

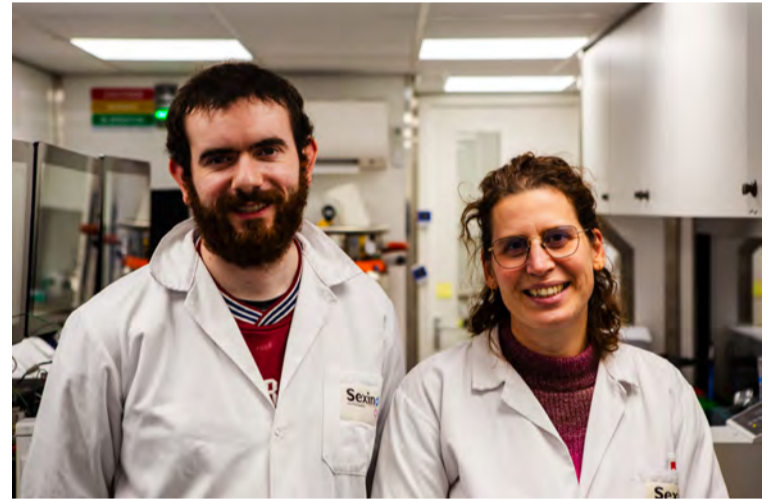
Ronan og Mariska vita ekki til þess að nokkur önnur færarleg aðstaða til kyngreininga á sæði hafi verið búin til. Hún mun breyta miklu fyrir afskekktar nautastöðvar eða minni kúakyn, enda skemmist sæðið ef það þarf að ferðast um langan veg. Næsti áfangastaður rannsóknarstöðvarinnar verður í Þýskalandi og segja Ronan og Mariska mikla eftirspurn vera eftir þjónustu hennar.

Sex kyngreiningartæki

Kyngreiningin byggist á því að nýta stærðarmun á X og Y litningunum. Með því að virkja rafsegulstraum við hlið hárfinnar bunu af sæði sem hefur verið undirbúið er hægt að beina kvenkyns sæðisfrumum í eina átt og karlkynsfrumum í aðra. Mariska segir fullunna vöru innihalda minnst 90 prósent af sæðisfrumum af því kyni sem greint er fyrir.

Í rannsóknarstofunni eru sex kyngreiningartæki. Ferlið frá því starfsfólk nautastöðvarinnar afhendir ferska sæðisskammta þangað til að starfsfólk rannsóknarstofunnar hefur gengið frá sæðisstráum í frysti eru um 16 klukkutímar. Þegar unnið er með erfðaefti af mjólkurkúakyni er yfirleitt kyngreint fyrir kvenkynsfrumum og karlkynsfrumunum hent. Þessu er öfugt farið þegar holdanaut eiga í hlut.

Kyngreining sæðis er ekki ný tækni, en Mariska nefnir að í lok níunda áratugarins hafi fæðst folald með þessari tækni. Inguran-samsteypan fékk heimild til að kyngreina sæði árið 2004 í Bandaríkjunum og opnaði fyrstu rannsóknarstöðina í Evrópu árið 2007. Þessi tækni virkar best fyrir nautgripi, en gengur fyrir öll spendýr. Mariska nefnir að dýragarðar hafi

Ronan Raftery og Mariska Bakker frá Inguran LCC. Þau eru meðal starfsmanna sem vinna allan sólarhringinn við kyngreiningu sæðis.

Ferlið við kyngreininguna tekur sextán klukkutíma.

notað kyngreint sæði. Inguran-samsteypan er með starfsemi í sex heimsálfum og tólf rannsóknarstofur í Evrópu.

Fleiri kvígukálfar á ári

Sveinbjörn Eyjólfsson, forstöðumaður nautastöðvarinnar, segir Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins hafa lagt upp tilraun þar sem sæðisskammtar verða teknir úr fimm nautum og settir í dreifingu á næsta hálfu ári. Helmingurinn af skömmtum frá hverju nauti verður kyngreindur fyrir kvenkyns sæðisfrumum á meðan hinn helmingurinn verður ókyngreindur. Hvorki frjótækna né þeir bændur sem kjósa að taka þátt í tilrauninni

munu vita hvort er hvað meðan á henni stendur. Þetta segir hann vera langbestu leiðina til að fá úr því skorið hvort kyngreint sæði úr íslenskum nautum geti nýst.

Samhlíða þessu er verið að útbúa kyngreinda sæðisskammta úr einu hreinræktuðu Aberdeen Angusnauti. Þar er karlkyns frumum sérstaklega safnað og geta bændur óskað eftir því erfðaefti án þess að taka þátt í tilraun.

„Ef þetta tekst stendur bændum til boða að fá kvígusæði á betri hluta kúnna og verða ekki fyrir vonbrigðum þegar það kemur tuddi undan bestu kúnni,“ segir Sveinbjörn. Þrátt fyrir að fanghlutfall sé lægra með kyngreindu sæði skilar það sér í fleiri kvígukálfum á ári. /ál

SLYSAVARNAFÉLAGIÐ
LANDSBJÖRG

Þegar mest á reynir...

Njótum hátíðanna áhyggjulaus.

Kaupfélag Skagfirðinga keypti allt hlutafé í Kjarnafæði Norðlenska við undirritun kaupsamnings í september. Mynd /ghp

Búsæld seldi KS-hlutinn í heild

Búsæld seldi hlut sinn í Kjarnafæði Norðlenska (KN) í heild til Kaupfélags Skagfirðinga. Ágúst Torfi Hauksson, forstjóri KN, segir að ekki hafi komið til innköllunar á neinum hlut.

Bændablaðið og Ríkisútvarpið hafa greint frá því að Kaupfélag Skagfirðinga hefðu krafist innlausnar á grundvelli hlutafjárлага á hlutum nokkurra Búsældarbænda sem vildu halda sínum eignarhlut. Ágúst Torfi segir það ekki vera rétt.

Hann segir að samtöl hafi átt sér stað í sumar, eftir undirritun kauptilboðs í byrjun júlí og fram að kaupsamningi í september. „Það var ekki stefnan í upphafi að kaupa félagið í heild, m.v. samskipti milli aðila í upphafi, en þegar ljóst varð hve stór hluti hluthafa Búsældar vildi selja kom fram að kaupandi væri tilbúinn til og sæi fyrir sér að klára viðskiptin að fullu þar sem örhlutur væri eftir og ljóst að við þær aðstæður sem uppi voru væri það einfaldast fyrir Búsæld að selja í heild. Þetta var því sameiginleg niðurstaða í samtali aðila,“ segir Ágúst Torfi.

Búsæld átti um 43 prósent hlut í KN fyrir sölu en í lok síðasta árs voru 465 hluthafar, en enginn einn hluthafi átti meira en tíu prósent.

„Tilboð KS í hlut Búsældar í Kjarnafæði Norðlenska (KN) var með þeim hætti að Búsæld samþykkti að selja óbeinan hlut hluthafa í KN, sem þeir áttu í gegnum Búsæld, sem vildu selja sína hluti.“

Ágúst Torfi Hauksson.

Óskað var eftir afstöðu hluthafa til sölu nú í sumar. Eigendur um 93% hlutafjár gáfu upp að þeir vildu selja hluti sína, tæp 2% að þeir hygðust ekki selja en ekki fékkst afstaða hjá þeim sem út af stóðu, um 5%,“ segir Ágúst Torfi.

Þar sem meðeigendur Búsældar, bræðurnir Eiður og Hreinn Gunnlaugssynir, voru búnir að samþykkja sölu lá fyrir að að lágmarki 97 prósent hlutafjár myndu skipta um hendur. „Í ljósi þessarar afgerandi niðurstöðu hluthafa Búsældar til sölnunar ákvað stjórn Búsældar að selja hlutinn í heild. Ekki var um neina innköllun að ræða á neinum hlut, KS kaupir allt hlutafé í KN við undirritun kaupsamnings, sem var í september. Búsæld hefur svo komið þeim verðmætum sem félagið fékk fyrir hlut sinn til hluthafa í framhaldinu,“ segir Ágúst Torfi. /ghp

Óskum viðskiptavinum okkar
Gleðilegra Jóna og farsældar á nýju ári.
Með þökk fyrir viðskiptin á árinu.

Svansson ehf, björgunartæki og búnaður
Melabraut 19, 220 Hafnarfjörður
Sími : 697-4900

Sláturfélag Suðurlands:

Illa gekk að selja gærur á erlendum mörkuðum

Sala Sláturfélags Suðurlands (SS) á gærum sem féllu til í haust hefur gengið illa, þannig að henda hefur þurft tæplega helmingi allra þeirra.

Í 1. og 2. fréttabréfum SS var fjallað um þennan markaðsbrest. Í því fyrra, sem gefið var út 16. september, var talið að um 15 prósent af hvítum gærum af ám og gærum sem flokkist í annan flokk yrði að henda, vegna verðlækkana á mörkuðum frá fyrra ári. Í seinna fréttabréfinu, gefið út 5. desember, er kveðið fastar að orði og staðan sögð hörmuleg. Ekki hafi fundist kaupendur nema fyrir rúman helming gæranna og verð lækkað verulega milli ára. Af þessum sökum hafi félagið hent tæpum helmingi allra gæra sem óvissa var um sölu á, til að spara kostnað við geymslu á þeim.

Tugmilljóna tjón

Áætlað er að tjónið nemi um 30–35 milljónum króna miðað við markaðsvirði og sölu síðasta árs og kostnaðar við förgun á þeim.

Skýringarnar á markaðsbrestinum eru sagðar vera helstar að síðustu tveir vetur hafa verið óvenju hlýr í Evrópu og sala á gæruflikum því dregist saman. Stríð í Úkraínu hafi hamlað sölu frá Tyrklandi til

Tæplega helmingur allra gæra sem féll til í haust var hent. Mynd / smh

Rússlands sem var stór markaður. Loks er nefnt að vegna mjög slæms efnahagsástands í Tyrklandi hafi dregið úr starfsemi margra sítunarfyrirtækja þar í landi sem keyptu íslenskar gærur til vinnslu og sölu.

Ekki heimilt að afhenta hráar gærur

Steinþór Skúlason, forstjóri SS, segir í svari við fyrirspurn um hvort komið hafi til tals að leyfa fólki að hirða gæurnar sem átti að henda, að

umferð utanaðkomandi sé almennt ekki leyfð inn á lóð afurðastöðva og ekki sé heimilt að afhenda hráar gærur svo þetta hafi ekki komið til álita.

Hins vegar kæmi til álita að selja fólki saltaðar gærur þegar þær væru í boði og væri lágmarksmagnið þá væntanlega eitt bretti, eða 300 stykki.

Staðan núna væri hins vegar þannig að allar gæurnar væru seldar sem hirtar voru, svo þetta væri eitthvað sem þyrfti að skoða með öðrum afurðastöðvum. /smh

Loftslagsmál:

Kolefnismarkaðir fá lagalega umgjörð

Lagt er til að hugtakið kolefniseining verði skilgreint í lögum og að þær verði ekki heimilt að flytja úr landi í alþjóðlegum viðskiptum með neikvæðum áhrifum á Ísland.

Í skýrslu starfshóps umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra um viðskipti með kolefniseiningar er einnig lagt til að mótuð verði stefna um hvort kaupa eigi kolefniseiningar frá öðrum ríkjum til að uppfylla markmið um samdrátt í samfélagslosun og kolefnishlutleysi. Einnig að skattaleg umgjörð rekstrar við framleiðslu og kaup á kolefniseiningum verði skoðuð varðandi mögulegar ívilnanir og frádráttarbærni frá rekstrarkostnaði.

Í skýrslunni er mælt til þess að stjórnvöld hafi frumkvæðið að því að leiða saman hagskipti til að kanna áhuga á stofnun kolefnismarkaðar með kolefniseiningar. Samhliða því að kolefniseining sé skilgreind í lögum verði þar ákvæði um útgáfu á leiðbeiningum um gæði þeirra kolefniseininga sem ríkið kaupir og þær kolefniseiningar sem opinberir aðilar kaupir hafi fengið staðfestingu frá faggildum vottunaraðila, sem feli í sér raunverulegan loftslagsávinning.

Þá er lagt til að lagafrumvarp verði unnið sem setji almenna umgjörð utan um kolefnisskrár.

Stutt við þróun kolefnismarkaða

Tilgangur skýrslugerðarinnar var að greina stöðu kolefnismarkaða hér á landi, kanna tækifæri fyrir íslensk fyrirtæki á þessum mörkuðum og meta hvort íslensk stjórnvöld gætu nýtt sér kolefnismarkaði til að uppfylla alþjóðlegar skuldbindingar í loftslagsmálum.

Kolefnisbinding á sér stað í skógum og á þeim grundvelli myndast markaður með kolefniseiningar sem ganga kaupum og solum. Mynd / smh

Tillögum hópsins er ætlað að styðja við þróun kolefnismarkaða á Íslandi og auðvelda hagskiptum að nýta þau tækifæri sem kolefnismarkaðir bjóða upp á.

Valkvæði kolefnismarkaðurinn

Í skýrslunni er fjallað mest um það sem nefnt er „valkvæði kolefnismarkaður“, þar sem íslensk fyrirtæki framleiða og selja kolefniseiningar í dag, án lögbundinnar formgerðar. Veitt yfirlit yfir helstu vottunarkerfi, staðla og viðskiptaferli sem tengjast þessum mörkuðum. Þá er í skýrslunni fjallað um möguleika á að móta íslenskt regluverk til að tryggja áreiðanleika og gagnsæi í viðskiptum með kolefniseiningar, til að koma í veg fyrir vandamál eins og tvítalningu og grænþvott meðal annars.

Samráð til 4. janúar

Einnig er í skýrslunni fjallað nokkuð um skuldbindingar Íslands í loftslagsmálum og tengsl við kolefnismarkaði, alþjóðlegt samstarf

og samannburð á stöðu mála hjá nágrannaþjóðum.

Skýrslan liggur í samráðsgátt stjórnvalda til 4. janúar þar sem hægt er að koma umsögnum og ábendingum á framfæri.

Í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga er bent á að í skýrslunni sé skortur á umfjöllun um mikilvægi þess að vernd líffræðilegrar fjölbreytni verði höfð að leiðarljósi í öllu sem viðkemur framleiðslu á og viðskiptum með kolefniseiningar. Einnig sé æskilegt að huga betur að náttúru- og minjavernd og áhrifum á jarðvegs- og vatnsauðlindir almennt í tengslum við slíka framleiðslu og þurfi varnaglar um þessi atriði að vera skýrir í regluverkinu.

Þar sem sveitarfélög séu lykilhagaðili í mörgu sem viðkemur framleiðslu á kolefniseiningum og þar sem lagt sé til að sveitarfélög taki þátt í að vera leiðandi að einhverju leyti við kaup á kolefniseiningum sem hluti af sínum loftslagsaðgerðum, sé mikilvægt að Sambandið sé haft með í öllu samráði við þessa stefnumótun sem fram undan sé. /smh

Knowledge grows

Örugg með Yara

Við óskum landsmönnum nær og fjær gleðilegrar hátíðar og þökkum samfylgdina og viðskiptin á árinu

SS var stofnað árið 1907 og er samvinnufélag búvöruframleiðanda. Það er markmið SS að selja bændum hágæða einkorna áburð á eins hagstæðu verði og mögulegt er. Með því stuðlum við að samkeppnishæfi innlendrar búvöruframleiðslu og úrvals afurðum neytendum til hagsbóta.

Sláturfélag Suðurlands
Fosshálsi 1, Reykjavík - 575 6070
yara@yara.is - www.yara.is

Verðskrá 2025

Upplýsingar á yara.is
og hjá sölumönnum.

Gunnubúð á Raufarhöfn fær styrk til endurbóta. Mynd / Gunnubúð

Dreifbýli:

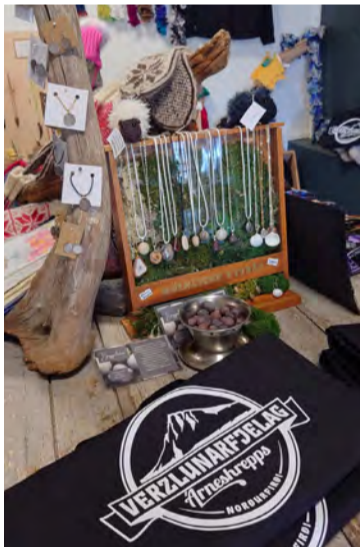
Styrkir til verslana

Sex dagvöruverslanir í minni byggðarlögum kringum landið hlutu styrki frá innviðaráðherra á dögunum.

Ráðherra staðfesti tillögur valnefndar um verkefnastyrki til verslana í dreifbýli, sem veittir eru á grundvelli stefnumótandi byggðaaætlunar fyrir árin 2022–2036 að því er fram kemur á vef Stjórnarráðsins. Að þessu sinni var sautján milljónum kr. úthlutað til sex verslana í dreifbýli fyrir árið 2025.

„Markmiðið með styrkjumum er að styðja við dagvöruverslanir í minni byggðarlögum fjarri stórum byggðakjörnum á fámennum markaðssvæðum til að viðhalda mikilvægri grunnþjónustu. Ýmist eru veittir rekstrarstyrkir eða styrkir til endurbóta eða sjálfvirknivæðingar. Samtals bárust sex umsóknir fyrir samtals 41,8 m.kr.“ segir í tilkynningu frá Stjórnarráðinu. Eftirtaldir verslanir fengu styrki:

Bakka-Búðin ehf., Reykhólum: 5 m.kr. rekstrarstyrkur
Verzlunarfjelag Árneshrepps: 3 m.kr. rekstrarstyrkur
Hriseyjarbúðin: 2,5 m.kr. styrkur til endurbóta og sjálfvirknivæðingar
North East Travel ehf., Bakkafirði: 1,5 m.kr. rekstrarstyrkur
Gunnubúð ehf., Raufarhöfn: 3 m.kr. styrkur til endurbóta
Verslunarfélag Drangsness: 2 m.kr. rekstrarstyrkur. /ghp

Frá Verzlunarfelagi Árneshrepps. Mynd / Verzlunarfelag Árneshrepps

Vestmannaeyjar:

Fyrstu seiðin komin í Viðlagafjöru

– Landeldisfyrirtækið Laxey stefnir á slátrun í nóvember 2025

Frankvæmdir við uppbyggingu Laxeyjar á fiskeldi í Vestmannaeyjum hafa gengið samkvæmt áætlun. Landeldi gæti orðið umfangsmeira en sjóeldi á næstu árum.

Laxey hefur lokið við gerð seiðahússins við Friðarhöfn og er það komið í fulla framleiðslu. Fyrstu hrognin voru tekin inn í nóvember í fyrra og síðan þá hefur verið tekið á móti þremur hópum. Nú eru um þrjár milljónir seiða í stöðinni í Friðarhöfn. Þetta segir Lárus Ásgeirsson, starfandi stjórnarformaður, í samtali við Bændablaðið.

Seiðin 150 grömm við flutning

Fyrsti seiðahópurinn taldi 230.000 einstaklinga og var fluttur með sérstökum tankbílum í áframeldið í Viðlagafjöru um miðjan nóvember. Þá voru seiðin að meðaltali 150 grömm að þyngd og í kringum 20–25 sentímetra löng. Í Friðarhöfn eru seiðin í fersku vatni, en í áframeldinu eru þau í saltvatni sem kemur úr borholum í Viðlagafjöru. Þegar kemur að slátrun í nóvember á næsta ári ættu fiskarnir að veða fimm kílógrömm að meðaltali.

Selja lifandi seiði

Uppbyggingin í Viðlagafjöru er í sex megináföngum. Fyrsta framkvæmdaeiningin er komin í gagnid, en hún samanstendur af sex 900 rúmmetra tönkum og átta 5.000 rúmmetra tönkum. Fimm jafnstórar einingar munu bæstast við og eru áætluð verklok árið 2030. Samhliða þessu hefur einnig risið fóðurgeymsla, sláturhús og annað þjónustuhúsnæði. Fyrsta framkvæmdaeiningin getur framleitt um 5.000 tonn af lifandi fiski en þegar fullri framleiðslugetu

Athafnasvæði Laxeyjar í Viðlagafjöru. Fyrsti áfanginn er kominn í gagnid og munu fimm jafnstórar einingar rísa til ársins 2030. Myndir / Laxey

er náð mun landeldið í Viðlagafjöru geta framleitt um 27 þúsund tonn af slægðum laxi á ári.

Fyrirtækið hefur jafnframt áform um að selja stórseiði til annarra aðila í fiskeldi hérlendis, en í seiðaldinu í Friðarhöfn verður mjög mikil umframframleiðslugeta fyrstu árin. Þá eru seiðin afhent 300 til 1.000 gramma þung, en með því að afhenda seiðin svona stór er hægt að stytta vaxtartíma þeirra í sjóeldi úr tveimur vetrum í einn.

Lárus segir laxeldisfisk í dag vera minna en eitt prósent af öllum framleiddum laxi í heiminum, en miðað við þau áform sem eru komin í farveg er gert ráð fyrir miklum vexti. Þegar öll fyrirtækin sem eru komin af stað á Íslandi verða komin í fulla virkni má gera ráð fyrir um 150 þúsund tonna framleiðslu á ári. „Þá verða Íslendingar stærstir í landeldi á laxi í heiminum,“ segir Lárus. Til samanburðar nefnir hann

Lárus Ásgeirsson er starfandi stjórnarformaður Laxeyjar.

að í dag séu framleidd á bilinu 40–50 þúsund tonn af laxi í sjóeldi við

Íslandsstrendur, en það má jafnframt búast við talsverðum vexti þar á næstu árum.

Vilja fullnýta úrgang

Úr fiskeldi á landi fellur til mikill lífrænn áburður. Lárus segir að fyrirtækið áformi fyrst um sinn að dreifa honum á ógróid land, en langtímaáformin snúa að því að koma upp farvegi til að fullvinna áburðinn hérlendis.

„Við vorum kannski bjartsýnni fyrir ári síðan, en af þessu verður þegar landeldið er komið á fullan snúning.“

Þangað til munum við annars vegar dreifa úrgangi á sanda og hraun eða að við munum flytja þennan úrgang út,“ segir Lárus. Fyrirtækið hefur verið í samræðum við aðila sem flytja úrganginn með tankskipum og framleiða úr honum lífgas og áburð í Noregi. /ál

Borið níu kálfum í sex burðum

Kýrin Þruma á bænum Björgum í Köldukinn í Þingeyjarsveit er ansi mögnuð, en hún hefur borið níu kálfum í sex burðum, sem þýðir að hún hefur þrisvar sinnum verið tvíkelfd.

Þruma er í eigu bændanna Þóru Magneu Hlödversdóttur og Arnórs Orra Hermannssonar. Í öll þrjú skiptin voru tvíkelfingarnir kvíga og naut, sem þýðir því að það séu hverfandi líkur á að kvígan sé

Þruma er mögnuð kýr en hún hefur komið sex kvígum og þremur nautum í heiminum. Hér er hún með tvo af nýjustu kálfunum sínum, sem hún bar á átta ára afmælisdegi sínum, þann 8. desember. Myndir / Aðsendar

frjó. Þruma var tvíkelfd í sínum fyrsta burði árið 2019, svo aftur í fjórða burði árið 2022 og aftur nú í desember.

Þræta, Þrjóska og Þver

Þar á milli hefur hún borið kvígum sem allar hafa verið settar á. Það eru dæturnar Þræta, sem hefur sjálf verið tvíkelfd og er á þriðja mjaltaskeiði, Þrjóska, sem er á öðru mjaltaskeiði og svo er það kvígan Þver, sem miklar vonir eru bundnar við.

„Allir burðir Þrumu hafa gengið afar vel og hún borið öllum sínum kálfum sjálf. Tvíkelfingaburðirnir virðast ekki hafa haft nein áhrif á hana því hún hefur mjólkað afar

vel alla tíð, eða 43.193 lítra á fimm mjaltaskeiðum, eða 8.600 lítra að meðaltali á mjaltaskeiði,“ segir Þóra Magnea.

Á Björgum býr einnig systir Þóru, Jóna Björg, ásamt fjögurra ára syni sínum, Hlödveri Þóri. Systurnar eru fimmta kynslóð bænda úr sömu fjölskyldu á Björgum, en þar eru um 120 nautgripir, þar af um 50 mjólkurkúr. Einnig eru á bænum nokkrar kindur.

Draumurinn er að fá alsystur í mjaltir

„Það er gaman að fá tvíkelfinga en við höfum ekki enn fengið tvær lifandi kvígur. Við sækjumst alls

ekki eftir því að fá tvíkelfinga í burði því það er umtalsvert meira álag á kýrnar. Draumurinn væri þó að fá tvær alsystur í mjaltir, sérstaklega úr þessari öflugri fjölskyldu. Við notum sæðingar nær eingöngu en helst ekki heimanaut nema önnur úrræði dugi ekki til,“ segir Þóra Magnea og bætir við:

„Skemmtilegast við burðinn hjá Þrumu núna var að hann bar upp á átta ára afmælisdaginn hennar, þann 8. desember, og þar bar hún sínum áttunda og reyndar níunda kálfi líka. Það er líka gaman að segja frá því að allar kýrnar í fjölskyldu Þrumu bera nafni með Þ-i, en það er með ráðum gert og ekki síst til gamans.“ /mhh

TÖKUM AÐ OKKUR VERKEFNI OG VINNUM ÚR ÞEIM LAUSNIR

VHE

VHE • Melabraut 27 Hafnarfjörður • Hraun 5 Reyðarfirði
 Sími 843 8804 • Fax 575 9701 • www.vhe.is • sala@vhe.is

Gleðileg jól

Kæru bændur og búalið!

Okkar allra hlýjustu hátíðarkveðjur yfir hafið og heim. Þakkir fyrir varandi vináttu og skemmtilegar heimsóknir ykkar á tannlæknastofu okkar í Búdapest.

Hlökkum til að sjá ykkur á nýju ári!

Íslenska Klíníkin
Búdapest

www.islenskaklinikin.is

Með viðurkenningu Breta á því að „Íslenskt lambakjöt“ sé verndað afurðaheiti verður hægt að vísa sérstaklega til íslensks uppruna vörunnar á breskum mörkuðum.

Mynd / Aðsend

„Íslenskt lambakjöt“ verndað afurðaheiti

Gagnkvæm viðurkenning er nú á landfræðilegum afurðaheiti Íslands og Bretlands og er „Íslenskt lambakjöt“ þar með orðið verndað afurðaheiti í Bretlandi.

Þetta var samþykkt á fundi sameiginlegrar nefndar fríverslunarsamnings EES EFTA-ríkanna við Bretland. Með viðurkenningunni verður hægt að vísa sérstaklega til íslensks uppruna vörunnar þegar lambakjötið er selt á breskum markaði.

Hafliði Halldórsson, framkvæmdastjóri markaðsskrifstofunnar Icelandic lamb, segir að í þessu felist ekki stór tíðindi í sjálfu sér til skamms tíma lítið þar sem takmarkað magn lambakjöts sé til útflutnings. „Þetta skref er eðlilegt framhald af staðfestingu ESB á skráningunni í fyrra þar sem hún rúllar áfram til meðferðar í gegnum stjórnsýsluna hjá þeim þjóðum sem eru eins og við með gagnkvæman samning við ESB um vernduð afurðaheiti.“

Hann segir hins vegar rétt að áréttu að vernd afurðaheita skili merktum afurðum að meðaltali ríflega tvöföldu útsöluverði gagnvart staðgönguvörum í Evrópu. „Svo að hér er um dýrmætt skref að ræða og full ástæða til að hvetja fleiri íslenska framleiðendur til að leita leiða til að vernda sínar afurðir í gegnum kerfi

Hafliði Halldórsson.

verndaðra afurðaheita. Má þar nefna hin íslensku búfjárflytjendur þeirra svo dæmi sé tekið,“ segir Hafliði og minnir á að enn séu lausir endar innan íslenskrar stjórnsýslu sem hamli fullri notkun á verndinni hérlendis.

Fríverslunarsamningur EES EFTA-ríkanna, það er Íslands, Lichtenstein og Noregs, við Bretland hefur verið virkur frá árinu 2022 og miðar að því að tryggja nán viðskiptatengsl samningsaðila í kjölfar útgöngu Bretlands úr Evrópusambandinu og Evrópska efnahagssvæðinu, en Bretland er meðal stærstu viðskiptalanda Íslands. /smh

Orkumál:

Hert á ferlunum

– Ráðherra orkumála spáir orkuskipti í vetur

Einfalda, hraða og stytta á ferli rammaáætlunar til að flýta fyrir orkuöflun í landinu. Átaksverkefni í smávirkjunum gætu skilað verulegri orku. Hitaveita er víða í vanda.

Starfshópur skilaði nýverið skýrslu um rammaáætlun til umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra. Í skýrslunni eru lagðar til ýmsar breytingar á lögum og reglum um rammaáætlun (lögum 48/2011 um verndar- og orkunýtingaráætlun), sem miða að því að einfalda kerfið og auka skilvirkni. Leggur starfshópurinn m.a. til að farið verði í tímabundið átak í greiningu og forgangsröðun á landsvæðum með tilliti til verndar fyrir raforkuframleiðslu. Sömuleiðis voru unnin drög frumvarps og reglugerðar á sama grundvelli. Er þau nú í samráðsgátt stjórnvalda til umsagnar til 1. febrúar 2025 og bíða svo ákvörðunar nýs þings og nýrrar ríkisstjórnar.

Samkeppnishæfni svæða

Meðal þess sem finna má í skýrslunni eru tillögur um einföldun á regluverki, styttri málsmeðferðartíma og minni áhrif sveitarfélaga á virkjunarframkvæmdir til að flýta fyrir uppbyggingu orkumannvirkja. Frestur sveitarstjórna til ákvörðunar um landnotkun verði stuttur.

Guðlaugur Þór Þórðarson, umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra starfsstjórnar, sagði við kynningu á skýrslunni að þótt ýmis verkefni væru komin af stað væri tíminn naumur. Ekki gengi að sveitarfélög gætu haft virkjunarkosti sem búið væri að samþykkja á Alþingi til umfjöllunar í allt að fjórtán ár. Mjög vanti græna orku. „Það getur enginn lofað því að við lendum ekki í vanda í vetur og meiri líkur á því en ekki, af því að við höfum ekki hugað að framtíðinni,“ sagði hann enn fremur.

Guðlaugur Þór sagði einnig að líta yrði sérstaklega til ákveðinna svæða varðandi orkuöflun. „Það eru ákveðin svæði sem verður að líta til sérstaklega: Vestfirðir, Dalabyggð, Langanes og Vestmannaeyjar. Ef þau ætla að vera samkeppnishæf og byggja sig upp verða þau að hafa aðgang að grænni orku,“ sagði ráðherra.

Fljótaldalsstöð í Fljótaldal. Lagt er til í nýrri skýrslu um raforkumál að endurmetin aðgerðaáætlun um orkuskipti verði samþætt innlendra aðgerðaáætlun í loftslagsmálum.

Mynd / Sá

Einfaldað, hraða og stytt

Tillaga er um að almennt ferli rammaáætlunar taki ekki lengri tíma en tvö ár og skilvirkni hennar verði aukin, með fastákveðnum tímastrestum.

Þannig líði ekki meira en 24 mánuðir frá því að virkjunarhugmynd fer inn til Orkuskiptisráðs þar til þingsályktunartillaga er komin inn til Alþingis. Rammaáætlun verði sömuleiðis samfelluverkefni en eigi sér ekki einungis stað á fjögurra ára fresti og samráðsferli verkefnastjórnar verði eitt í stað tveggja.

Þá er gert ráð fyrir að ráðherra verði heimilt á grundvelli skilyrða að veita undanþágu til matsskyldra rannsóknna á virkjunarhugmyndum fyrir virkjunarkosti í biðflokki en kallað hefur verið eftir slíku úrræði til að unnt sé að þróa jarðhitakosti sem komin eru í biðflokk.

Einnig að heimild og skylda verkefnisstjórnar rammaáætlunar til að afmarka verndarsvæði í áætluninni verði skýr og ótvíræð.

Möguleikar í smávirkjunum fjölmargir

Jafnframt var kynnt ný skýrsla um raforkumál. Þar er m.a. lagt til að endurmetin aðgerðaáætlun um orkuskipti verði samþætt innlendra

aðgerðaáætlun í loftslagsmálum.

Í skýrslunni er yfirlit um sölu og notkun raforku sl. fjögur ár, þróun raforkuverðs, raforkuþörf og yfirlit yfir líklega þróun til lengri tíma.

Farið er yfir rannsóknir orkulinda og undirbúning þeirra fyrir raforkuvinnslu, styrkingu flutningskerfisins, gæði raforku m.t.t. afhendingaröryggis og möguleg áhrif áætlaðra framkvæmda á sviði raforkumála á atvinnulíf og byggð í landinu.

Fram kom hjá ráðherra að síðan átaksverkefni um smávirkanir var sett í gang er Orkuskipti komin með um 2.500 möguleika á smávirkjunum inn á borð til sín, samtals um 700 MW, eða 20% meira en nemur allri raforkuframleiðslu á Íslandi. Þó sé margt þar ekki gerlegt. Ný Umhverfis- og orkuskipti muni halda utan um verkefnið. Vekja beri athygli fólks sem hafi möguleika á gerð smávirkjana og hjálpa því í gegnum kerfið.

Hitaveita í slæmum málum

Ráðherra minnti á vonda stöðu hitaveitu á Íslandi og að þjóðin hefði flotið sofandi að feigðarósi í þeim efnunum. ISOR hafi loks vakið athygli á ástandinu og unnið úttekt sem leiddi í ljós að tveir þriðju af hitaveitum á Íslandi eigi í vanda. /sá

Haukur er nýr formaður Gæðingadómarafélagsins

Haukur Bjarnason, bóndi á hrossaræktarúinu Skáney í Reykholtaldal, er nýr formaður Gæðingadómarafélags Íslands.

Hann var kjörinn á aðalfundi félagsins í Borgarnesi á dögunum. Haukur tekur við embættinu af Jóni Þorbergi Steindórssyni.

„Ég er mjög spenntur fyrir komandi árum hjá félaginu. Tel að það sé uppgangur og aukinn áhugi á gæðingakeppni almennt, bæði hér heima og erlendis. Sáum góða þátttöku síðastliðið sumar og frábærar sýningar á Landsmóti og Norðurlandamóti auk allra félagsmóta og úrtökur um allt land. Það er einnig gaman að sjá gæðingakeppni í auknum mæli á vetrarmótum hjá hestamannafélögum um allt land,“ segir Haukur.

Félagar Gæðingadómarafélagsins eru um 60 talsins og annan eins fjölda gæðingadómara má finna erlendis. Markmið félagsins er að vera málsvári félagsmanna, gæta sameiginlegra hagsmuna þeirra og koma fram fyrir þeirra hönd gagnvart viðsejendum. Auk þess að stuðla að góðri menntun og hjálfun dómara og að stuðla að bættum gæðum í vinnu dómara, m.a. með endurmenntun og eftirliti með störfum þeirra, t.d. að sjá til þess að dómurum sé ávallt tryggð sem best starfsaðstaða.

„Það eru mikil tækifæri fram undan hjá félaginu þar sem gæðingakeppni er frábært form á keppnisvælinum fyrir alla á öllum aldri og margar ólíkar hestgerðir.

Nýr formaður Gæðingadómarafélags Íslands, Haukur Bjarnason (t.h.), og fráfarandi formaður, Jón Þorberg Steindórsson, takast hér í hendur á aðalfundinum í Borgarnesi.

Mynd / Aðsend

Félagið mun halda áfram að leggja áherslu á að mennta sína dómara ásamt því að miðla til hestamanna almennt jákvæðri og hestvænni hestamennsku á okkar frábæra hestakyni um allan heim,“ segir Haukur. /mhh

LANDBÓTASJÓÐUR LANDS OG SKÓGAR

Styrkir eru veittir til verndar og endurheimtar gróðurs og jarðvegs.

Umsóknarfrestur er frá 2. janúar '25 til og með 30. janúar '25

Umsóknarform og reglur sjóðsins eru á landogskogur.is. Einnig er hægt að fá nánari upplýsingar og ráðgjöf hjá héraðsfulltrúum.

Frekari upplýsingar veitir Garðar Þorfinnsson í tölvupósti: lbs@landogskogur.is

Land og skógar

can-am®

OUTLANDER 650 MAX XU+ SEXHJÓL KLÁR TIL AFGREIÐSLU FYRIR ÁRAMÓT

UPPFÆRÐ OG REISTARI
TWIN-TUBE FJÖÐRUN

T3B
GÖTUSKRÁNING

NÝ TERRACROSS
26" DEKK

NÝJI 4-LOK 100%
FRAMLÁSINN

VERÐ: 3.215.000 KR. + VSK

ELLINGSEN

Vínlandsleið 1, 113 Reykjavík / 415-8500 / www.brp.is

Innflutningur:

Heildverslanir og fyrirtæki í landbúnaði handhafar tollkvóta

Innnes, Aðföng, Mata, LL42 og Háihólmi eru helstu handhafar tollkvóta á landbúnaðarvörum en matvælaráðuneytið tilkynnti um úthlutun í síðustu viku.

Matvælaráðuneytið tilkynnti um úthlutun á tollkvótum á landbúnaðarvörum sem taka gildi 1. janúar næstkomandi. Tollkvótarnir veita heimild til innflutnings á kjöti, unnum kjötvörum, ostum og plöntum án tolla eða á lægri tollum en tollskrá segir til um. Í tilkynningu frá Stjórnarráðinu kemur fram að í nær öllum tilvikum hafi eftirspurn eftir tollkvótum verið umfram framboð og var þeim því úthlutað með útbóði. Alls fengu 24 fyrirtæki úthlutað tollkvótum og geta þau nýtt tollkvótana í innflutningi á vörum ymist í sex eða tólf mánuði á næsta ári.

Heildverslanir fengu mest

Heildverslunin Innnes fékk úthlutað tollkvótum fyrir innflutningi á nær 300 tonnum af landbúnaðarvörum og rúm 240 tonn fóru til Aðfanga, innkaupa- og dreifingarmiðstöðvar Haga, sem rekur m.a. Bónus og Hagkaup.

Mata hf. fékk úthlutað um 217 tonnum af kjöti og ostum, þar af 144 tonn af svínakjöti. Síld og fiskur ehf. er systurfélag Mata en það framleiðir matvæli úr svínakjöti og öðrum kjötvörum og rekur m.a. þrjú svínabú á landinu. Matflugl er einnig systurfélag Mata en starfsemi þess felst í ræktun, slátrun og vinnslu alifuglakjöts og er einn stærsti framleiðandi kjúklungaafurða á Íslandi.

Innnes fékk m.a. úthlutað tollkvótum fyrir innflutningi á 100 tonnum af unnum kjötvörum og 50 tonnum af ostum frá ESB.

Mynd / Petar Lazarevic

Fyrirtækið LL42 ehf., sem er í eigu Stjórnugriss, fékk um 192 tonnum úthlutað. Háihólmi ehf. fékk einnig úthlutað tollkvótum fyrir innflutningi á um 192 tonnum af kjöti og osti, þar af um 70 tonn af nautakjöti. Félagið er í eigu Birgis Karls Ólafssonar en hann er, samkvæmt Vísi, innkaupastjóri Esju gæðafæðis, dótturfélags Kaupfélags Skagfirðinga.

Önnur fyrirtæki sem fengu úthlutað tollkvótum voru m.a. Krónan, Ekran, Garri, Kjötmarkaðurinn ehf., Sláturfélag Suðurlands og Mjólkursamsalan.

Þrjú fyrirtæki sem ekki hafa fengið úthlutað tollkvótum áður eru á listanum, Matarbúrið, Salvía og SRX hf., en það síðastnefnda er heildverslun, aðallega með rafvörur, á forræði Finns Arnasonar,

fyrirverandi forstjóra Haga.

Sem fyrr fékk heildverslunin Samasem langmest úthlutað af tollkvótum fyrir plöntur og blóm, 141.000 stykki af þeim 177.250 stk. sem í boði voru.

Ókeypiss innflutningur á sérostum

Útboðsgjald tollkvóta ræðst af jafnvægisverði, þ.e. lægsta samþykka tilboði í hverjum vörulið. Tilboð fyrirtækjanna eru svo samþykkt frá hæsta boði til þess lægsta innan þess magns tollkvóta sem í boði er. Jafnvægisverð á tollkvóta fyrir innflutning á nautakjöti frá ESB reyndist 597 kr/kg, fyrir svínakjöt reyndist það 420 kr/kg. Fyrir alifuglakjöt var það 50 kr/kg.

Jafnvægisverð á tollkvótum fyrir

innflutning á 115 tonnum af sérostum frá ESB og 11 tonnum af sérostum frá Bretlandi reyndist 0 krónur, og var þeim úthlutað með hlutkesti. Eins reyndist jafnvægisverð fyrir innflutning á 13 tonnum af smurosti frá Noregi 1 kr/kg.

Lífleg umræða í aðsendum greinum

Í kjölfar úthlutunarinnar kom Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri Félags atvinnurekenda (FA), fram í viðtali við Vísi þar sem hann sagðist telja innlenda framleiðendur stunda samkeppnishindranir með því að bjóða hátt í tollkvóta. Hann kallaði eftir því að úthlutun tollkvóta yrði án endurgjalds.

Reimar Marteinson, rekstrarstjóri hjá KS, birti í framhaldi aðsenda grein í Morgunblaðinu þar sem hann svaraði málfutningi Ólafs. Hann benti á að ekki sé gefið upp hvaða fyrirtæki bjóði hvaða verð í tollkvóta og að í öllum flokkum væri mikill munur á hæsta og lægsta verði. Hann nefndi að verð á tollkvótum fyrir unnum kjötvörum, sem hann segir innflutningsaðila innan FA sitja einir á, hafi einnig hækkað.

Þessu svaraði Ólafur á sama vettvangi og sagði að innflutningsfyrirtæki og verslanir skili lækun tolla og annarra gjalda til neytenda. Hann benti á tengsl fyrirtækisins Háahólma við KS. „Nú þegar KS er opinberlega orðið eindreginn talsmaður kjötinnflutnings afurðastöðva, er þá ekki rétt að hætta þessum feluleik?“

Margrét Ágústa Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri Bændasamtaka

Aðili	Úthlutaður kvóti (kg)
Innnes	293.695
Aðföng	240.862
Mata	216.685
LL42	192.491
Háihólmi	192.487
Krónan	190.688
Ekran	188.978

Stærstu handhafar tollkvóta á landbúnaðarvörum við síðustu úthlutun.

Íslands, blandaði sér í umræðuna með aðsendri grein á Vísi. Hún sagði málfutning um tolla villandi, „þar sem FA er látið líta út sem talsmaður neytenda. Raunveruleikinn er hins vegar sá að FA er að gæta sérhagsmuna örfárra eigenda innflutningsfyrirtækja.“

Hún benti á að landbúnaður skapi 10–12 þúsund bein og óbein störf og væri lykilþáttur í að viðhalda byggðafestu og fjölbreyttri atvinnu um allt land. Hún sagði að með auknum tollkvótum eða niðurfellingu á tollum væri verið að flytja störf úr landi, hætta væri á að landbúnaður á Íslandi dragist saman og tiltekna búgreinar leggist af.

Steinþór Skúlason, forstjóri SS, lagði einnig til málanna í grein í Morgunblaðinu sl. þriðjudag. Hann sagði að heildsalar sem gefa kjötkvóta væru ekki til. „Stóri munurinn á innflutningi afurðastöðva og heildsala er að afurðastöðvar flytja fyrst og fremst inn hráefni til vinnslu sem skapar virðisauka og störf innanlands en heildsalar flytja inn fullunna og pakkaða vöru sem skilar engum nema þeim ávinningi.“

/ghp

Segðu BLESS við óværuna!

YKKAR pest control

BANINN SEM VIRKAR

-fæst í öllum betri landbúnaðar- og byggingavöruslunum

Kjöt af kornfóðruðum holdablendingum kom best út

Í neytendakönnun, sem Mátis stóð fyrir á kjötgæðum nautakjöts, líkaði neytendum best við nautakjöt af kornfóðruðum holdablendingum.

Enginn bragðmunur var en marktækur munur var á áferð á milli samanburðarhópa. Til grundvallar voru fóðurtílaunir með fjóra nautahópa, þar sem skoðuð eru áhrif á kjötgæði út frá annars vegar hlutfalli korns í fóðri og hins vegar nautgripakyni.

Áhrif mismunandi hlutfalls korns í heildarfóðri

Verkefnið heitir Áhrif fóðrunar á gæði kjöts af íslenskum holdanautum. Eva Margrét Jónudóttir, verkefnisstjóri hjá Mátis, segir að tólf naut hafi verið í hverjum hópi og öll alin á sama bæ við sömu aðstæður, eða nánar til tekið í Hofstaðseli í Skagafirði. Verkefnið eigi að svara því hvaða áhrif mismunandi hlutfall korns af heildarfóðri holdablendinga hafi á kjötgæði og markaðsstöðu þessa kjöts í samanburði við kjöt af unneytum af íslenska kúakyninu. Hún segir að bráðabirgðaniðurstöður liggi fyrir en opin lokaskýrsla sé væntanleg í janúar á næsta ári. Gripirnir voru aldri þar til þeir náðu um 620–630 kílóum og þá slátrað. Eftir slátrun lágu þá fyrir upplýsingar um áhrif fóðrunar á vaxtarhraða, sláturaldur og kjötmat.

Kornfóður virtist koma betur út

Einn hópurinn var holdablendingshópur sem fékk ekkert korn, annar holdablendingshópurinn fékk 20% hlutfall korns í heildar þurfnisáti, þriðji holdablendingshópurinn fékk 40% hlutfall korns í heildar þurfnisáti og loks var hópur af nautum af íslenska kúakyninu sem fékk 20% kornhlutfall í heildar þurfnisáti.

Eva segir að hópurinn af nautum af íslenska kúakyninu, sem fékk 20% kornhlutfall, hafi eingöngu verið borinn saman við holdablendingshópinn sem fékk 20% kornhlutfall. Holdablendingshópurinn hafi svo innbyrðis verið bornir saman. „Mest geðjaðist neytendum að áferð kjötsins af holdablendingunum sem

Eva Margrét Jónudóttir, verkefnisstjóri hjá Mátis, að störfum.

Myndir / Aðsendar

fengu 20% og 40% hlutfalls korns og var marktækur munur á milli hópa.

Greindu neytendur mun á milli allra hópa nema á milli 20% og 40% hópa holdablendinga.

Meiri einstaklingsbreytileiki var greindur innan hóps íslenska kúakynsins heldur en hjá holdablendingum. Það kemur ekki á óvart þar sem erfðafjölbreytileiki er meiri hjá íslenska kúakyninu,“ segir Eva.

Mesta fitusprengingin hjá kornfóðruðum holdablendingum

Að sögn Evu kom í ljós að hlutfall fitu jókst með vaxandi korngjöf hjá holdablendingum, sem sé í takti við aðrar rannsóknir. Fitusýrugreining var einnig í takt við aðrar rannsóknir en þar mátti sjá örlítið herra hlutfall af mettudum fitusýrum með aukinni korngjöf og þá sömuleiðis herra hlutfall af fjölmottuðum fitusýrum hjá þeim hópi sem aðeins fékk gröffóður. „Fitusprenging með sjónmati var sambærileg hjá 20% og 40% holdablendingahópnum en aðeins minni hjá 0% hópnunum og íslensku nautunum sem fengu 20% korn.“

Samstarfsaðilar verkefnisins eru Sel ehf., Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins, Íslandsnaut frá ferskum kjötvörum, Kjötafurðastöð KS og Landbúnaðarháskóli Íslands. Verkefnið er styrkt af Matvælasjóði. /smh

Þú finnur Bændablaðið á www.bbl.is, Facebook & Instagram

Traustur félagi yfir hátíðirnar

Skeljungur óskar viðskiptavinum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og farsæls nýs árs. Skeljungur þakkar ánægjulegt samstarf á árinu sem er að líða.

Svartárvatn upp af Bárðardal. Myndin tengist efni greinarinnar ekki beint. Mynd / sá

Matur:

Bleikjuharðfiskur úr heimilisbakarofninum

– Ef grisja þarf ofsetið fjallavatn

Auðvelt er að gera sinn eigin „harðfisk“ heima í eldhúsi úr flökum smáfisks. Flökuð, smá bleikja er tilvalin til að prófa sig áfram.

Harðfiskur smakkast mörgum vel og á almannavitorði að fiskþurrkun er algeng meðal þjóða. Færri vita kannski að unnt er að gera eigin afbragðsgóða „harðfisk“ heima í eldhúsi. Þetta kom í ljós í samtali við ágætan mann á Austurlandi fyrir allnokkrum árum. Hann fór af og til og grisjaði fjallavatn nokkurt, grunnt

bleikjuvatn, með félögum sínum svo það yrði ekki ofsetið og allur fiskur þar með smár. Smábleikjuna sem veiddist flakaði hann svo, lagði í þækil og þurrkaði heima hjá sér eftir kúntarinnar reglum og varð úr bragðgóður harðfiskur sem hann bar jafnan á sér í poka og bauð þeim að smakka sem á vegi hans urðu, við góðar undirtektir.

Aðferð:

- Smá og þunn, snyrt fiskflök eru lögð í 6% saltþækil í teþan hálf tíma í ísskáp.
- Flökum raðað á ofngrindur í einföldu lagi, með bili á milli.
- Sett í heimilisofninn á 30 °C, blástur, í 24–48 klst. eða uns fiskurinn er orðinn gegnþurr. Gott er að hafa ofurlitla rifju á ofninum.

Saltþækil:

• Saltþækil fyrir þunn smáflök er búinn til með því að leysa salt upp í vatni (ca 70 g salt í 1 lítra af vatni). Gæta þarf að því að þækillinn umlyki flökin vel og a.m.k. sé rúmlega sama magn af þækli og fiski.

• Gera má ráð fyrir að eftir því sem flökin eru þykkri þurfi því sterkari saltþækil og sömuleiðis lengri söltunartíma. Saltþækilsupplýsingar finnast á veraldarvefnum.

Geymið heimaþurrkaðan fisk í lokuðum umbúðum í ísskáp uns hans er neytt og geymið ekki of lengi.

Austfirðingurinn sem áður var um getið sagðist líka hafa þurrkað þækilfisk á ofninum heima hjá sér, en heimilisbakarofninn er áreiðanlega hentugri, að ekki sé talað um sérstaka þurrkofna sem fást hérlendis.

Greinarhöfundur brá undir sig betri fætinum eitt árið og þæklaði og þurrkaði grisjunarbleikju úr austfirsku fjallavatni. Þetta var m.a. borið fyrir gesti í hádegisveislu á aðfangadag og vakti hrifningu, jafnt hjá ungum sem eldri matgæðingum. Rifíð var úr roðinu uns allt var upp urið.

/sá

Grænland:

Jólatrjáalundur hreindýrabóndans

– Greni og lerki spjarar sig vel á 61° norðlægrar breiddar

Stefán Hrafn Magnússon, hreindýrabóndi í Grænlandi, hefur gróðursett tré á landi sínu í Isortoq á Grænlandi og er búinn að koma upp allmyndarlegum jólatrjáalundi.

Stefán hefur lengi verið í Grænlandi. Hann fór þangað fyrst, til Qaqortoq, aðeins fimmtán ára gamall eftir að hafa verið í sveit fyrir vestan öll sumur. Áhugi hans beindist enda snemma að landkönnun og pólförum og hann drakk í sig bókmenntir um Inúíta og lifnaðarhætti þeirra. Hann varð búfræðingur frá Bændaskólanum á Hvanneyri árið 1974, lærði umhirðu hreindýra hjá Söllum í Noregi, lærði hreindýrarækt við hreindýrabraut Menntaskólans í Gellivare í Norður-Svíþjóð, kenndi hana í Alaska og tók flugmannspróf í Kanada. Sömuleiðis vann hann um skeið á norskum rækjutogara sem einnig var útbúinn á selveiðar í Hvítahafinu.

Heima á Íslandi yfir veturinn

Stefán stofnaði hreindýrabúið Isortoq Reindeer Station árið 1989 og hefur í 35 ár verið hreindýrabóndi á jörðinni Isortoq á Suður-Grænlandi. Fyrirverandi samstarfsmaður Stefáns, Ole Kristiansen frumkvöðull (1947–2021), flutti fyrstu hreindýrin til Suður-Grænlands árið 1973.

Stefán býr í Grænlandi með uppkomnum börnum sínum, þeim Manitsiaq John og Freyju Aþenu, en dvelur yfirleitt um háveturinn á Íslandi. Þá ganga hreindýrin á víðavangi og sjá um sig sjálf. Í mars fer hann til Grænlands að huga að hjörðinni. Loftslagsbreytingar orsaka að hreindýrabændur/hjarðmenn á norðurslóðum þurfa að huga að fôðrun hreindýra á vetrum og hefur svo verið um nokkur ár í Skandinavíu, þörfin fyrir þetta er einnig á Grænlandi og eru

Jólatrjáalundur sem Stefán Hrafn Magnússon hefur ræktað upp í Isortoq á Suður-Grænlandi. Hann ræktar m.a. greni og lerki og hyggur á uppgræðslu sanda á svæðinu. Myndir / Aðsendar

átlanir um það fyrir áframhaldandi hreindýrarækt á Grænlandi.

„Við vorum í miklu samstarfi við rússneska hreindýrahjarðmenn og bændur; Nenetsa, Evenka, Evena, Chuktsja og Búrjata. En eftir stríðið hefur lokast á allar ferðir og ég sakna þessa vina minna. Þeir eru mjög jólalegir og lifandi mynd jólasveinsins með hreindýrasleða sína,“ segir Stefán.

Hann skipuleggur ásamt börnum sínum m.a. veiðiferðir og gönguferðir fyrir ferðafólk.

Trjárákt og landgræðsla

Stefán hefur gróðursett nokkur tré í Isortoq og hyggur á frekari landgræðslu, segir þar vera mikla sanda sem græða þurfi upp. Rauðgreni og sitkagreni sem hann gróðursetti fyrir allnokkru dafnar vel og nefnir hann það jólatrjáalund sinn. „Þetta er svo sem ekkert merkilegt hjá mér, nokkur tré á stangli,“ segir hann sposkur. „Og ég hefði betur átt að setja niður 2.000–5.000 tré strax frá byrjun, þá ætti ég nógan eldivíð í dag, en það er huggulegt að sitja að snarkandi báli við arininn að kveldi dags.“

„Lerki spjarar sig einnig mjög vel þar sem við búum, á 61° norðlægrar breiddar. Sannar en Ísland,“ bætir Stefán við. Skógrækt á Grænlandi byrjaði kringum 1953. „Þar var einn frumkvöðull, Poul Bjerge heitinn. Grænlenzka Arboratið, eða

Skógrækt Grænlands, var stofnað af danska skógræktarmanninum Søren Ødum um 1988 og er staðsett í Narsarsuaq. Eftir dauða Sorens 1999 hefur Skógræktin verið í samstarfi með Skógræktinni í Hörsholm, Danmörku, og Búnaðarfélagi Grænlands. Einn af aðalvatomönnum skógræktar á Grænlandi hefur verið Kenneth Höegh,“ útskýrir Stefán. Hann telur að í kringum 100.000 tré vaxi hjá skógræktinni við flugvöllinn í Narsarsuaq, og spretti ágætlega. „Loftslag þar einkennist af fjarðarbotnsloftslagi, með góðum sumarhita, meðalhiti er 11 °C í júlí,“ segir hann enn fremur.

Tilraunir hafa sýnt að unnt er að rækta ýmsar trjátegundir á sunnanverðu Grænlandi en best hafa þrifist hægvaða tegundir frá norðurlægum skógarmörkum, svo sem skógarfura, fjallapínur, hvítgreni, ilmbjörk og balsamösp. Náttúrulega birkiskóga, sömu tegundar og vex á Íslandi, má finna í afskekktum fjörðum á sunnanverðu Grænlandi. Innan um má finna reynivið, grænöl og ýmsar víðitegundir.

Stefán segir Grænland hafa breyst talsvert á þeim tíma sem hann hefur verið þar. Það sé á hraðleið inn í nútímann og gamlir hættir láti undan síga. Þó eru matarhefðir Grænlandinga enn hafðar í heiðri, svipað og þorramatur Íslendinga, en þó oftar notaðar á tyllidögum. /sá

Stefán Hrafn Magnússon, hreindýrabóndi á Grænlandi, ásamt dóttur sinni og syni, þeim Freyju Aþenu og Manitsiaq John.

Páska- & vorferðir

Bændaferða

Áhyggjulaus ferðaupplifun á ógleymanlegum áfangastöðum!

Að venju er úrvalið glæsilegt og býðst nú að njóta páskahátíðarinnar í Alsace & Svartaskógi, í Róm & á Amalfiströndinni, í Lissabon og í Loire dalnum & Paris. Einnig bjóðum við upp á spennandi vorferðir til Madrid & Valencia, Prag & Brno og Flórens & Gardavatns.

bænda
FERÐIR

Bókaðu núna á baendaferdir.is

Sími 570 2790 • bokun@baendaferdir.is • Síðumúla 2 • 108 Reykjavík

11 góðar ástæður til að velja CLAAS ARION 400 dráttarvél

Allt í einni hendi:

ELECTROPILOT stjórnstöngin er ekki bara fyrir ámoksturstækjavinnuna, þú stýrir einnig vökvaskerfnum og einnig eru fimm forritanlegir hnappar til taks.

Loftfjaðrandi sæti:

Grammer Dual Motion-sætið er með loftfjöðrun, sætishitara, fram/aftur fjöðrun og höfuðpúða sem færast til hliðar þegar ökumaður þarf að sjá aftur fyrir sig.

Frábært útsýni:

Með PANORAMIC ökumannshúsinu er full yfirsýn yfir vinnuumhverfi og ámoksturstæki.

Kraftmikill mótör:

Fjögurra strokka FPT-mótörinn allt að 155 hestöfl – meira en nokkur önnur vél í þessum stærðarflokki.

Lýsing:

Með allt að átta LED vinnuljósum breytist vinna í skammdegi í bjartan dag.

Auðvelt viðhald:

Öllum kælum er hægt að halla fram svo að auðvelt sé að komast að til að sinna þrifum og viðhaldi.

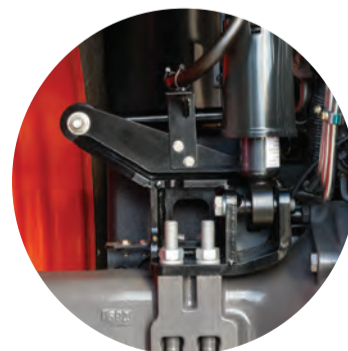
Kúplingsfrí gírskipting:

Hvort sem þú velur QUADRISHIFT (16+16) eða HEXASHIFT (24+24) getur þú skipt um gír án þess að kúpla eða þá haft vélinu sjálfskipta með QUADRACTIV/HEXACTIV.

Snjall akstur:

Með SMART STOP virkar bremsan einnig sem kúpling, mjög gagnlegt við allar aðstæður.

CLAAS = Þægindi:

Eins og alltaf bíður CLAAS upp á frammúrskarandi þægindi. Húsfjöðrun er staðalbúnaður og fjaðrandi framhásing valbúnaður.

Öflugt vökvakerfi:

Með allt að 4 vökvauðttökum og með stærstu vökvadælunni allt að 150 l/min flæði tiltækt!

Kælihölf:

Undir farþegasætinu er kælihölf með rými fyrir 1,5 lítra flösku og snarl.

Hringrásarhagkerfið:

Betri rekstrargrundvöllur fyrir lífgasver

– Hráefnið verður nautgripamykja og garðyrkjuúrgangur en afurðirnar áburður, koltvísýringur, rafmagn og hiti

Sigurður Már
Harðarson
smh@bondi.is

Stefnt er að stofnun rekstrarfélags á næstunni utan um starfsemi á lífgas- og áburðarvergi í uppsveitum Árnessýslu. Grunnhugmyndin er sú að verksmiðjan taki við nautgripamykju frá kúabændum og garðyrkjuúrgangi ylræktar frá Reykholti og nágrenni, sem síðan fer í loftfirra gerjun [e. anaerobic digestion] og afurðirnar sem verða til eru meðal annars koltvísýringur og áburður.

Í nýrri viðskiptaáætlun Orkídeu fyrir slíka verksmiðju er gert ráð fyrir að horfið sé frá því að framleiða metangas sem afurð úr verksmiðjunni en í staðinn verði koltvísýringur eina gastegundin sem út úr verksmiðjunni kemur sem markaðsvara, auk áburðar, hita og rafmagns.

Áður hafði danska ráðgjafarfyrirtækið NIRAS unnið fýsileikaskýrslu um rekstrarhæfni slíkrar verksmiðju þar sem komist var að þeirri niðurstöðu að rekstrartekjur myndu standa undir rekstrarkostnaði en ekki fjármagnskostnaði. Var þá gert ráð fyrir kostnaðarsamri metanvinnslu auk þess að reiknað var með minna hráefni í þeirri sviðsmynd.

Því var farið á að kanna annan rekstrargrundvöll og í nýju rekstrarlíkani er gert ráð fyrir stækun verksmiðjunnar, úr tæpum 35 þúsund tonna hráefni af sem samanstendur af ylræktarúrgangi, sauðataði og kúamykju í allt að 50 þúsund tonn af ylræktarúrgangi og kúamykju. Þar af væru um þrjú þúsund tonn það sem fellur til á ylræktarstöðvum.

Möguleg þátttaka ríkisvaldsins

Orkídea er samstarfsvettvangur um nýsköpun á Suðurlandi á vegum Landsvirkjunar, Samtaka sunnlestra sveitarfélaga, Landbúnaðarháskóla Íslands og umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytis.

Í lífgas- og áburðarverinu er gert ráð fyrir að kúamykju sé breytt í meltu, sem verður betri áburður.

Mynd / ÁP

„Við ætlum að senda þessa viðskiptaáætlun í umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið til skoðunar og umræðu um mögulega þátttöku ríkisvaldsins í verkefni af þessu tagi, sem við teljum að ýmsu leyti geta orðið mjög þjóðhagslega hagkvæm,“ segir Sveinn Aðalsteinsson, framkvæmdastjóri Orkídeu.

Hringrásarhagkerfi landbúnaðarins

„Ef verkefnið verður að veruleika er ljóst að dregið verður úr samfélagslosun Íslands á gróðurhúsalofttegundum,“ heldur Sveinn áfram. „Við erum þá að breyta metani, sem annars færi út í loftið með hefðbundinni geymslu og dreifingu á mykjinni, í koltvísýring

sem ylræktarstöðvarnar nota til ræktunar á nytjaplöntum sínum sem taka hann upp.

Við vitum að ráðuneytið hefur áhuga á þessu og verkefnið er þar til skoðunar, enda teljum við okkur vera búin að finna leið sem skilar arðsemi þó hún sé ekki mikil. Það myndi hins vegar breyta miklu fyrir verkefnið ef það fengist stuðningur við það, til dæmis úr nýja loftslags- og orkusjóðnum sem myndi þá niðurgreiða stofnkostnaðinn að einhverju leyti en við ætlum að stofnkostnaður verði á bilinu sjö til átta hundruð milljónir króna,“ segir Sveinn.

Hann telur að verðmæti slíkrar verksmiðju fælist ekki síst í því að með starfsemi hennar væri verið að

stíga ákveðið skref í átt að hringrásarhagkerfi í landbúnaði. „Það er vitað mál að möguleg áburðarefni sem falla til í afskurði í ylrækt og öðrum úrgangi frá landbúnaði til dæmis hafa ekki farið til beinnar endurnýtingar þó þau ættu að gera það.“

Sveinn vísar þar til þess að lög tóku gildi í byrjun árs 2023 þar sem kveðið er á um að bannað sé að urða lífræna úrgang.

Betri áburður

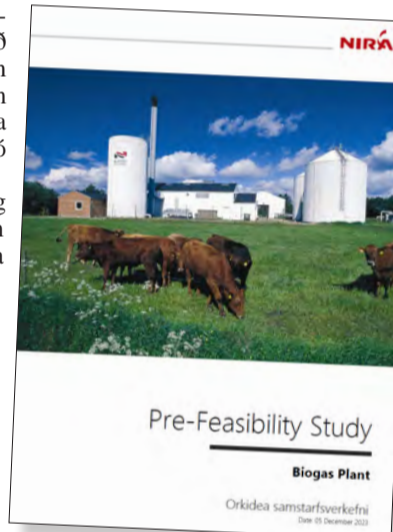
Í þeirri sviðsmynd sem nú er gengið út frá í viðskiptaáætlun Orkídeu verður úrganginum safnað saman frá garðyrkjustöðvum í Reykholti, Laugarási og á Flúðum og frá allt að 30 kúabúum í um það bil 30 til 35 kílómetra radiusi frá verksmiðjunni. Í framleiðsluferli gerjunarinnar verður hráefnið að meltu sem nýttist sem lífrænn áburður.

„Þetta verður nýjung fyrir kúabændur að fá auðleysanlegri og -dreifanlegri áburð til að bera á sín tún. Þetta samræmist líka gildum hringrásarhagkerfisins, þar sem við erum að fá þarna inn áburðarefni frá ylræktinni sem fara í raun til spillis í dag en geta nýst kúabændum og sparað þeim tugi milljóna króna í innkaupum á tilbúnum áburði.“

Nánast engin áburðarefni tapast

Í áætlunum Orkídeu, sem kynntar hafa verið kúabændum á svæðinu, er gert ráð fyrir að hvert kúabú fái út úr verksmiðjunni að minnsta kosti jafnmikið af áburðarefnum og það lagði inn. Þar sem nánast engin áburðarefni tapast í ferlinu verður jafnmikið sem fæst til baka, auk þeirra næringarefna sem bætast við úr garðyrkjinni.

Eftir að hráefnið hefur farið í gegnum gerjunarferlið hefur köfnunarefnið (N) að mestu leyti (80%) færst yfir á fljótandi form og kalí (K) líka (80%). Fosfórinn (P) er hins vegar að mestu leyti (80%) í fastefnahluta meltunnar, en um 20% er að finna á vökvahlutanum. Meltan, sem bændur fá, er blanda af föstu efni (um 10%) og fljótandi (um 85%) auk gastegunda og vatns. Að sögn Sveins er hins vegar ekki reiknað með frekari aðgreiningu eða vinnslu áburðarefnanna á þessu stigi, en vissulega sé möguleiki á að gera það síðar ef það verður talið hagkvæmt.

Forsíða fýsileikaskýrslunnar sem danska ráðgjafarfyrirtækið NIRAS gaf út fyrir Orkídeu og deild garðyrkjubænda hjá Bændasamtökum Íslands.

Innihaldsrík mykja

Í skýrslu sem Matís gaf út árið 2022 er veitt yfirlit yfir heildarmagn áburðarefna í lífrænum úrgangi á Íslandi árið 2019. Reyndist svipað heildarmagn áburðarefnanna N, P og K vera í lífræna úrganginum og í innfluttum áburði það ár. Langmest er af áburðarefnum í nautgripamykju af þeim úrgangsflokkum sem yfirlit Matís náði yfir, en þar voru allar búgreinar undir nema garðyrkja. Í þeim rúmlega 731 þúsund tonni af mykju sem féll til árið 2019 var heildarmagn af N tæp 2.600 tonn, 583 tonn af P og rúmlega 2.100 tonn af K. Innflutningur á tilbúnum áburði það ár innihélt 10.600 tonn af N, 1.480 tonn af P og 2.380 tonn af K, en langmest af þeim innflutningi var ætlaður til jarðræktar.

Á vef Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins eru gögn aðgengileg, ætluð bændum vegna áburðaráætlana þeirra. Þar kemur fram að áætlað nýtanlegt magn af köfnunarefni úr kúamykju sé á bilinu 1,4 til 1,8 kíló á hvert tonn við góð skilyrði, nýtanlegt magn fosfór sé 0,5 kíló á tonn og af kalí sé magnið á bilinu 1,2 til 1,6 kíló á hvert tonn. „Okkar upplýsingar benda til þess að nýtnin á áburðarefnum verði mun betri með því að dreifa meltunni fremur en mykju. Við höfum ekki enn farið út í að reyna að reikna út nákvæmlega

Advertisement for Savage Arms firearms, featuring various rifle models and their prices:

- Savage Mark II FV-SR Cal: 22 - Kr. 79.900
- Savage Mark II FVXP Cal: 22 LR - Kr. 89.900
- Henry Lever Action H 001 Cal: 22 LR - Kr. 84.900
- SAVAGE 93 XP EVO NEXT CAMO 17 HMR - Kr. 119.000
- Savage 93R17 BVXP 17 HMR - Kr. 119.000
- Henry Big Boy cal 38/357 - Kr. 199.000

Sérverslun veiðimanna - Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturrost.is

Langmest er af áburðarefnum í nautgripamykju af þeim úrgangsflokkum sem yfirlit Matis náði yfir. Við umbreytingunni yfir í meltu opnast möguleikar á að dreifa áburðinum á sumrin. Mynd / smh

Um það bil sama magn áburðarefna er í innfluttum tilbúnum áburði og fellur árlega til í lífrænum úrgangi. Mynd / Bbl

Þar má sjá á stöðumynd frá síðasta ári að fosfór og köfnunarefni er komið langt út fyrir þölmörkin og inn á rautt hættusvæði. Þróunin hefur verið hröð í þá átt allar götur frá 2009 þegar farið var að meta stöðuna. Þá þegar var talið að óumhverfisvæn framleiðsla á köfnunarefni úr andrúmsloftinu hefði valdið því farið var út fyrir

þölmörk vistkerfisins, með röskun á náttúrulegri hringrás. Síðan hafa ógnirnar af námuvinnslu fosfórs einnig vaxið jafnt og þétt, enda framleiðsla á tilbúnum áburði vaxið jafnt og þétt á undanförmum árum. Fosfór er takmörkuð auðlind í heiminum en það á sér mjög hægfarar náttúrulega hringrás.

Lagalegar skyldur Íslands

Lagalega hefur Ísland líka skyldur, sem beinlínis snerta úrgang frá búgreinum landbúnaðarins; alþjóðlegar skuldbindingar eru um samdrátt í losun á gróðurhúsalofttegundum og í byrjun árs 2023 tóku lög gildi sem kveða á um að bannað sé að urða „lífgúrgang“ eða veita honum út í sjó.

Lífúrgangur er til dæmis úrgangur frá garðyrkjustöðvum og fiskeldisseyra.

Markmið skuldbindinganna eru því tvíþætt. Annars vegar að Ísland leggi sitt af mörkum í sameiginlegu átaki þjóða heimsins í baráttunni gegn hnattrænni hlýnum og hins vegar varðveisla á verðmætum næringarefnum með innleiðingu á hringrásarhagkerfi. Hið síðarnefnda snýst meðal annars um hagræn rök og verðmætasköpun sem hægt er að ná fram með því að draga mjög úr innflutningi á tilbúnum áburði.

Nægilegur rekstrarafgangur

Í sviðsmyndinni sem nú er horft til hjá Orkídeu er gengið út frá að einfalt miðlægt lífgasver verði að ræða. Hráefnið verður sótt á býlin og kúamykjan sótt á kúabúin á sérstökum tankbíl. Gerjunartankar yrðu staðsettir í um eins til þriggja kílómetra fjarlægð frá Reykholti. Lífgasið yrði leitt eftir plastpípum í sérstaka rafstöð sem yrði staðsett í Reykholti. Rafstöðin verður keyrð á CHP-kerfi (Combined Heat and Power), sem knúð er með lífgasi og þar er metangasið brennt sem gefur hreinan koltvísyringnum, hita og rafmagn. Það eru svo afurðirnar sem verða til sölu og eiga að standa straum af stofn- og rekstrarkostnaðinum og í þessari sviðsmynd er gert ráð fyrir nægilegum rekstrarafgangi til þess.

„Í okkar áætlunum gerum við ráð fyrir að meginhluti teknanna muni koma af söluinni á koltvísyringnum sem myndi standa undir kostnaðinum að mestu leyti. Auðvitað vonumst við eftir stuðningi við verkefnið og grænum lánun, til dæmis frá Bygðastofnun, sem myndi gera það fýsilegra. Þá ætlum við líka að kynna það fyrir fjárfestum í heimabyggingu og við finnum áhuga á að halda verinu í eigu heimamanna.

„Ég er ólæknandi bjartsýnn á verkefnið og held að það væri hægt að vinna hratt í undirbúningi verkefnisins. En við erum núna að gera okkur vonir um að innan árs, eftir að öll leyfi eru fengin, að þá verði verksmiðjan komin í fulla starfsemi.

Um leið erum við að skoða útfærslur á svipuðum líkönun en bara á mun smærri skala, jafnvel bara á einum bæ. Um væri að ræða staðbundna einfalda vinnslu sem byggir á söfnun á mykju á einu eða tveimur nálægum kúabúum með viðbót af öðrum lífrænum úrgangi, til dæmis heyfyrningum. Slík ver gætu verið mjög hagstæð á köldum svæðum,“ segir Sveinn.

Næringarrík en blaut og sölt fiskeldisseyra

Skýrsla Matis, sem áður er nefnd, var hluti af stærra samstarfsverkefni um sjálfbæra áburðargjafa sem lauk formlega um mitt síðasta ár. Í skýrslunni er tiltekið að þó svipað magn áburðarefna falli til í lífrænum úrgangi ár hvert og er í innfluttum tilbúnum áburði beri að athuga það að uppruni áburðarefnanna sé einmitt að mestu leyti úr innflutta tilbúna áburðinum.

Undantekningin er þó fiskeldisseyra þar sem áburðarefnin koma úr fóðrinu. Með stórvaxandi grein landeldis á Íslandi má búast

Upphaflegt markmið verkefnis Orkídeu var að finna nytsamlegar lausnir fyrir garðyrkjuúrgang í stað þess að urða hann. Mynd / smh

við að fiskeldisseyra verði mjög mikilvægt hráefni til áburðargjarðar í framtíðinni, hvernig sem hún verður svo unnin á endanum. Tæknilega er þó erfiðara að einangra áburðarefnin úr henni, gera hana hæfa til notkunar sem áburðargjafa, en til dæmis úr nautgripamykju. Hún er vatnsmikil, inniheldur mikið magn af salti og gæti orðið kostnaðarsöm í flutningi.

Hún kom hins vegar vel út í uppgreðslutilraunum verkefnisins um sjálfbæra áburðargjafa og var á pari við kjúklingaskít og kjötmjöl, en hún er sérstaklega auðug af fosfór. Nokkur nýsköpunarverkefni eru nú í gangi sem ganga út á að nýta fiskeldisseyruna til framleiðslu á lífkolum og varðveita áburðarefni með þeim hætti. Það er ferli sem felst í hitun á lífrænu efni án súrefnis, en lífkol má síðan nota til að bæta jarðvegsgæði og draga úr þörf fyrir tilbúnum áburði.

Hringrásinni lokað

Í umfjöllun Bændablaðsins í júní 2023 um verkefnið var rætt við Jónas Baldursson, verkefnisstjóra hjá Matis. Þar sagði hann að nýsköpunarfyrirtækið Atmonia hefði náð að þróa umhverfisvæna leið til að framleiða köfnunarefni úr andrúmsloftinu og þar sé unnið að því að skala hana upp. Fyrirtækið hafi verið samstarfsaðili í verkefninu og í áburðartilraunum þess.

Af niðurstöðum skýrslu Matis um áburðarefni í lífrænum úrgangi var ljóst að nóg fellur til af fosfór og kalí á Íslandi, en dálítið vantar upp á magn köfnunarefnis. Jónas segir að með viðbót af umhverfisvænu köfnunarefni frá Atmonia verði fræðilega hægt að loka hringrásinni.

Jólatilboð

 <p>20% afsláttur</p> <p>DeWALT laser mælir</p> <p>Afsláttarverð: 7.911</p> <p>Fullt verð: 9.889</p>	 <p>30% afsláttur</p> <p>JCB borvél hleðslu 18V 1x2.0Ah rafhl 45Nm</p> <p>Afsláttarverð: 14.880</p> <p>Fullt verð: 21.257</p>	
 <p>20% afsláttur</p> <p>SKIL höggborvél hleðslu Kolalaus mótör 12V</p> <p>rafhlöður + hleðslutæki</p> <p>Afsláttarverð: 18.352</p> <p>Fullt verð: 22.940</p>	 <p>20% afsláttur</p> <p>USAG skruvíjarn rafrifið</p> <p>Afsláttarverð: 17.360</p> <p>Fullt verð: 21.700</p>	
 <p>20% afsláttur</p> <p>VARTA rafhliðhur AAA</p> <p>Afsláttarverð: 1.339</p> <p>Fullt verð: 1.674</p>	 <p>20% afsláttur</p> <p>KAPRO verkfærasett</p> <p>Afsláttarverð: 13.867</p> <p>Fullt verð: 19.809</p>	

VERKFÆRA LAUSNIR

verkfæralausnir.is

Skútuvogi 1E - Opið mán.-fim. 8-18, fös. 8-17 og lau. 11-15.

EINFALDEGA HLUTI AF JÓLUNUM

VELJUM AÐEINS ÞAÐ BESTA UM HÁTÍÐARNAR

Íslenska lambakjötíð á sérstakan stað í hjörtum þjóðarinnar um jólin, enda hefur það leikið aðalhlutverkið á hátíðarborðum landsmanna lengur en elstu menn muna. Það er órjúfanlegur hluti af hverju einasta jólahlaðborði og í hugum margra algjörlega ómissandi á aðfangadagskvöld.

Skoðaðu hátíðlegar lambauppskriftir á islensklambakjot.is

Husqvarna - finndu kraftinn

Snjóblásari ST424T
8,6 HP, vinnslubreidd 61cm, hiti í handföngum, tveggja þrepa kerfi, framljós, belti, rafstart.

Snjóblásari ST330
11,1 HP, vinnslubreidd 76cm, hiti í handföngum, tveggja þrepa kerfi, framljós, extra stór dekk, rafstart.

Snjóblásari ST327
9 HP, vinnslubreidd 69cm, hiti í handföngum, tveggja þrepa kerfi, framljós, extra stór dekk, rafstart.

Snjóblásari ST224
7 HP, vinnslubreidd 61cm, hiti í handföngum, tveggja þrepa kerfi, framljós, rafstart.

Husqvarna K770
Steinsög
Sögunardýpt 12,5cm

Husqvarna K970
Steinsög
Sögunardýpt 15,5cm

Husqvarna AM310 MK II
Slátturóbot
1000m² - 40% halli

Husqvarna AM415X
Slátturóbot
1500m² - 40% halli

Husqvarna CEORA 546
Slátturóbot
50.000m² - 20% halli

Husqvarna AM550 EPOS
Slátturóbot
10.000m² - 45% halli

Husqvarna 550XP MKII
Keðjusög - 4,2 hestöfl/3kW
Bensín (tvígengis)

Husqvarna 450e
Keðjusög - 2,4kW
Bensín (tvígengis)

Helixx 12140
Salt- og sanddreifari.
Tekur 535 lítra og allt að 915 lítra með upphækkun.

Helixx 11790
Salt- og sanddreifari.
Tekur allt að 1400 lítra.

Helixx 11780
Salt- og sanddreifari.
Tekur allt að 1100 lítra.

SNOWEX[✓] Amerískur vetrarbúnaður sem endist

jarðvegsþjoppur - þýsk gæði

Bomag BT 60 e
Jarðvegsþjappa - 71 kg

Bomag BT 65
Jarðvegsþjappa - 68 kg

Bomag BR 95
Jarðvegsþjappa - 92 kg

Bomag BVP 10/30
Jarðvegsþjappa - 46 kg

Bomag BP 10/35
Jarðvegsþjappa - 65 kg

Bomag BVP 18/45
Jarðvegsþjappa - 91 kg

Bomag BPR 25/50
Jarðvegsþjappa - 140 kg

Bomag BPR 35/60 H
Jarðvegsþjappa - 228 kg

Bomag BPR 45/45
Jarðvegsþjappa - 340 kg

Bomag BPR 60/65 D/E
Jarðvegsþjappa - 460 kg

Bomag BPR 100/80
Jarðvegsþjappa - 695 kg

kjarnaborvélar - gólf- og veggsagir - kjarnaborar - steinsagarblöð

Tyrolit DME33UW
kjarnaborvél - 450mm

Tyrolit DME20PU
kjarnaborvél - 180mm

Tyrolit steinsagarblöð

Tyrolit kjarnaborar

Tyrolit WSE1621
veggisög 20kW - Sögunardýpt 70cm

Tyrolit FSG513P
gólfisög - Sögunardýpt 19,5cm

Skagafjörður:

Arkar fram í eyðidal með forystuhrút í bandi

Forystuhrúturinn Frakkur hefur reynt gulls ígildi. Í haust hefur hann aðstoðað eiganda sinn, Eysteinn Steingrímsson á Laufhóli í Skagafirði, við eftirlitir og heldur betur haft erindi sem erfiði.

Guðrún Hulda Pálsdóttir
gudrunhulda@bondi.is

Eysteinn rataði í fréttirnar árið 2022 þegar til hans sást ríðandi um sveitir með forystuhrút í taumi. „Móri var upphafið að þessari vitleysu og hefur þessi fíflgangur undið upp á sig. Það er ekkert grín að vera svona sérvitur,“ segir hann og á þá við þá iðju sína að ganga lengra í tamningum hrúta en menn yfirleitt gera.

Móri er því miður allur, en fjölástir urðu honum líklegast að aldurtíla. Frakkur er náskyldur Móra.

„Frakkur er að sumu leyti skemmtilegri en Móri var. Frakkur er enn þá næmari gagnvart því að kenna honum. Ég gerði hann strax bandvandan á fyrsta vetri. Hann var mjög fljótur að tileinka sér það. Ég notaði hann við að finna blæsmur og tók fljótt eftir því þá hvað þægilegt er að eiga við hann,“ segir Eysteinn. Þegar kind er blæsma er hún eðlunarfús, og þá er æskilegur tími til að sæða.

Dýrin eru vinir

Eysteinn gekk þá lengra við tamningu Frakks. „Ég þjálfá aðeins hunda líka og hef haft hann með mér þar, því hann kemur alltaf til mín ef það er hundur nálægt. Því hann veit að hann er öruggur hjá mér.“

Hann segir tamningu forystuhrúta í sjálfu sér ekki ólíka þjálfun annarra nytjadyra.

„Það hefur verið heilmikil vakning með að viðhalda hreinu forystufjarkyni en svo bölvá þessu margir líka, því þær geta verið mjög óþekkar. En það er með forystuféð eins og hunda og hross, það þarf að

Holdgervingur Fjalla-Bensa

Í bókinni Forystufé og fólk í landinu eftir Daniel Hansen og Guðjón Ragnar Jónasson er sagt frá forystufjarræktinni í Laufhóli sem rekja má til ársins 1961. Einnig er samvinna forystuhrútsins Móra og Eysteins gerð góð skil, meðal annars með skemmtilegum brag Gunnars Rögnvaldssonar en hér fylgja þrjú erindi:

Í Kolbeinsdalnum haustsins hret háði gangnamönnum. En Eysteinn skjátur ekki lét eftir sitja í bönnun.

Lögðu af stað í ferð til fjár fram í eyðidalinn. Traustur hestur, hundur knár hrúturinn og smalinn.

Í brunagaddi, birtu van, brota og þæfingsfæri. Var þar eins og Aðventan endurskrifuð væri.

gera féð að vinum sínum. Þá fyrst getur maður farið að temja það og þá getur maður nýtt sér dýrin eins og í þessu tilfelli.“

Svo vel fór á með þeim Frakki að Eysteini datt í hug að láta reyna á notagildi forystuhrútsins við eftirlitir.

„Byrjunin á þessu var þegar ég missti kind, sem ekki náðist, fram af Skálum upp í Kolbeinsdal sem er upprekstrarsvæðið okkar. Það var kominn snjór og ég keyrði Frakk áleiðis og teymdi hann að Tungnahrygg, fremst í dalnum, og skildi hann eftir þar. Nokkrum dögum seinna skilaði hann sér niður á láglandi, að gangnamannakofanum,

Eysteinn Steingrímsson og forystuhrúturinn Frakkur ásamt hestinum Létti og hundinum Kjarki.

Mynd / Aðsend

með þessa kind,“ segir Eysteinn hróðugur.

Síðan þá hefur hann þrammað aftur fram í dal í eftirlitir með forystuhrútinum í bandi, rétt eins og Fjalla-Bensi og förnautar hans, Eitill og Leó, í hinni dáðu nívellu Gunnars Gunnarssonar, Aðventu.

Dýrmeitt bataferli

„Það sem er frábærost við Frakk er að hann tekur aldrei í taum. Hann fylgir manni bara eftir og maður veit varla af honum. Það er snjór og leiðindi þarna framfrá og ég hefði ekki getað farið með hann öðruvísi, enda hef ég ekki náð upp fyrri styrk eftir krabbameinsmeðferðir,“ segir Eysteinn en hann hefur verið að berjast við þann vágest í nokkur ár.

„Þetta hefur verið liður í mínu bataferli að standa í þessu því ég nennti ekki að fara í líkamsrækt. Ég þarf að hafa einhvern tilgang með að fara út og labba – brasa eitthvað. Þetta er sérviska í hnotskurn. En það er dásamlegt að fara til fjalla, vera einn þarna með hund, hest og hrút og engan til að segja manni fyrir verkum.“

Eysteinn hefur deilt ferðum sínum með myndum af fegurð Kolbeinsdals um haust og að vetrarlagi og bjölluskreyttur Frakkur í forgrunni vekur hrifningu. „Þetta er bara þjátur,“ segir Eysteinn um tilgang bjöllunnar.

Frakkur í essinu sínu.

Eysteinn fór með Frakk upp á Heljardal í Kolbeinsdal í þeim tilgangi að finna eftirlitgukindur. Reyndist það ferð til fjár.

Jupo Íslandi ehf.
Kt. 630615-1270
774 - 4344
@jupo@jupo.is

Verð með VSK

Brunndæla 2" með hnífum 19.321 kr.	Slökkvidæla 2" bensín 90.706 kr.	Slökkvidæla 3" dísel 228.160 kr.
Bensínrafstöð 2.8 kW 61.445 kr.	Díselrafstöð 8 kW 10 kVA 282.596 kr.	Díselrafstöð 33 kW 30 kVA 2.523.400 kr.
Gashitari 4.2 kW 11.929 kr.	Rafmagnsofn 2000 W með WIFI og barnalæsing 19.270 kr.	EasyMIG 210LED einfasa suðuvél, líka TiG 85.503 kr.

Margt fleira á
www.jupo.is

Við fjármögnum landbúnaðartæki

Birkir Þrastarson snyrtir klaufir á sex þúsund kúm á hverju ári. Starfssvæði hans nær frá Ölfusi austur að Kirkjubæjarklaustri.

Myndir / ál

Búnaðarsamband Suðurlands festi nýlega kaup á klaufsnyrtibás sem tryggir öryggi og þægindi kúa. Hérna nýtir Samúel Eyjólfsson, bóndi í Bryðjuholti, tækifærið og snyrtir hár á nokkrum stöðum á kúnum, eins og á júgra, eyrum og hala.

Nautgriparékt:

Velferð tryggð með snyrtingu klaufa

Ástvaldur Lárusson
astvaldur@bondi.is

Ofvaðnar klaufir geta orðið til þess að mjólkurkúr beita fótunum vitlaust og líður illa. Þá mjólka þær minna, liggja oft, gefa sér minni tíma til að éta fóður og verða latari við að mæta í mjaltþjóninn.

Birkir Þrastarson er verktaki í kúaklaufskurði hjá Búnaðarsambandi Suðurlands. Hann segir

þumalputtaregluna erlendis vera að klippa klaufirnar á fjögur þúsund lítra fresti. „Eins og hérna á Íslandi ættir þú að klippa á átta mánaða fresti ef meðalnytin í kúnum er í kringum sex þúsund lítra á ári,“ segir hann.

Búnaðarsamband Suðurlands festi nýlega kaup á nýjum klaufsnyrtibás. Hann er smíðaður í Danmörku og miðast hönnun hans að öllu leyti að því að tryggja öryggi og þægindi bæði kúa og klaufsnyrta. Hann er glussadrifinn og hljóðlátur í allri notkun.

Í þægilegri vinnuhæð

Um leið og kýrnar ganga inn í básinn lokast hlið utan um hálsinn á þeim. Þá er kúnum lyft upp með tveimur þykkum borðum sem fara undir kviðinn. Hægt er að skorða hverja löpp í sérstakri festingu sem er í þægilegri vinnuhæð fyrir klaufsnyrtinn. Birkir bendir á að það séu öryggisventlar á glussadælunum sem tryggja að ekki sé hætta á að meiða kýrnar.

Klaufsnyrtibásinn er með áfastan hitaskáp þar sem geymt er hóflím og gúmmíklössar.

Við klaufsnyrtingar er notaður slípirokkur með tenntu hjóli.

Til að sinna kúnum sem best er miðað við að snyrta klaufirnar á átta mánaða fresti. Þær eru því orðnar vanar meðferðinni og fylgjast forvitnar með.

„Ef það er sár í klaufbotni eða brotin klauf þá lími ég klössu undir heilbrigðu klaufina til þess að létta á þrýstingnum,“ segir Birkir, en þar sem límið er volgt er það fljótt að þorna.

af þeim sem var að klippa þá,“ segir hann. Hann hefur jafnframt bætt við sig menntun í nýrri klaufsnyrtiaðferð sem hefur minnkað holti kúa í Danmörku umtalsvert.

Upphaflega járnningamaður

Birkir segir að það sé ekki endilega bændunum að kenna ef klaufirnar á kúnum eru ekki snyrtar nógu oft, heldur eigi klaufsnyrtarnir oft sök á því líka. Hjá flestum sé þetta aukastarf þar sem erfitt sé að hafa þetta að fullu starfi.

Á hverju ári snyrtir Birkir í kringum sex þúsund kýr, en hann telur að hann gæti snyrt klaufirnar á tíu þúsund kúm ef hann væri í þessu í fullu starfi. Hann sinnir bændum á öllu Suðurlandi allt austur að Kirkjubæjarklaustri.

Birkir er með járnningar hesta að aðalstarfi og segir margt líkt með því og klaufsnyrtingu. „Ég byrjaði þetta í rólegheitum fyrir einhverjum tíu árum og lærði

Skilar sér í meiri mjólk

Þegar vel gengur getur Birkir snyrt í kringum tuttugu kýr á klukkutímann, en afköstin fara niður í fimmtán kýr ef klaufirnar eru mjög vaxnar. „Ef flórinn er sleipur þá ganga þær útskeifar eins og við á svelli og þá slitna þær vitlaust. Þá snýst upp á lappirnar og önnur klaufin getur vaxið yfir hina.“

Algengt verð fyrir klaufsnyrtingu á Suðurlandinu í dag er í kringum 2.500 krónur fyrir hverja kú sem Birkir telur að sé fljótt að borga sig til baka fyrir bændur, en honum skilst að það sé aðeins herra annars staðar. „Þessi vinna kemur beint til baka í mjólkurtankinn.“

HEFUR ÞÚ SKOÐAÐ VEFVERSLUN KB?

Þar finnur þú úrval af vörum fyrir bændur í borgum og sveitum!

FÓÐUR
LEIKFÖNG
GÆLUDÝRAVÖRUR
MÁLNING
FATNAÐUR & SKÓR
SPIL & PÚSL
BÚREKSTRARVÖRUR
VERKFÆRI
OLÍUR
...OG MARGT FLEIRA!

Mikið úrval af hinum sívinsælu Bruder leikföngum - fyrir framtíðar bændur!

Sjá nánar á WWW.KB.IS

Sendum um allt land!

Sprettur ÁBURÐUR

Kaupfélag Borgfirðinga
120 ÁRA
1904 - 2024

Vetrartilboð

Uppsetning á höfuðborgarsvæði og Norðurlandi innifalin.
Sendum frítt um allt land. Geymum steina ef óskað er.

TILBOÐ 1 (ljósmynd)
Svartur, grár eða paradiso.
Sett eins og á mynd
585.000
án blómarammans
485.000

TILBOÐ 2

Demantur - passar líka á duftleiði
149.000 (199.000 með lukt)

TILBOÐ 3

Sett eins og á mynd - **380.000**
Svartur, grár eða paradiso

Rúmar tvö nöfn

VIÐHALDSFRÍR GRANÍTBEEKKUR

Svartur, grár eða paradiso.
Hægt að fá áletrun gegn aukagjaldi.
130cm - 150kg
frí sending um allt land.
230.000 kr

s: 466 2800 / 899 9370

sala@minnismerki.is

steinsmidjaakureyrar.is

Sé pantað fyrir 3. janúar 2025 bjóðum við

- 5% afslátt af samstæðum og vögnum
- 8% afslátt af rúllu- og pökkunarvélum
- 15% afslátt af sláttuvélum, snúningsvélum og rakstrarvélum
- 20% afslátt af sláttuvélum með knosara og fiðrildum (sambyggðum sláttuvélum)

Áramótatilboð 2025

Allir sem panta fyrir 3. janúar 2025 fá vélarnar **afhentar samsettar heim á hlað án aukakostnaðar.**
Öll verð miða við gengi EUR = 145 ISK. og eru birt án vsk.

Gleðilega hátíð kæru vinir og takk fyrir viðskiptin á árinu.

Við hlökkum til samstarfsins á því næsta!

Þetta er aðeins brot af úrvalinu frá Krone.
Verðlistann í heild sinni finnur þú á vefsíðunni okkar

hesja.is

Síminn er
546-0415

Þú getur líka haft samband við okkur með tölvupósti á **hesja@hesja.is**

ActiveMow hliðartengdar sláttuvélar

- ActiveMow R200 - vbr. 2,05 m - 5 diskar
- ActiveMow R240 - vbr. 2,44 m - 6 diskar
- ActiveMow R280 - vbr. 2,83 m - 7 diskar
- ActiveMow R320 - vbr. 3,22 m - 8 diskar
- ActiveMow R360 - vbr. 3,61 m - 9 diskar

Listaverð

Tilboðsverð

- 1.649.000
- 1.799.000
- 1.999.000
- 2.149.000
- 2.399.000
- 1.401.650
- 1.529.150
- 1.699.150
- 1.826.650
- 2.039.150

EasyCut R miðjuhengdar sláttuvélar

- EasyCut R280 - vbr. 2,73 m - 6 diskar
- EasyCut R280 með knosara - vbr. 2,73 m - 6 diskar
- EasyCut R320 - vbr. 3,17 m - 7 diskar
- EasyCut R320 með knosara - vbr. 3,17 m - 7 diskar
- EasyCut R360 - vbr. 3,60 m - 8 diskar
- EasyCut R400 - vbr. 4,04 m - 9 diskar
- EasyCut R450 - vbr. 4,50 m - 10 diskar

- 2.099.000
- 3.299.000
- 2.399.000
- 3.749.000
- 2.749.000
- 2.849.000
- 3.599.000
- 1.784.150
- 2.639.200
- 2.039.150
- 2.999.200
- 2.336.650
- 2.421.650
- 3.059.150

EasyCut F framsláttuvélar

- EasyCut F320M - vbr. 3,17 m - 7 diskar
- EasyCut F320 með knosara - vbr. 3,17 m - 7 diskar
- EasyCut F360M - vbr. 3,60 m - 8 diskar
- EasyCut F360 með knosara - vbr. 3,60 m - 8 diskar
- EasyCut F400 Fold - vbr. 4,04 m - 9 diskar
- EasyCut F400 Fold með knosara - vbr. 4,04 m - 9 diskar

- 2.549.000
- 3.949.000
- 2.899.000
- 4.199.000
- 5.599.000
- 5.999.000
- 2.166.650
- 3.159.200
- 2.464.150
- 3.359.200
- 4.844.150
- 4.799.200

EasyCut B fiðrildi - sláttuvélatvænna

- EasyCut B870 - vbr. 8.62 m - 2x7 diskar
- EasyCut B870 með knosara - vbr. 8,70 m - 2x7 diskar
- EasyCut B1000 - vbr. 10,00 m - 2x8 diskar
- EasyCut B1050 með knosara - vbr. 10,10 m - 2x8 diskar
- EasyCut B950 - vbr. 9,45 m - 2x8 diskar - safnar að miðju

- 5.949.000
- 8.049.000
- 6.749.000
- 9.399.000
- 9.999.990
- 4.759.200
- 6.439.200
- 5.399.200
- 7.519.200
- 7.999.992

Allar 320 og 360 framvélar er hægt að fá í **dreginni útfærslu** fyrir 249.900 + vsk. aukalega

Við bjóðum **10% auka afslátt** af framvélum með keyptu fiðrildi.

Vendro lyftutengdar snúningsvélar

Vendro 470 - vbr. 4,63 m - 4 stjórnur x 6 armar
Vendro 560 - vbr. 5,54 m - 4 stjórnur x 7 armar
Vendro 620 - vbr. 6,16 m - 6 stjórnur x 5 armar
Vendro 680 - vbr. 6,77 m - 6 stjórnur x 6 armar
Vendro 790 - vbr. 7,82 m - 6 stjórnur x 7 armar
Vendro 820 - vbr. 8,14 m - 8 stjórnur x 5 armar
Vendro 900 - vbr. 8,96 m - 8 stjórnur x 6 armar
Vendro 1020 - vbr. 10,14 m - 10 stjórnur x 5 armar
Vendro 1120 - vbr. 11,15 m - 10 stjórnur x 6 armar

Listaverð

1.449.000
1.799.000
2.099.000
2.199.000
2.649.000
2.899.000
3.099.000
3.899.000
4.499.000

Tilboðsverð

1.231.650
1.529.150
1.784.150
1.869.150
2.251.650
2.464.150
2.634.150
3.314.150
3.824.150

Vendro T / KWT dragtengdar snúningsvélar

Vendro T900 - vbr. 8,80 m - 8 stjórnur x 6 armar
Vendro T1020 - vbr. 10,33 m - 10 stjórnur x 5 armar
Vendro T1120 - vbr. 10,95 m - 10 stjórnur x 6 armar
KWT1300 - vbr. 13,10 m - 12 stjórnur x 6 armar
KWT1600 - vbr. 15,27 m - 14 stjórnur x 6 armar
KWT2000 - vbr. 19,6 m - 18 stjórnur x 6 armar

3.749.000
4.399.000
4.749.000
5.449.000
6.999.000
9.999.000

3.186.650
3.739.150
4.036.650
4.631.650
5.949.150
8.499.150

Swadro S einnar stjörnu rakstrarvélar

Swadro S 380 - vbr. 3,80 m - 10 armar x 4 tindar
Swadro S 420 - vbr. 4,20 m - 13 armar x 4 tindar
Swadro S 460 - vbr. 4,60 m - 13 armar x 4 tindar
Swadro S 460 dragt. - vbr. 4,60 m - 13 armar x 4 tindar

1.249.000
1.699.000
1.799.000
2.049.000

1.061.650
1.444.150
1.529.150
1.741.650

Swadro TS 2-3 stjörnu hliðarrakstrarvélar

Swadro 710/26T - vbr. 6,80 m - 2x13 armar x 3/4 tindar
Swadro TS620 * - vbr. 6,20 m - 10/13 armar x 4 tindar
Swadro TS680 * - vbr. 6,80 m - 2x13 armar x 4 tindar
Swadro TS740 * - vbr. 7,40 m - 2x13 armar x 4 tindar
Swadro TS970 - vbr. 9,70 m - 10/13/13 armar

3.999.000
3.899.000
4.599.000
4.999.000
8.999.000

3.399.150
3.314.150
3.909.150
4.249.150
7.649.150

Swadro TC miðjurakstrarvélar

Swadro TC640 - vbr. 5,70-6,40 m - 2x10 armar x 3 tindar
Swadro TC680 - vbr. 6,80 m - 2x10 armar x 4 tindar
Swadro TC760 - vbr. 6,80-7,60 m - 2x13 armar x 4 tindar
Swadro TC880 - vbr. 7,60-8,80 m - 2x13 armar x 4 tindar
Swadro TC930 - vbr. 8,10-9,30 m - 2x15 armar x 4 tindar
Swadro TC1000 - vbr. 8,90-10 m - 2x15 armar x 4 tindar

3.449.000
3.749.000
4.099.000
4.999.000
6.299.000
6.999.000

2.931.650
3.186.650
3.484.150
4.249.150
5.354.150
5.949.150

Öll verð eru birt án vsk. og með fyrirvara um villur.

Comprima CF155XC samstæða

Ein mest selda samstæða á Íslandi síðustu ár, með mikla og góða reynslu.

Listaverð: 14.499.000 + vsk.

Tilboðsverð: 13.774.050 + vsk.

Plast- og netbinding: 799.200 + vsk. aukalega

Bíldudalur:

„Það er ekki allt með slaufu“

Sigrún Pétursdóttir
sigrunpeturs@bondi.is

Einsemd er víða og einsemd er val þykir mörgum, þar á meðal höfðingja einum vestan á Bíldudal sem gerir sitt besta til þess að líta dagana ljósi.

Nafnið Jón Kr. Ólafsson er mörgum kunnugt en hann er einn ástsælasti söngvari þjóðarinnar. Jón hóf feril sinn með hljómsveitinni Facon frá Bíldudal, en stóð á sviði með samferðafólki sínu, Ragnari Bjarnasyni, Hauki Morthens og Ellý Vilhjálms svo einhver séu nefnd.

Jón býr í einbýlishúsi sínu á Bíldudal og hefur rekið tónlistarsafnið Melódíur minninganna þar innan húss í um það bil fjórðung aldar. Það er hreint hugsjónastarf Jóns sem hefur yfir árin safnað munum og heimildum íslenskrar tónlistarsögu svo unun er á að líta. Ljósmyndir, auglýsingaplaköt, klæðnaður á borð við hinn fræga rauða jakka Hauks Morthens, hljóðfæri og annað setja taktinn fyrir því hvernig einstaklingur getur upp á sitt einsdæmi gætt mikilvægra menningarverðmæta án opinbers fjárstuðnings, þó ekki vafi hann í seðlum sjálfur.

Einsemd er val

Jón talar um hvernig einsemdin er víða, þá ekki síst um jólalettið. Þetta er val, segir Jón sem þykir samfélagið á Bíldudal í smærri lagi, en þar búa rétt rúmlega tvö hundruð manns og áberandi flestir undir fimmtugu. Maður þarf að reyna að klóra í bakkann og vera sósíal.

„Ég tala íslensku og er ekki að fegra hlutina. Ég reyni sjálfur að vera í sambandi við fólk því ég tel einangrun óholla. Það gengur ekkert öðruvísi því fólk er orðið svo sjálhvert í dag, situr bara heima og skoðar samfélagsmiðla í stað þess

Þau eru reffileg þrenningin á fimmtugsafmæli Jóns, Haukur Morthens, Jón Kr. og Vigdís Finnbogadóttir. Mynd / Hannes Pálsson.

ad stíga út úr þægindarammanum og hitta aðra í persónu, eða slá á þráðinn.

Svo velta allir því fyrir sér hvaðan hún kemur, öll þessi einsemd í þjóðfélaginu í dag? Hvers vegna ber fólk sig ekki eftir félagslegum samskiptum? Við vitum það að fjölmiðlageggjunin hefur orðið til þess að fólk liggur í samfélagsmiðlum og er sífellt að bera sig saman við aðra. Þetta er orðinn vítahringur því fólk situr svo heima morgun, kvöld og miðjan dag. Finnur fyrir einsemd en enginn gerir neitt róttækt í þessum málum.

Fólk hengir hvert hausinn framan í annað því það er nefnilega svo auðvelt að sitja og koðna heima hjá sér.

Miklu auðveldara en að gera eitthvað og líta sér nær. Þarna þarf að verða breyting á,“ segir Jón með snúð.

Hann hefur rétt fyrir sér í þessum efnunum, en samkvæmt nýlegum rannsóknum telst einmanaleiki til alvarlegrar heilbrigðis- og samfélagsvæðingar sem kunnir að vaxa

enn frekar á tækniöld. Má þar nefna rannsókn Aðalbjargar S. Helgadóttur, *Einmana. Tengsl og tilgangur í heimi vaxandi einsemdar* – sem má ma. finna á vefsíðu stjórnarráðsins.

Maður gerir sitt besta

Sjálfur reynir Jón eftir bestu getu að lifa lífinu til fulls þótt hann sé alleinangraður á Bíldudal.

„Ég þarf að komast til útlanda nú á næsta ári, það er svo gott fyrir andann að upplifa og sjá aðra menningu,“ segir Jón.

Stuttu áður en hann hætti öllu almennu tónleikahaldi hélt hann ásamt hljómsveit ferna tónleika í Jónshúsi í Kaupmannahöfn.

Jón hér í rauðum jakka söng ásamt öðrum listamönnum á minningartónleikum Hauks Morthens, vinar síns, vorið 1994. Myndir / Einkaeign

„Það var frábær lokahnykkur á mínum ferli, útútroðið, mikil stemning og frábærir hljóðfæraleikarar.“

Hann minnst sérstaklega þjóðhátíðardagsins árið 2022 þar sem hann stóð á sviði Jónshúss ásamt Ingimar Oddssyni, félag sínum, og léttisveit fyrir fullu húsi. Jón, sem er fagurkeri og listunandi fram í fingurgóma, er dyggur talsmaður þess að upplifa heiminn á nærandi

hátt, menningu og fólk, lýkur samtalinu: „Það er ekki allt með slaufu, Sigrún mín. En maður gerir sitt besta.“

Þess má geta að á komandi ári verður Tónlistarsafnið 25 ára og Jón sjálfur fagnar stóraafmæli. Í tilefni þess verður að sjálfsögðu blásið til hátíðahalda, enda segir Jón nauðsynlegt að hafa eitthvað á dagskránni til að hlakka til. Hann áætla því tónleikahald í september að öllu óbreyttu, eitthvað „intimate“ en að sama skapi vandað og elegant.

Hægt er að sækja tónlistarsafnið heim að Tjarnarbraut, Reynimel, á Bíldudal, alla daga og til viðbótar má ná í Jón í sínum 4562186 og 8472542.

2024

Við óskum landsmönnum öllum til sjávar og sveita gleðilegrar hátíðar og farsældar á komandi ári

Kveðja frá starfsfólki Vatnajökulsþjóðgarðs

Vatnajökulsþjóðgarður
National park

unesco
World Heritage site

Þeir stóðu ósjaldan saman á sviðinu í gegnum árin, félagarnir Ragnar Bjarnason og Jón Kr. Ólafsson.

Frá einum þeirra tónleika í Jónshúsi þar sem Jón söng fyrir fullu húsi ásamt léttisveit sinni.

Hrein íslensk fæðubót frá Eylíf

Eylíf vörurnar fást í öllum apótekum, Hagkaup, Krónunni, Heilsuhúsinu, Fjarðarkaupum og Nettó

Ókeypis sending á Dropp stað ef keypt er fyrir 7500 kr eða meira

ÓLAFÍA INGÓLFSSDÓTTIR
Ég mæli 100% með Active JOINTS, allra besta bætiefni sem ég hef kynnst

MARGRÉT ÁGÚSTSDÓTTIR
Ég elska íþróttina mína og er ánægð með Active JOINTS

HRAFNHILDUR JÓNSDÓTTIR
Finn mikinn mun á liðleika mínum

ÁRNI PÉTUR AÐALSTEINSSON
Ég er sannfærður um að Active JOINTS er að gera mikið gagn fyrir mig

HARTMANN K. GUÐMUNDSSON
Ég skipti yfir í Active JOINTS og fljótlega fann ég mikinn mun

FRÍÐRIK BENEDIKTSSON
Meiri orka og betri líðan með Active JOINTS

SIGRÚN KJARTANSDÓTTIR
Active JOINTS hefur reynst mér einstaklega vel

Vestfirðir:

Ólst upp í skógi

– Sigríður Júlía Brynleifsdóttir er nýr bæjarstjóri á Ísafirði

Magnús Hlynur
Hreiðarsson
magnushlynurh@gmail.com

Sigríður Júlía Brynleifsdóttir er nýr bæjarstjóri á Ísafirði en hún tekur við starfinu af Örnú Láru Jónsdóttur, sem er að setjast á Alþingi Íslendinga.

Sigríður er fædd á Akureyri 18. febrúar 1974 og er dóttir hjónanna Önnu Arnínu Stefánsdóttur leikskólakennara og Brynleifs Gísla Siglaugssonar ketil- og plötusmiðs. Hún er elst í fjögurra systkina hópi en systkini hennar eru Sigurlaug Rún, Guðrún Ólafía og Árni Gísli.

Fyrstu ár Sigríðar bjó fjölskyldan á Akureyri, síðar í Fnjóskadal en þegar Sigríður var 14 ára fluttu þau í Skagafjörð. Grunnskólaganga nýja bæjarstjórans var í Stórutjarnaskóla og Varmahlíðarskóla.

„Ég byrjaði á heimavist þegar ég var 10 ára. Framhaldsskólaárin voru leiðinlegur tími að mínu mati og fann ég mig ekki í því umhverfi. Þannig að ég er ekki ein af þeim sem sé það tímabil ævinnar í rósröðum bjarna,“ segir Sigríður og hlær.

Hún er búfræðingur frá Hvanneyri og fór einnig í háskólanám þar þegar hún kláraði Bs-gráðu í landnýtingu. „Ég fór síðan í skógfræðinám til Noregs. Eftir það starfaði ég í landgræðslu- og skógræktarbransanum, lengst af með skrifstofu á Hvanneyri, síðan Ísafirði, þar til fyrir tveimur árum að ég fór að vinna í Lýðskólanum á Flateyri,“ segir Sigríður.

Ólst upp í skógi

Sigríður hefur alltaf haft mikið dálæti á skógrækt en skýringin á því er augljós. „Ég naut þeirra forréttinda að fá að alast upp í Vaglaskógi. Skógurinn er stór hluti af mér og ég held að það hafi mótað mig mikið. Ég fór fyrst að

Sigríður Júlía Brynleifsdóttir tekur við sem bæjarstjóri Ísafjarðarbæjar á nýju ári. Hún verður á Spáni um jólin með fjölskyldu sinni. Hún segist vera mikið jólabarn.

Mynd / Aðsend

vinna hjá Skógrækt ríkisins þegar ég var fjórtán ára og þar með var teningunum kastað. Ræktun ýmiss konar heillar mig og ég fæ heilmikið út úr því að garfa í gróðri.

Ég get svo sem ekkert útskýrt það betur. Þegar ég var í háskólanámi fór ég að vinna við skógræktarráðgjöf, það fannst mér skemmtilegt og svo leiddi eitt af öðru og ég varð stjórnandi. Að vera stjórnandi í meðalstórrí, dreifðri stofnun var mjög lærdómsríkt og ég tek með mér dýrmæta reynslu þaðan.

Skógrækt er ekki bara að rækta og höggva tré, skógfræði er margþætt og það sem ég lærði

í Noregi er meira tengt hagfræði, auðlindanýtingu og sjálfbærni. Ég brenn fyrir því,“ segir Sigríður.

Ræktaði fólk í stað skóga

Eftir um tuttugu ára starf í skógræktargeiranum ákvað Sigríður að prófa eitthvað nýtt og réði sig til Lýðskólans á Flateyri en þar hóf hún störf í desember 2022.

„Það var stór ákvörðun að taka að skipta algjörlega um gir, og rækta fólk í stað skóga. Fyrst sinni ég starfi kennslustjóra og síðar skólastjóra. Í litlum skóla virka hlutirnir þannig að þú þarft að grípa þá bolta sem eru á

Ísafjarðarbær að vetri til.

Mynd / Bjarki Sigursveinsson – Wikipedia

lofti, vera fljót að hugsa, redda málum ef eitthvað er, vera lausnamiðuð. Að vinna að nýjum hugmyndum, þróa verkefni, vinna með samfélaginu. Í svona aðstæðum þrífst ég vel.“

Tekur við 7. janúar

Sigríður Júlía tekur við bæjarstjórastarfinu strax á nýju ári. „Ég mun taka við starfinu þann 7. janúar og tilfinningin er góð. Þetta er ekki þannig starf að maður stökkvi fullmótaður inn í það en ég hef það með mér að hafa setið í bæjarstjórn og verið forseti bæjarstjórnar þetta kjörtímabil og er inni í flestum málum sem snúa að pólitíkinni. Einnig var ég í sveitarstjórn Borgarbyggðar áður en ég flutti vestur og öðlaðist þannig reynslu sem hefur reynst mér vel í störfum mínum í bæjarstjórn Ísafjarðarbæjar. Ég held að hver og einn bæjarstjóri marki sér sitt sérsvið, engir tveir eru eins, bæði hvað varðar sýn á hluti og stjórnanarstíl.

Mér finnst gaman að stjórna og ég held ég sé alveg ágæt í því. Það verður eflaust sjaldnast þannig að „venjulegur“ dagur fari eins og ég hef gert áætlanir um. Það er nefnilega þetta mannlega í starfinu sem verður til þess að maður verður að vera sveigjanlegur en samt halda sig innan ramma. Það er mikilvægt að stjórnendur séu til staðar, vera tilbúinn til að hlusta, eiga samtál,“ segir Sigríður.

Mikil uppbygging fram undan

Sigríðar bíður fjöldi spennandi verkefna sem endurspeglast í nýsamþykkttri fjárhags- og framkvæmdaáætlun Ísafjarðarbæjar. Hún segir umhverfismál fyrirferðarmikil og vinna við stórt Evrópuverkefni á sviði fráveitumála er fyrirhuguð í Skutulsfirði. Þá er unnið að hreinsistöðvarverkefnum

á Flateyri, Suðureyri og Þingeyri og er vonast til að hreinsistöðvarnar verði komnar í fulla virkni næsta sumar. „Svo höldum við áfram með vinnu við ofanflóðavarnir á Flateyri, grunnur lagður að byggingu nýrrar slökkvistöðvar á Ísafirði, endurbætur og viðhald skólahúsnæðis. Þá verður unnið að úrbótum á leikskólalóð, fjárfest verður í leiktækjum og unnið að úrbótum á leikvöllum. Einnig verða stór verkefni á höfninni á Ísafirði en þar ber hæst hönnun og undirbúningur vegna byggingar móttökuhúss fyrir farþega skemmtiferðaskipa, nýtt gámaplan, göngustígar, stækkun skútubryggju, endurbygging innri hafnargarðs á Þingeyri, ný flotbryggja á Suðureyri svo fátt eitt sé nefnt,“ segir Sigríður.

Grænbaunasúpa með harðsoðnum eggjum

Sigríður er að lokum spurð út í jólin og jólahaldið á hennar heimili. „Aðalhefðin mín á aðfangadag er að í forrétt er ég með grænbaunasúpu með harðsoðnum eggjum. Þetta er hefð sem ég ólst upp við en upphaflega kemur þetta frá föðurömmu minni. Sonum mínum finnst jólin ekki koma nema þessi súpa sé og nú er sá eldri farinn að halda sín jól og þá er þessi súpa alltaf í forrétt. Síðustu ár höfum við dundað okkur við að salta svínslæri á sænska vísu og haft í aðalrétt, alls konar meðlæti og svo dásamlega sósu, þar sem meginuppistaða eru sveppir, brúnostur, rjómi og rósmarín.

Jólin í ár verða reyndar frábrugðin því við verðum á Spáni og ætli við eldum ekki einhverja skinku. Það er ekkert planað svo sem nema við förum örugglega á ströndina eins og Spánverjar gera gjarnan á aðfangadag og svo stefnum við á að fara í miðnæturmessu.“

Sigríður Júlía segist nota hvert tækifæri sem gefst til að fara í íslenska þjóðbúninginn. Hvort hún mæti í honum fyrsta vinnudaginn sem bæjarstjóri er ekki vitað enn.

LOFT & RAFTAÆKI

Vatnsorka

Hjallabrekka 1 - Dalbrekkumegin | 200 Kópavogur | S: 564 3000

vfs.is

Gleðilega hátíð

Óskum viðskiptavinum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári. Þökkum viðskiptin á árinu.

Starfsfólk
Verkfærasölnunnar

**VERKFÆRA
SALAN**

VERKFÆRASALAN • SÍÐUMÚLA 9, REYKJAVÍK • DALSHRAUNI 13, HAFNARFIRÐI • FITJABRAUT 2, REYKJANESBÆ • ÓSEYRI 4 AKUREYRI • S: 560 8888 • vfs.is

Desembertilboð á FK Machinery tækjum

 H. HAUSSON

Rúllugreip

með keflum og spjótum

Verð kr. 200.000 + vsk
Tilboð kr. 189.000 + vsk

Faðmgreip

Verð kr. 190.000 + vsk
Tilboð kr. 179.000 + vsk

Stórbaggagreip

Verð kr. 280.000 + vsk
Tilboð kr. 265.000 + vsk

Rúllugreip

á þrítengi

Verð kr. 80.000 + vsk
Tilboð kr. 75.000 + vsk

Brettagafflar

með glussafærslu
2,5 tonn

Verð kr. 215.000 + vsk
Tilboð kr. 199.000 + vsk

Flaghefill

300cm breiður

Með vökvatjakkni og stuðningshjólum

Verð kr. 685.000 + vsk
Tilboð kr. 620.000 + vsk

Rúlluskeri

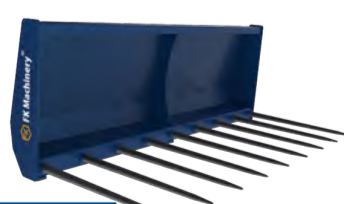
með plastgrípara

Verð kr. 610.000 + vsk
Tilboð kr. 554.000 + vsk

Taðkvísl

140cm breið

Verð kr. 102.000 + vsk
Tilboð kr. 95.000 + vsk

Taðkló

140cm breið

Verð kr. 250.000 + vsk
Tilboð kr. 238.000 + vsk

Það er svo sannarlega líf og fjör hjá Kvenfélagi Ólafsvíkur sem gengur þó rösklega til verka þegar það á við. Hér standa þær stöllur við líkan af útilistaverkinu „Gleði/Framtíð“ eftir Sigurð Guðmundsson listamann, sem var reist skammt frá leikskólanum Kríflakoti til að minnst stofnunar hans.

Myndir / Aðsendar

Kvenfélög:

Ungfrúr Snæfells- og Hnappadalssýslu

Á seinni hluta nítjándu aldar hófu kvenfélög að stinga upp kollinum hérlendis, samtök kvenna sem vildu láta gott af sér leiða á tímum mikillar fátæktar.

Félögin lögðu einnig áherslu á að auka réttindi kvenna, menntun, kosningarétt og annað sem gat létt þeim lífið. Í dag eru hérlendis sautján héraðssambönd og kvenfélög og innan þeirra eru aðildarfélögin ótalmörg.

Kvenfélagasamband Snæfellsness og Hnappadalssýslu (KSH) er eitt héraðssambandanna, stofnað árið 1965 og starfar í Snæfells- og Hnappadalssýslu. Innan KSH starfa um 205 konur innan aðildarfélaganna sem hvert um sig lætur sitt ekki eftir liggja þegar kemur að hinum ýmsu verkefnum.

Stóðu að stofnun fyrsta leikskólans á Ólafsvík

Sóley Jónsdóttir.

Kvenfélag Ólafsvíkur er eitt þeirra. Árið 1969 beittu þær sér fyrir byggingu fyrsta leikskólans í Ólafsvík og að settur yrði upp gæsluvöllur, ekki síst til þess að auðvelda konum þátttöku á vinnumarkaðnum. Eftir þriggja ára fjáröflun var leikskólinn opnaður. Kvenfélagið stóð fyrir rekstri hans fyrstu tvö árin en svo tók Ólafsvíkurhreppur við. Gaman er að segja frá því að nú í haust létu þær setja upp útilistaverkið „Gleði/Framtíð“ eftir Sigurð Guðmundsson,

við Gilið, skammt frá leikskólanum Kríflakoti, til þess að minnst stofnunar hans.

Sóley Jónsdóttir, formaður félagsins, segir þær ætíð hafa nóg fyrir stafni í desember. Árlegur jólafundur þeirra hefur þegar verið haldinn, nú í ár á Gilsbakka þar sem þær borðuðu góðan mat, skiptust á gjöfum og nutu samverustundar við mikil hlátrasköll.

„Við í Kvenfélagi Ólafsvíkur höfum nóg að gera á þessum tíma árs, stöndum til dæmis fyrir adventukvöldi í kirkjunni okkar fyrsta sunnudag í adventu og það heppnaðist vel eins og alltaf. Þar söng skólakórinn og tónlistarkennarar fluttu tónlist, lesin var jólasaga og við fengum að heyra af jólaundirbúningi og hefðum einnar kvenfélagskonu

Kvenfélag Ólafsvíkur naut sín vel á árlegum jólafundi.

Farið var í liðakeppni á jólafundi Kvenfélags Hellissands sem vakti óhemju kátínu en sú árlega undanþága var gerð að makar fengu að sitja fundinn.

sem er af pólsku bergi brotin. Við ásamt fleiri félögum á svæðinu stöndum svo fyrir jólaballi á milli jóla og nýárs. Það er alltaf mikið um að vera hjá okkur, enda njótum við þess að vinna saman að þessum skemmtilegu verkefnum,“ segir Sóley.

Gleym mér ei í Grundarfirði

Annað aðildarfélag KSH er Kvenfélagið Gleym mér ei í Grundarfirði. Jóhanna Hallbergsdóttir, formaður þess, segir þær frúrnar einnig hafa haldið árlegan jólafund nýlega þar sem þær gæddu sér á dýrindis hangikjöti og yndislegum eftirrétti áður en skipst var á gjöfum. Jólasmeymingin var allsráðandi og við mikla gleði fundarkvenna trúðu upp tvær ungar dömur, þær Emelía og Telma, sem sungu jólalög af mikilli list, en þær eru að læra söng í grunnskólanum.

Kvenfélagið Gleym mér ei var stofnað 10. júlí árið 1932 og líkt og stöllur þeirra í Ólafsvík stóðu þær fyrir opnun gæsluvallar árið 1966 auk þess að hafa staðið reglulega fyrir styrkveitingum og almennum líknar- og mannúðarmálum gegnum árin.

Gott að tilheyra öflugum hópi kvenna

Jólafundur Kvenfélags Hellissands var einnig á döfinni, í samræmi við hefðbundinn fundartíma fyrsta mánuðs árs og var sú árlega undanþága gerð að mökum var boðið með á fund. Í þetta skiptið var styrktarmálefni tekið fyrir, valin var

Þær Emelía og Telma sungu jólalög af mikilli list, á jólafundi Kvenfélagsins Gleym mér ei.

kona kvöldsins auk þess sem farið var í liðakeppni sem vakti mikla gleði og hlátur svo ætlaði um koll að keyra. Ef til vill í takt við óveðrið sem úti geisadi á sama tíma. Formaður Kvenfélags Hellissands, Adela Marcela Tuloiu, segir að þó varla hafi verið stætt hefði hún verið með bros á vör og gleði í hjarta yfir að tilheyra svona flottum og öflugum hópi af konum.

Má segja að það séu falleg lokaorð, flottar og öflugar konur geta nefnilega allt.

Auk ofantalinna kvenfélaga eru nefnd aðildarfélög KSH; Kvenfélagið Björk, Helgafellssveit, Kvenfélagið Hringurinn, Stykkishólmi og Kvenfélagið Liljan, Eyja- og Miklaholtshreppi. Mikil starfsemi fer alla jafna fram í kvenfélögum og þessar mætu konur Snæfells- og Hnappadalssýslu eru allar hluti af bættem hag samfélagsins – eins og kvenfélagskonur allar. /sp

SLITSTERK OG SÉRSAUMUÐ

SÆTISÁKLÆÐI

SÆTISÁKLÆÐI ERU EINFÖLD LEIÐ TIL ÞESS AÐ HALDA Í VIRÐI BÍLSINS OG LENGJA LÍFTÍMA SÆTANNA

pebe

779 1886
skralli@skralli.is

SKRALLI

Þær skemmtu sér vel, frúrnar í Kvenfélaginu Gleym mér ei.

Gleðileg Jól og ævintýraríkt nýtt ár!

LONCIN

AODES

AFLVÉLAR

GARÐABÆ | AKUREYRI | SELFOSSI sími 480 0000 | www.aflvelar.is

MODULUS

FRÁ VERKSMIÐJU Í ÍSLENSKA NÁTTÚRU

Stöðluð hús með ótal aukahlutum í boði

Verðreiknivél

Skannaðu kóðann eða kíktu á modulus.is

36 m² frá 13.890.000 kr. án vsk

58 m² frá 19.890.000 kr. án vsk

Bergsstaðir í Miðfirði:

Komin með sauðfé á ný

– Nýjar aðferðir í baráttunni gegn sauðfjárriðu milda viðbrögð gegn veikinni

Ástvaldur Lárusson
astvaldur@bondi.is

Bændurnir á Bergsstöðum í Miðfirði fengu sauðfé aftur í haust eftir að hafa þurft að skera niður vegna riðu sem greindist vorið 2023.

Samkvæmt venju hafa bæir þurft að vera fjárlausir í minnst tvo vetur eftir að upp kemur sauðfjárriða. Vegna breyttrar stefnu í baráttunni gegn sjúkdómnum var bændunum á Bergsstöðum og Urriðaa í Miðfirði boðið að kaupa fé með verndandi arfgerðir gegn riðu í haust, ári fyrir en upphaflega stóð til.

Áður en riðan greindist í apríl 2023 voru 700 kindur á Bergsstöðum og var hjörðin meðal þeirra afurðahæstu á landinu. Sauðfjárhjarðirnar á Bergsstöðum og Urriðaa verða sennilega þær síðustu sem hljóta þau örlög að vera dreppar í heild. Nú felst stefna stjórnvalda í að rækta upp verndandi erfðaeiginleika í íslensku sauðfé og ef sjúkdómurinn greinist er eingöngu skorðið niður það fé sem hefur ekki meðfædda vörn.

Tóku við 1997

Elín Anna Skúladóttir og Ari G. Guðmundsson hafa stundað sauðfjárbúskap á Bergsstöðum í Miðfirði frá árinu 1997. Þau urðu fimmtug í byrjun þessa árs en voru 23 ára þegar þau tóku við búinu. „Ég er langyngst af mínum systkinum og það var farið að halla undan fæti hjá foreldrum mínum. Þá var annaðhvort að stökkva til og taka við eða að jörðin færi í aðrar hendur. Ég gat ekki hugsað mér það af því ég vildi hvergi annars staðar vera,“ segir Elín sem ólst upp á Bergsstöðum.

Í haust keyptu Elín og Ari 370 lömb af hátt í tuttugu bændum víða um land, en lengst fóru þau í Öræfasveit. Þau reikna með að það muni taka þrjú ár að ná sömu stofnstærð og var áður. „Við áttum ekki von á að ná svona mörgum gripum í haust, en það var miklu meira úrval en við gerðum ráð fyrir,“ segir Ari.

Verndandi arfgerðir

Hið opinbera gerir kröfu um að gripirnir sem þau kaupa beri ýmist verndandi eða svokallaðar mögulega verndandi arfgerðir gegn sauðfjárriðu. Mikil áttak hefur verið í dreifingu slíks erfðafnis með sæðingum, en einnig hafa fundist margir gripir í gegnum erfðarannsóknir.

Elín Anna Skúladóttir og Ari G. Guðmundsson á Bergsstöðum í Miðfirði eru komin með sauðfé á ný. Í haust keyptu þau 370 lömb frá tuttugu bæjum sem þau sóttu sjálf. Lengst fóru þau í Öræfasveit. Myndir / Al

Áður en verndandi arfgerðir gegn riðu fundust í íslensku sauðfé var eina verkfærið í baráttunni við sjúkdóminn að drepa allar kindur á sýktum bæjum, rífa allar innréttingar úr fjárhúsum, sóthreinsa allar

byggingar, skipta um jarðveg og halda bæjunum fjárlausum í minnst tvo vetur. Elín og Ari hafa þurft að ganga í gegnum allt þetta, en fá að endurnýja sinn sauðfjárstofn fyrir en áætlað var.

Ný lömb í lok september

Elín segir að boltinn hafi byrjað að rúlla síðasta haust, en þá kom upp riða á bænum Stórhóli í Vestur-Húnavatnssýslu. Þá var í

„Ég er ótrúlega þakklát fyrir þessi 370 lömb sem við fengum frá þessum tuttugu fyrirmyndar-sauðfjárbúum ...“

fyrsta skipti gripið til svokallaðs hlutaniðurskurðar þar sem eingöngu var slátrað sauðfé sem ekki bar verndandi arfgerðir. Bændunum á Stórhóli var jafnframt gefin heimild til að hefja uppbyggingu á sínum stofni með kaupum á sauðfé með meðfædda vörn gegn riðu. Elín og Ari ákváðu að láta reyna á hvort þau gætu endurnýjað sinn stofn með svipuðum skilyrðum.

Matvælastofnun (MAST) samþykkti í lok síðasta árs beiðni bændanna á Bergsstöðum. „Þá fórum við í símann og hringjum í bændur víðs vegar um landið til þess að biðja þá um að búa til lömb fyrir okkur,“ segir Ari. Þetta var í tæka tíð fyrir fengitímamann og gátu bændurnir sem hjónin höfðu samband við gert ráð fyrir þeim við sæðingar. „Það voru ótrúlega góð viðbrögð hjá bændum. Þeir tóku rosalega vel í að koma okkur á lappirnar aftur,“ segir Ari.

Fyrstu nýju lömbin komu að Bergsstöðum 24. september síðastliðinn og einkenndust næstu tvær vikur af stanslausum fjárflutningum, en hjónin sóttu öll lömbin sjálf. Elín segir að það muni ekki koma strax í ljós hvernig þessi ný stofn er í samanburði við þann sem þau höfðu byggt upp áður. „Það er öðruvísi að vera bara með gemlinga í húsunum,“ segir hún og reiknar með að því muni fylgja ákveðnar áskoranir í sauðburði í vor. „Ég er ótrúlega þakklát fyrir þessi 370 lömb sem við fengum frá þessum tuttugu fyrirmyndar sauðfjárbúum,“ segir Elín.

Framhald á síðu 40.

Nú eru eingöngu gemlingar og lambhrútar í fjárhúsunum og ætla hjónin að taka sér þrjú ár í að koma stofninum aftur upp í 700 gripir.

Elín segir að núna sé hægt að vera spennt fyrir því að byrja daginn uppi í fjárhúsum.

Gleðilega hátíð

Við óskum þér og þínum gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári.
Þökkum viðskiptin á árinu sem er að líða.

Kubota

Sláttuvélar

	Fullt verð	Tilboðsverð
DM2032 - 3,2 m hliðhengd -	1.780.000	1.691.000 +vsk
DM3036 - 3,6 m miðjuhengd -	2.410.000	2.290.000 +vsk
DM3040 - 4,0 m miðjuhengd -	2.620.000	2.490.000 +vsk
DM4032 - 3,2 m framsláttuvél -	2.200.000	2.090.000 +vsk

Rakstrarvélar

RA1039 - 1 stjarna, 3,9 m -	1.275.000	1.210.000 +vsk
RA2064 - 2 stjörnur, 6,4 m -	2.600.000	2.450.000 +vsk
RA2076 - 2 stjörnur 7,0 - 7,8 m -	4.010.000	3.799.000 +vsk
RA2584 - 2 stjörnur 7,6 - 8,4 m -	5.320.000	4.950.000 +vsk
RA4513 - 4 stjörnur 10,0 - 12,5 m -	10.280.000	9.750.000 +vsk

Snúningsvélar

TE6568 - 6,8 m lyftutengd -	2.105.000	1.999.000 +vsk
TE6576 - 7,6 m lyftutengd -	2.495.000	2.370.000 +vsk
TE8590C - 9,0 m dragtengd -	3.605.000	3.425.000 +vsk
TE1415C - 15,6 m dragtengd -	6.720.000	6.385.000 +vsk

Öll verð eru birt án vsk. Verð miðast við gengi EUR = 149 ISK

Áramótatilboð á hevvinnuvélum

Þjóðum nú þeim sem staðfesta þöntun á hevvinnuvélum fyrir lok árs sérstök tilboðsverð ásamt því að keyra vélina samsetta heim á hlað.

Þessar vélar og allar hinar

PÓR#

Reykjavík, Akureyri og Selfossi thor.is velasvid@thor.is s 568-1500

Husqvarna®

HÁ Verslun er með umboð fyrir Husqvarna Construction á Íslandi.

- Steinsagir
- Kjarnaborvélar
- Jarðvegsþjoppur
- Sagarblöð
- Kjarnaborar

Þjónustuverkstæði og varahlutir

Husqvarna K970
Sögunardýpt 15,5 cm

Husqvarna K770 14"
Steinsög/Hellusög
Sögunardýpt 12,5 cm

Husqvarna K4000
Steinsög
Sögunardýpt 12,5 cm

Husqvarna K3600
Vökvasög
Sögunardýpt 27 cm

Husqvarna K7000
Ring
Sögunardýpt 32,5 cm

Husqvarna K7000
Pre Cut
Sögunardýpt 14,5 cm

Husqvarna Trowel
BG 245
Slípivél, Vinnslubreidd 60 cm

Husqvarna LF75
Jarðvegsþjappa
97kg, 500 mm Plata

Husqvarna FS 500
E rafmagns gölfsög
Sögunardýpt 19 cm

Husqvarna FS400
LV gölfsög
Sögunardýpt 16,2 cm

Husqvarna DM230
Kjarnaborvél
150 mm Max

Husqvarna Rammer
Hoppari LT6005
230mm Plata, 69 kg

Víkurhvarfi 4 - 203 Kópavogur
Opð mán. - fös. kl. 9-17.
S. 588-0028
haverslun@haverslun.is
haverslun.is

Endurbyggðu nýleg fjárhús

„Ari er búinn að vera í fjárhúsunum síðan 10. apríl 2023 við að rífa niður og byggja upp,“ segir Elín.

Þegar búið var að fjarlægja úr húsunum alla gólfbita, grindur, garða og fleira þurfti að smúla frá haugkjallara upp í rjáfur. Að því loknu kom fulltrúi frá MAST sem úðaði allt með klór.

Eftir það hafi byggingarnar verið fokheldar, sem þau segja ansi sárt. Hluti húsanna var nýbygging sem var ekki orðin tveggja ára gömul og voru ekki liðin meira en þrjú ár frá því eldri hluti húsanna var tekinn í gegn. Hjónin vonast til þess að verða síðustu bændurnir sem þurfi að ganga í gegnum þetta.

Hið opinbera borgar efniskostnaðinn við uppbyggingu sem Ari segir þakkarvert. „En það er eins og vinnan eigi að detta af himnum ofan,“ bætir hann við og bendir á að vinnuliðurinn sé ekki tekinn til greina. „Það eru ekki allir sem geta smíðað,“ segir Ari en hann sé heppinn að kunna til verka. Elín bendir á samanburðinn við vatnstjón á heimilum, en þá sé bæði efniskostnaðurinn og vinnan bæt með tryggingum.

MAST vanti mannlega þáttinn

Hjónin segja að þau hafi þurft að standa í miklu stappi við hið opinbera eftir að riðan greindist. „Það vantar alveg mannlega þáttinn í þetta. Við erum fólk,“ segir Ari. Viðbrögð MAST hafi verið of vélræn þótt margt starfsfólk stofnunarinnar hafi reynst þeim vel.

Elín er jafnframt gagnrýnin á að MAST hafi upphaflega ætlað að farga öllum kindunum á bæjarhláðinu á Bergsstöðum vorið 2023, en það hefur tíðkast við riðuniðurskurð áður. „Það er svo galið að ætla að slátra hér og láta blóðið renna út í skurð,“ segir Elín, en hún ótaðist að það yki hættuna á því að riðusmítefnið yrði áfram á bænnum. Hjónin gripu til þess ráðs að semja sjálf við slátruhúsið á Hvammstanga og settu fulltrúar MAST sig ekki upp á móti því.

„Karólína [Elísabetardóttir í Hvammshlíð] á allan heiður skilið fyrir að þetta sé komið á þann

Á Bergsstöðum í Miðfirði var öllu fé slátrað í apríl árið 2023 þegar upp kom sauðfjárriða. Í september á þessu ári fengu bændurnir að kaupa nýtt fé þar sem gerð var krafa um að allir gripir bæru verndandi eða mögulega verndandi arfgerðir gegn riðu.

stað sem þetta er í dag. Ef hún hefði ekki flutt til landsins væri þetta á sama stað og við værum ekki komin með fé í dag,“ segir Elín. Hún hefur verið einn helsti drifkrafturinn í erfðarannsóknunum á íslensku sauðfé, en þær hafa skilað sér í því að ómetandi verndandi arfgerðir hafa fundist hér á landi.

„Menn gátu ekkert annað en breytt um vinnubrögð. Hitt hafði greinilega ekki virkað,“ segir Ari og bendir á að riða hafi oft komið upp á sömu bæjunum þrátt fyrir harðar aðgerðir.

Núna stendur fengitíðin yfir sem þýðir að hjónin þurfa að velja hrúta fyrir næstu kynslóð.

Elín Anna Skúladóttir og Ari G. Guðmundsson eru þakklát fyrir nýjar aðferðir í baráttunni gegn riðu. Þau vona að hér eftir verði engar sauðfjárhjarðir skornar niður í heild.

Bílskúrs- og iðnaðarhurðir

- Stuttur afhendingartími
- Hágæða íslensk framleiðsla
- Val um fjölda lita í RAL-litakerfinu
- Vindstyrktar hurðir

Smíðað eftir máli

Iðnaðarhurðir

Iðnaðarhurðir með gönguhurð

Bílskúrshurðir

Hurðir í trékarma

Tvískiptar hurðir

Fyrsta flokks þjónusta og ráðgjöf

VAGNAR HURÐIR

Tunguháls 10, 110 Reykjavík, sími 567 3440, vagnar@vagnar.is, vagnar.is

Fjósavélin og gjafavagninn eru meðal þeirra tækja sem hjónin segjast ekki geta verið án við dagleg störf á búinu.

Öll fjárhúsin hafa verið endurnýjuð hátt og lágt og er uppbyggingin á lokametrunum. Ari hefur séð um stærstan hluta smíðavinnunnar sjálfur með aðstoð sonar síns. Hjónin eru gagnrýnin á að ekki sé gert ráð fyrir vinnuliðnum í bótum hins opinbera vegna riðuniðurskurðar.

*Óskum viðskiptavinum okkar
og landsmönnum öllum
gleðilegra jóla
og farsældar á komandi ári*

 VÉLFANG – VERKIN TALA

Schäffer

FENDT

CLAAS

 Kverneland

Gylfaflöt 32 • 112 Reykjavík • Sími 580 8200 • www.velfang.is • Óseyri 8 • 603 Akureyri

RÁÐGJAFARMIDSTÖÐ
LANDBÚNAÐARINS

Við sérhæfum okkur í þinni starfsemi
og saman finnum við lausnir.

Gleðilega hátíð

Stjórn og starfsfólk Ráðgjafarmiðstöðvar
landbúnaðarins sendir bændum og landsmönnum
öllum hugheilar óskir um gleðileg jól og farsælt
komandi ár með kærum þökkum fyrir góð
samskipti og samstarf á árinu sem er að líða.

*Feliz
navidad*

Frohe Weihnachten

Glædelig jul / Joyeux Noël

God jul / Buon Natale / Veselé Vánoce

Hyvää joulua / God jul / Merry Christmas

Śubha baradina / Nollaig Chridheil

Gleðileg

Jól

Landbúnaðarháskóli Íslands sendir öllum sínar bestu óskir um gleðileg jól og gæfuríkt nýtt ár, með þakklæti fyrir samstarfið á árinu sem er að líða.

GIANT[®]

HEIL FJÖLSKYLDA AF LIÐLÉTTINGUM

GT5048

G3500

G1200

AFLMIKLIR | STÖÐUGIR | MIKIL LYFTIGETA

📍 Gunnbjarnarholti, 804 Selfossi
☎ 480 5600

📍 Lyngási 11, 700 Egilsstöðum
☎ 480 5610

🌐 www.landstolpi.is
✉ landstolpi@landstolpi.is

Hátíðarstraumar um allt land

Starfsfólk RARIK óskar viðskiptavinum, samstarfsaðilum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og gæfu á nýju ári. Við strengjum þess heit að verða áfram traust undirstaða orkuskipta framtíðarinnar.

Gleðilega hátíð

RARIK ohf | www.rarik.is

Garðyrkja

Heildarlausnir fyrir garðyrkjuna

**Allt frá
fræjum til
afurða**

Frjó umbúðasalan, hluti af Samhentum síðan 2016

Suðurhraun 4a, 210 Garðabæ, 5758000
www.samhentir.is sala@samhentir.is

Samhentir

Sendum okkar bestu óskir um gleði og frið um jólin og farsæld á komandi ári.

ORKURANNSÓKNASJÓÐUR

Deilum við framtíðarsýn?

Við hjá Landsvirkjun eigum okkur framtíðarsýn um sjálfbæran heim, knúinn endurnýjanlegri orku. Við viljum vera stolt af þeirri jörð sem við afhendum komandi kynslóðum. Þessi framtíðarsýn verður að veruleika ef við leggjum öll hönd á plóg. Rannsóknarverkefni sem tengjast orku- og umhverfismálum geta skipt þar sköpum.

Orkurannsóknasjóður Landsvirkjunar auglýsir eftir umsóknum um styrki til rannsókna á sviði umhverfis- og orkumála, þar með eru taldar rannsóknir á sviði umhverfisáhrifa, orkuskipta og loftslagsmála.

Umsóknarfrestur er út mánudaginn 13. janúar 2025.

Allar nánari upplýsingar og umsóknareyðublað er að finna á vefsíðunni landsvirkjun.is/orkurannsoknasjodur

Á krufningastofu Keldna er tekið við hræjum eða líffærum til krufningar. Þar starfa dýrameinafræðingarnir Ólöf G. Sigurðardóttir og Anna K. Sigurðardóttir sem taka sýni og senda áfram til greiningar innan stofnunarinnar. Hræ eru brennd í Kólku eins og annar sóttmengaður úrgangur. Krufið er allt frá krium til hrossa, skepnur frá bændum og gæludyr. Bóndi sem vill fá krufið hefur samband við dýralækni sem hefur milligöngu um að koma hræi til krufningar og tekur við niðurstöðum. Slíkt tekur að jafnaði um tvær vikur.

Bakteríu- og meinafræðideild er stjórnað af Charlottu Oddsdóttur. Meginviðfangsefni deildarinnar eru bakteríufræði, sýklalyfjaögnami, bóluefni, sýklaæti og meinafræði.

Á meinafræðideildinni er Hanna K. Jónsdóttir að skera sniglasýni í leit að snikjudýri. Sýni koma frá krufningarstofunni í formalindollum, þau eru skorin og snyrt og sett í kassettur. Þá eru þau steypt í parafínvax og enn skorin til. Sömu leiðis er tekið við sýnum frá dýralæknum, t.d. úr æxlum í lifandi dýrum sem þarfnast greiningar, og frá rannsóknaaðilum innan háskólasamfélagsins. Einnig eru framkvæmdar sértækar blóðgreiningar.

Safn vefjasýna í glerplötum sem ástæða þykir til að geyma, eru áhugaverð, sjaldgæf, tengjast ákveðnum verkefnum eða nýtast sem samanburður fyrir ýmsa vefi.

Fullkornasta öryggiskrufninga- og rannsóknastofa á Íslandi. Byggingin, sem er í raun hús (rannsóknastofa) inni í öðru húsi, með stýringu á loftflæði, er tilkomin vegna yfirvofandi alheimsfaraldurs fuglaflensu. Í öryggisrannsóknastofunni hafa m.a. verið rannsökuð grunuð miltisbrands- og kúariðutilfelli, leðurblökur og þvottabirnir m.a. með tilliti til hundaeðis, sem aldrei hefur þó greinst á Íslandi. Landið er eitt af fáum sem eru laus við þann alvarlega sjúkdóm sem þúsundir lást af árlega. Öll meint fuglaflensu sýni eru t.d. tekin hér. Allur úrgangur fer í gegnum autoklava, loftið fer í gegnum tvöfalda hepa-siur sem síðan er brennt. Allt affall fer í kjallara, í tank sem sýður það. Starfsfólkið viðhefur ströngustu öryggisráðstafanir. Öryggisrannsóknastofan var tekin í notkun árið 2009.

Heldur óskemmtilegur baukur úr geymslu snikju-dýræðidar, stúf fullur af spóluormum sem fundust í folaldi í Skagafirði. 677 spóluormar fundust í görninni og líklega drapst folaldið úr stíflu.

JÓLAHREINGERNING

Barnahús · Garðhús · Gestahús · Gróðurhús

Allt að 40% afsláttur | Allt á að seljast, fyrstur kemur fyrstur fær | Ekki missa af þessu!

25%

GESTAHÚS án fylgihluta

40%

BARNAHÚS án fylgihluta

30%

GARÐHÚS án fylgihluta

15%

GRÓÐURHÚS

45% afsláttur af **FLUTNINGI** á allar þjónustustöðvar Flytjanda.

HÚSIN eru sérhönnuð fyrir íslenskar aðstæður

Sjá fleiri **HÚS** á tilboði á heimasíðunni volundarhus.is

Erum komin í jólasþap og gilda því tilboðin áfram núna í

desember

eða á meðan birgðir endast.

Afsláttarverð reiknast af verðum á heimasíðunni okkar.

Nánari upplýsingar á heimasíðu og í síma 864 2400.

volundarhus.is

Vel valið fyrir húsið þitt

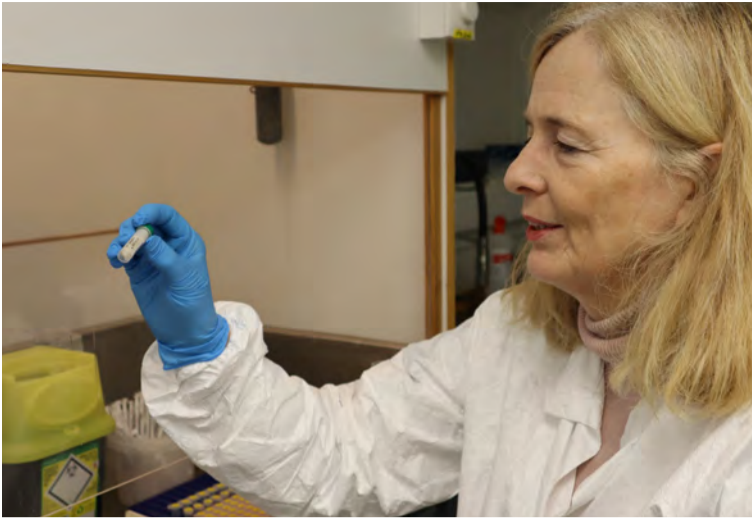
www.volundarhus.is

Staðgreiðslu

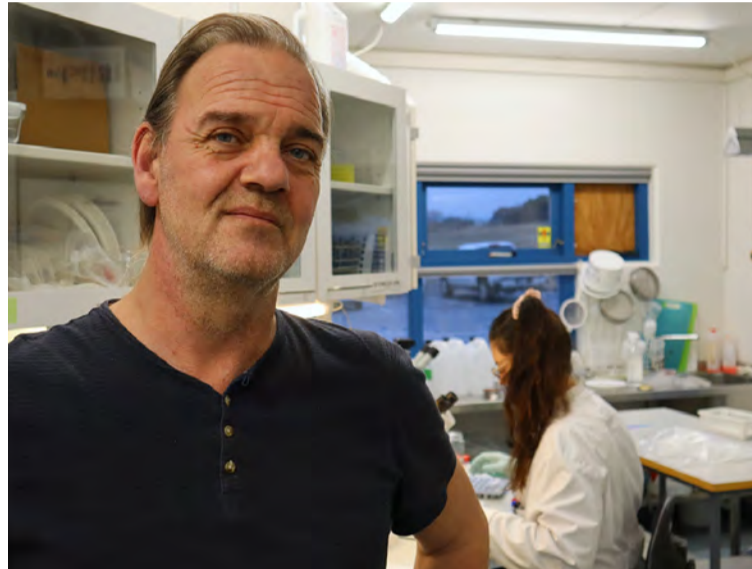
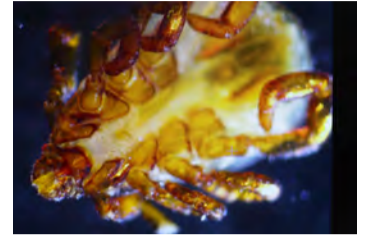
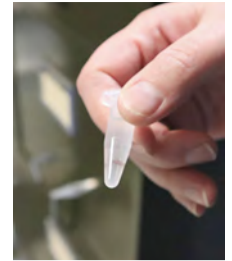
HAGSTEDAR AFBOGANIE

Stefanía Þorgeirsdóttir á rannsóknastofu þríónfræða vinnur að riðu-rannsóknum. Hún leitar að umbreyttu príónpróteini, próteini sem hefur breytt um byggingu, og keyrir m.a. samanburð frá Evrópuráðuneyðisrannsóknastofunni. Framan við rannsóknastofuna eru allmargar frystikistur sem geyma lífsýni stofnunarinnar, við allt frá -20 til -80 °C þar sem jákvæð sýni lenda.

Á snikjudýradeildinni hafa öll þekkt íslensk snikjudýr smám saman verið kortlögð og þar að auki eru hér rannsökuð þau óþekktu snikjudýr sem finnast í landinu. Guðný Rut Pálsdóttir sýnir hér í viðsjá nýfundinn hundamítill. Hann getur lifað og fjölgað sér innandryra og borið bakteríu- og veirusjúkdóma, þráðorma og frumdyr í hýsla sína, þ.á m. menn. Hér eru snikjudýr í dýrum, og í sumum tilfellum mönnum, rannsökuð. Keldur eru landsbundin tilvísunarrannsóknarstofa m.a. fyrir trikinur. Sýni frá einangrunarstöðvum fyrir hunda og ketti eru rannsökuð, um 600 dýr á ári. Þá eru rannsökuð sýni frá slátruhúsum og úr hrossum. Annað nýtt snikjudýr sem fannst hér á landi nýverið er lungnaormur í ketti.

Árni Kristmundsson fer fyrir rannsóknadeild fisksjúkdóma þar sem fengist er við bakteríu-, veiru- og snikjudýrafræði fiska og skeldýra. Undir sama þaki og fiskadeild er einnig rannsóknastofa veiru- og sameindalíffræði. M.a. er þar P-2 aðstaða þar sem m.a. fuglaflensuýni eru forunnin fyrir rannsóknir. Obbinn af því sem rannsakað er á fiskadeild eru fiskar, þjónusta er við fiskeldisfyrirtæki, heimikið um rannsóknarverkefni og eitthvað um skeldýrarannsóknir. Á ári hverju eru gerðar upp undir 50 þúsund greiningar og ört vaxandi fiskeldi stækkar verkefnið óðflugla.

Þá er á torfunni aðgerðastofa þar sem lækna á Landspítalanum geta gert aðgerðir á kindum, sem eru svæðar og sofna svo svefninum langa. Þar geta m.a. fæðinga-, bæklunar- og bráðalækna æft og viðhaldið handtökum í aðgerðum sem sjaldan eða aldrei eru framkvæmdar á fólki og er gríðarlega mikilvæg þjálfun fyrir þá.

Viðbragðssjóðs er þörf

Forsvarsmenn Keldna telja vanta nokkurs konar viðbragðssjóð. Undanfarin tvö til þrjú ár hafi komið upp hið minnsta ein krísa á ári tengd ögn við dýraheilbrigði, eitránir, sjúkdóma o.fl. Matvælastofnun stýrir aðgerðum og sendir rannsóknabeidnir til Keldna, sem

rukkar Matvælastofnun fyrir, en stofnunin þarf svo að herja á matvæla ráðuneytið í kjölfarið um aukafjármagn til að greiða fyrir vinnuna. Viðbragðssjóður myndi leysa þann hnút og fjármagnsskortur í viðbragði getur haft áhrif á ákvarðanir, t.d. um hversu langt sé gengið.

Mest þúður hafi farið í riðuna, sem sé þó ekki eina né endilega stærsta ógnin. Meinvirk gerð fuglaflensu sé t.a.m. búin að vera í villtum fuglum sl. þrjú ár en nú hafi hún stungið sér niður á alifuglabúi, sem sé verulegt áhyggjuefni. Smitandi hósti í hrossum hafði gríðarleg áhrif á þá grein og influensa eða alvarlegar herpesveirur megi alls ekki berast í íslenska hestinn. Faraldur hitasóttar í hrossum 1998

hafi valdið kórónuveiru sem á þeim tíma var óþekkt í hrossum. Einnig má geta caliciveirusmits í kaninum sem dráput unnvörpum. Afrísk svínapest grasseri erlendis, fari frá villisvínunum inn á svínabúin og geti borist með matarúrgangi. Þannig sé margt að varast.

Sérstaða landsins

Á Íslandi eru einstakar aðstæður fyrir ýmis rannsóknar-, vöktunar- og skimunarverkefni. Aðstæðurnar hafa skapað vegna landfræðilegrar legu landsins og stærðar þess. Einnig skiptir máli að vöktun, eftirlit og skráning dýrasjúkdóma er sívaxandi. Vegna einangrunar hafa húsdýr á Íslandi ekki verið útsett fyrir mjög mörgum smitefnum og/ eða mismunandi stofnum þeirra í sama mæli og víðast erlendis. Vegna þess getur fjöldi þekkttra og lítt þekkttra smitefna valdið faraldrum hérlendis í dýrum. Einnig fyrirfinnst tegundafæð í íslenskri náttúru. Rannsóknir á slíkum efnivið hafa gefið Keldum sérstöðu, að sögn forsvarsmanna. Vaxandi lífsýnasöfn gefi jafnframt aukna möguleika á nýjum samanburðarrannsóknum af ýmsum toga.

Stöðug þróun er á fræðasviðum sjúkdómalíffræðinnar varðandi þekkingu og aðferðir. Nýjar aðferðir sem auka greiningarhæfni, afkastagetu og afkastahraða eru teknar í notkun. Sjálfvirkni og tölvuvæðing mælingatækja, auk tengsla þeirra við myndgreiningar, eru í hraðri þróun. Flókin úrvinnsla gagna er tölvuvædd í auknum mæli.

Aðstaða til að halda fiska er orðin lítil en vonir standa til að það breytist innan tíðar með nýrri byggingu. Með auknu eldi verða fisksjúkdómar tíðari. Þeir finnast í villtum fiskum en valda þeim sjaldnast skaða. Með þéttleikanum sem er í eldi, og að jafnaði minni vatnsgæðum, þá magnast sjúkdómarnir upp. Rannsóknir eru einnig stundaðar á villtum fiski og samstarf er við Hafrannsóknastofnun þar sem samlegð er talsverð. Veiru- og bakteríugerðir í fiskum eru oft náskyldar slíkum gerðum í öðrum dýrum, s.s. herpes-, influensu- og kórónaveirur.

Mæta þarf breytingum

Ýmsar áskoranir eru fram undan, að sögn forsvarsmanna. Má þar nefna aukna hnattvæðingu með ferðalögum og vöruflytningi sem skapar ný viðmið í allri hugsun um dreifingu smitsjúkdóma í mönnum, dýrum og plöntum. Með auknum innflytningi ferskra landbúnaðarvara og aukinni ferðamennsku, er einstakri smitsjúkdómastöðu íslenskra búfjárfstofna ógnað. Hætta er á að ný smitefni, sem munu hafa áhrif á heilsu manna og dýra, berist út í lífríkið. Sýklalyfjaónæmar bakteríur valda auknum heilsufarsvandamálum. Aðstæður í umhverfi geta haft áhrif á dreifingu sjúkdóma, s.s. loftslagshlýnun og breytingar á vistkerfum (t.d. skóglendi og votlendi). Fiskeldi er stundað í auknum mæli. Vinna þarf eftir nýjum tilskipunum Evrópusambandsins og innleiðingu löggjafar.

„Framtíðarsýnin er skýr m.t.t. þess hvernig efla má fræðasviðin,“ segir Sigurður. „Breytingar eru fram undan á loftslagi, ferðamannastraumi, flytningi fíðurs, matvæla og dýraafurða, vexti í fiskeldi, inngripum mannsins í vistkerfi o.fl. Þetta kallar á uppbyggingu innviða og aukinn viðbúnað og viðbragðsþjónustu. Mikilvægt er að við rannsóknum hvaða þýðingu þessar breytingar hafa fyrir dýrasjúkdómastöðuna á Íslandi,“ segir hann.

Tilraunastöðin er í öflugum tengslaneti vísindastarfs á alþjóðavísu.

Hlutverk Keldna skv. lögum er m.a.:

- Að stunda grunnrannsóknir í líf- og læknisfræði dýra og manna.
- Að annast rannsóknir og þjónustu í þágu heilbrigðiseftirlits, sjúkdómsgreininga og sjúkdómavarna fyrir búfé og önnur dýr í samstarfi við yfirdýralækni og þróaða aðferðir í því skyni. Enn fremur að vera yfirdýralækni til ráðuneytis um allt er varðar sjúkdóma í dýrum og varnir gegn þeim.
- Að þróa, framleiða, flytja inn og dreifa bóluefni og lyfjum gegn sjúkdómum í búfé og öðrum dýrum.
- Að veita háskólakennurum og öðrum sérfræðingum, sem ráðnir eru til kennslu og rannsókna á sviði stofnunarinnar, aðstöðu til rannsókna eftir því sem við verður komið.
- Að annast endurmenntun dýralækna, eftir því sem aðstæður leyfa, og miðlun upplýsinga til þeirra í samvinnu við yfirdýralækni.
- Að annast eldi á tilraunadýrum fyrir vísindalegar rannsóknir í landinu.
- Að taka þátt í rannsóknum og þróunavinnu í þágu líftækniöðnaðar í landinu.
- Að auki er Keldum ætlað sérstakt hlutverk við rannsóknir á fisksjúkdómum, skv. lögum nr. 50 frá 1986.

STÖÐLUD STÁLGRINDARHÚS

Stærðir: 80m², 150m², 250m² og 350m²

Stálgrindin er heitgalvaniseruð og er sérsmíðuð fyrir íslenskar aðstæður. Húsin standast mestu snjó- og vindálagskröfur sem gerðar eru í byggð á Íslandi og henta því sem geymslu- og vélaskemmur í öllum landshlutum. Húsunum fylgja allar nauðsynlegar teikningar til að fá byggingarleyfi ásamt teikningum af grunni og vinnuteikningum.

Hafðu samband: bondi@byko.is

BYKO
GERUM ÞETTA SAMAN

Gleðtileg jól

OG FARSÆLT KOMANDI ÁR

Bændasamtök Íslands senda sínar allra bestu óskir um gleðileg jól og farsælt komandi ár.

Þegar við stöldrum við á þessum tíma árs, þökkum við bændum fyrir þeirra ómetanlega framlag til samfélagsins. Með vinnu og eljusemi tryggja bændur ekki einungis mat á borð landsmanna heldur líka líf í byggðum landsins.

Megi nýtt ár færa bændum og samfélaginu öllu gleði og gæfu.

BÆNDASAMTÖK
ÍSLANDS

Hús tekið á þýskum bændum

Eins og fram kom í síðustu tveimur tölublöðum Bændablaðsins var hin heimsfræga EuroTier landbúnaðarsýning haldin í nóvember og af því tilefni var fjöldi Íslendinga staddir á sýningunni, m.a. 53 manna hópur sem sótti sýninguna heim tvo af fjórum sýningardögum hennar, auk þess að heimsækja tvö þýsk bú, annars vegar bú í mjólkurframleiðslu og -vinnslu og hins vegar bú í kartöflu-, kjöt- og hauggasframleiðslu.

Snorri Sigurðsson
snorri.sigurdsson@outlook.com

Fyrri heimsóknin var á lífræna kúabúíð Hofmolkerei Dehlwes í Wümmeland-héraðinu, en þar er bæði rekið kúabú og afurðastöð af hjónunum Thomas og Mareike Dehlwes. Mjólkurframleiðsla hefur verið rekin á búinu óslitið síðan 1896 og eru þau nú sjötta kynslóð ábúenda á staðnum. Á búinu eru 285 mjólkurkúr auk þess sem þau hjónin eru með litla eggjaframleiðslu einnig, þá eru þau með 275 hektara lands fyrir fóðurframleiðslu búinsins.

Stofnuðu eigin afurðastöð

Árið 1999, þegar lágt afurðastöðvaverð til bænda í Þýskalandi var raunin, ákváðu þau að söðla um og fara í lífrænt vottaða mjólkurframleiðslu. Samhliða stofnuðu þau eigin mjólkurvinnslu sem þau nefndu Bio Hofmolkerei Dehlwes þar sem lítið var um möguleika á að selja lífrænt vottaðar mjólkurvörur. Síðan hefur fyrirtæki þeirra hjóna vaxið og dafnað og í dag framleiða þau 35 mismunandi mjólkurvörur og vinna úr mjólk frá öðrum lífrænt vottuðum kúabúum einnig. Umfang starfseminnar er í dag það mikið að þau ráða ekki lengur við að framleiða allar mjólkurvörurnar sjálf enda er innvegin mjólk um 8 milljón lítrar. Þau hafa því samið við aðra afurðastöð, sem er í um 80 km fjarlægð, um að vinna og pakka hluta af framleiðslu fyrirtækisins.

Um 83 krónur fyrir lítrann

Thomas sýndi hópnum bæði afurðastöðina og kúabúíð og aðspurður kvað hann afurðastöðvaverðið núna vera um 57 evrusent, eða um 83 krónur fyrir

lítrann. Til samanburðar fá bændur í hefðbundinni mjólkurframleiðslu um 51 evrusent, eða um 75 krónur fyrir lítrann. Sagði Thomas muninn í dag vera orðinn of lítinn til þess að borga þann aukakostnað sem fylgir því að vera í lífrænni mjólkurframleiðslu, en sem kunnugt er gilda töluvert aðrar reglur um slíka mjólkurframleiðslu s.s. bann við notkun á tilbúnum áburði svo dæmi sé tekið.

Litlir styrkir í dag

Að sögn Thomas hefur styrkjakerfi Evrópusambandsins tekið miklum breytingum á undanföllum tveimur áratugum og nú er svo komið að styrkirmir vegna tiltölulega lítið í heildarveltu búanna. Aðspurður um hve hátt hlutfall ársveltu kúabúsins kæmi frá mjólk og kjöti sagði hann það vera um 92%, þ.e. 8% heildarveltunnar væru opinberir styrkir og þá einungis svokallaðir hektarastyrkir, en það eru stuðningsgreiðslur sem bændur fá út á ræktun. Hann benti þó á að Evrópusambandið hefði styrkt byggingu afurðastöðvarinnar um 20%, en hann sagði einnig að hann myndi ekki sækja um slíkan styrk ef hann væri að byggja nýja afurðastöð núna. Ástæðan var sú að til að fá styrkinn þurfti afurðastöðin að uppfylla miklu strangari kröfur en ella, svo það í raun borgaði sig alls ekki.

Hægt uppeldi

Á kúabúinu eru Holstein kúr og er meðalnytin nú 10.500 lítrar en hann tók nýverið í notkun 4 Fullwood mjaltþjóna. Sagði hann að nytin hefði hækkað, við það að fara í mjaltþjóna, um 1.500 lítra á kúna á ári. Þau hjónin rækta nánast allt fóður í kúrarnar en kaupna þó sérstakt lífrænt vottað kjarnfóður þar sem aðal próteingjafinn eru hörfræmjöl

Íslenski hópurinn á EuroTier 2024.

Mynd / DLG

í stað sojamjölts eins og oft er.

Thomas sæddi áður kúrarnar sjálfur og var þá að nota 3,2 strá á hvert staðfest fang. Hann var eðlilega ekki ánægður með það og sagði að sæðingafjöldinn á þessu búí væri of lítill á hverju ári, til þess að ná nógu góðum árangri. Hann kaupir því þessa þjónustu að í dag og hefur sæðingum snarfækkað fyrir vikið. Vegna kostnaðar við aðkeypt fóður er hann ekki að ala kvígurnar hratt og byrjar ekki að sæða þær fyrr en við 16 mánaða aldur svo þær bera frekar seint miðað við það sem almennt gerist meðal bænda með Holstein kúr.

Dehlwes-fjölskyldan á góðri stundu.

Mynd / Mareike Dehlwes.

Blikkandi kúr

Á kúabúum með margar kúr getur verið erfitt að finna einstaka gripi sem þarf að sinna og þar sem horfa þarf í hvert verk og lágmarka tímanotkun eru þau Thomas og Mareike með ansi sniðugan búnað. Búnaðurinn, sem er hægt að virkja með fjóstölvunni eða snjallsíma, sendir einfaldlega skilaboð í hálsól þeirrar kúr sem þarf að sinna og þá fer rautt ljós að blikka á ólinni. Fyrir vikið tekur nánast enga stund að finna kú sem t.d. þarf að yta við til að fara í mjaltir, sæða eða meðhöndla með einhverjum hætti.

Með naut, svín, hauggas og rafmagnsframleiðslu

Síðari heimsókn Íslendingahópsins var til hans Christoph Renken, sem rekur myndarlegt bú með 300 holdanautum, 1.400 eldisgrísum auk þess sem hann framleiðir kartöflur. Hann nýtir svo skítinn og moðið frá bæði nautunum og svínunum í hauggasvinnslu, sem svo fer til rafmagnsframleiðslu á búinu. Christoph sagði m.a. að við búíð störfuðu 9 manns auk hans sjálfs og að aðeins einn þeirra sinnti hauggasorkuverinu. Hinir sæju um hirðingu á skepnum og/eða ökrum búinsins. Tilgangur heimsóknarinnar var fyrst og fremst að fræðast um holdanautabúskap Christoph og því var hvorki svínabúíð né hauggasorkuverið skoðað.

Kaupir nautin árgömul

Það sem er sérstakt við holdanauteldi Christoph er að hann kaupir að hálfstálpaða gripi, árgömul Fleckvieh-naut, en þetta kyn er tvínytja og á uppruna sinn að rekja

Hér má sjá dæmi um framleiðslu Bio Hofmolkerei Dehlwes.

Mynd / SS

til mið-evrópsks mjólkurkúakyns og Simmental-kúakynsins. Margir mjólkurframleiðendur eru með Fleckvieh-kúr bæði í Þýskalandi og Austurríki svo dæmi sé tekið og er töluvert frambod af nautkálfum af þessu kyni. Þessi árgömlu naut fær hann því víða að, en kaupir þau þó af einum aðila sem sér um að safna saman gripum af mörgum búum og selja áfram til bænda í kjötframleiðslu. Í Þýskalandi er nefnilega markaður fyrir svokallað lokaelði á nautum, líkt og í mörgum öðrum löndum, og því eru sumir bændur eingöngu í því að framleiða naut upp að ákveðnum aldri og láta svo öðrum eftir að klára eldið. Ástæðan fyrir þessu getur verið margvísleg, svo sem plássleysi eða einfaldlega sérhæfing. Hann sagðist hafa keypt síðasta skammt af nautum á 1.000 evrur stykkið, um 146.000 íslenskar krónur, en hann kaupir alltaf öll nautin 300 á einu bretti.

Með nautin á hálmi

Fjósíð er afar einfalt hjá Christoph, með fóðurgangi í miðju og stíum til beggja handa. Það vakti athygli hve hrein nautin voru, en skýringin var sú að stúrnar eru hálmstúrnar sem halda nautunum bæði þurrum og hreinum. Stúrnar eru þannig

TÚNFÍFILL GUESTHOUSE

Frábær aðstaða fyrir fjölskyldur og litla vinahópa, 230 fm., allt á einni hæð.

Á pallinum er grill, heitur pottur og sauna.

Upplýsingar: Hörður s. 8691526 - Pálína s. 8677159 - netfang. tunfifill@tunfifill.is

Staðsetning: Teigagrund 6 á Laugarbakki/Hvammstangi

Erum mitt á milli Akureyrar og Reykjavíkur

Thomas kveikti á ljósi þessarar kúr með símanum sínum, til að sýna hópnum hvernig kerfið virkar.

Mynd / SS

Þegar Íslendingahópin bar að garði voru nautin orðin býsna stór enda stutt í slátrun.

útbúnar að legusvæði nautanna er með 3% hallandi gólfi, en átsvæðið lárétt slétt og aðeins neðar en legusvæðið. Tvisvar í viku er hálmur blásið upp í legusvæðið og nautin sjá svo um að ýta hálmnum hægt og bítandi niður á slétta svæðið fyrir framan átgrindina. Fyrir vikið hleðst hálmurinn ekki upp á legusvæðinu og er yfirleitt í kringum 20 cm þykkur að sögn Christoph. Hann mokað svo flórinna við átsvæðið tvisvar í viku og þegar það er gert, lokar hann nautin inni á legusvæðinu sjálfu og getur því athafnað sig auðveldlega á mokstursvél. Fram kom að hann notar 1.200 hálmrúllur, 180 cm stórar, á ári undir nautin.

Fóðrar á fjögurra tíma fresti

Á búinu er alsjálfvirkt fóðrunarkerfi frá fyrirtækinu Trioliet, en kerfið byggir á því að geta keyrt út fóður í nautin allan sólarhringinn, enda verið að stríðala þau. Christoph er með möguleika á að setja sex mismunandi fóðurefni í fóðurblandarann og setur hann efnin í sérstök geymsluhólf sem sjálfkeyrandi fóðurblandari keyrir svo undir og tekur við fyllingu sjálfkrafa. Þau fóðurefni sem hann notar eru maís, hálmur, kartöfluskrael, korn, kjarnfóður og vatn. Þessum eignum sér svo hinn

sjálfkeyrandi fóðurblandari um að blanda vel saman og svo ekur hann einfaldlega út á fóðurgang og gefur nautunum alsjálfvirkt og án aðkomu mannhandar. Kerfið keyrir svo allan sólarhringinn, á fjögurra tíma fresti.

Slátrar þegar nautin eru 8–900 kg

Þegar nautin hafa náð nægum vexti, þ.e. tilskildum þunga, sendir hann þau í slátruhús í nokkrum sendingum og slátrar út úr hópnum á 2–3 mánuðum. Í árslok er fjósið orðið tómt á ný og þá er allt hreinsað í hólf og gólf, sóttreinsað og svo settur inn nýr hálmur og byrjað upp á nýtt með 300 árgömul naut í byrjun næsta árs. Christoph sagðist miða við að senda nautin frá sér þegar þau ná 8–900 kg þunga á fæti en þá er meðalfallið, um 480–540 kg, að leggja sig á um 2.800 evrur, eða um 410.000 íslenskar krónur. Aðspurður um það hvort þetta væri góður rekstur þá sagði hann það svo vera, sérstaklega með rafmagnsframleiðsluna sem viðbótargreini.

Rafmagnsframleiðslan óhemju mikilvæg

Eins og áður segir er mokað frá nautunum tvisvar í viku og fer þá hálmblandaður skíturinn í sérstakan

tank þar sem honum er blandað við svínaskítinn sem fellur til af hinni framleiðslu búins. Þetta eru tvö megin hráefnin til hauggasframleiðslunnar og telur um 80% af hráefninu sem þarf til framleiðslunnar. Síðustu 20% eru svo maísvothey sem hann blandar saman við, en það er nauðsynlegt til að fá rétt orkustig í hráefnið sem á að afgasa. Ut úr þessu öllu fær hann að jafnaði mikið af gasi sem er svo notað til að knýja rafal sem hann svo selur rafmagnnið úr út á netið.

Fyrir hverja kílóvattstund fær hann 25 evrusent, eða um 37 íslenskar krónur, og er skýringin á þessu háa orkuverði hinn innri markaður Evrópu, þar sem græn orka er gríðarlega eftirsóknarverð og sér í lagi eftir að Rússar réðust inn í Úkraínu með tilheyrandi áhrifum á snarminnkandi kaup Evrópulanda á rússnesku gasi. Aðspurður um kostnaðinn við að setja upp hauggasvinnsluna og rafalinn sagði hann að ef þetta væri byggt í dag myndi kostnaðurinn við fjárfestinguna líklega vera um 5 milljónir evra, um 890 milljónir íslenskra króna. Þó svo að það sé vissulega mikil fjárfesting sagði hann að endugreiðslutíminn væri innan við 5 ár, svo þetta væri afar góð búgrein og raunar sú sem skilaði mestum hagnaði þegar allt væri talið.

VIÐ ÓSKUM ÞÉR
GLEÐILEGRA JÓLA
OG FARSÆLDAR
Á KOMANDI ÁRI

TAKK FYRIR
VIÐSKIPTIN
Á ÁRINU

FÁLKINN ÍSMAR
IDNVELAR

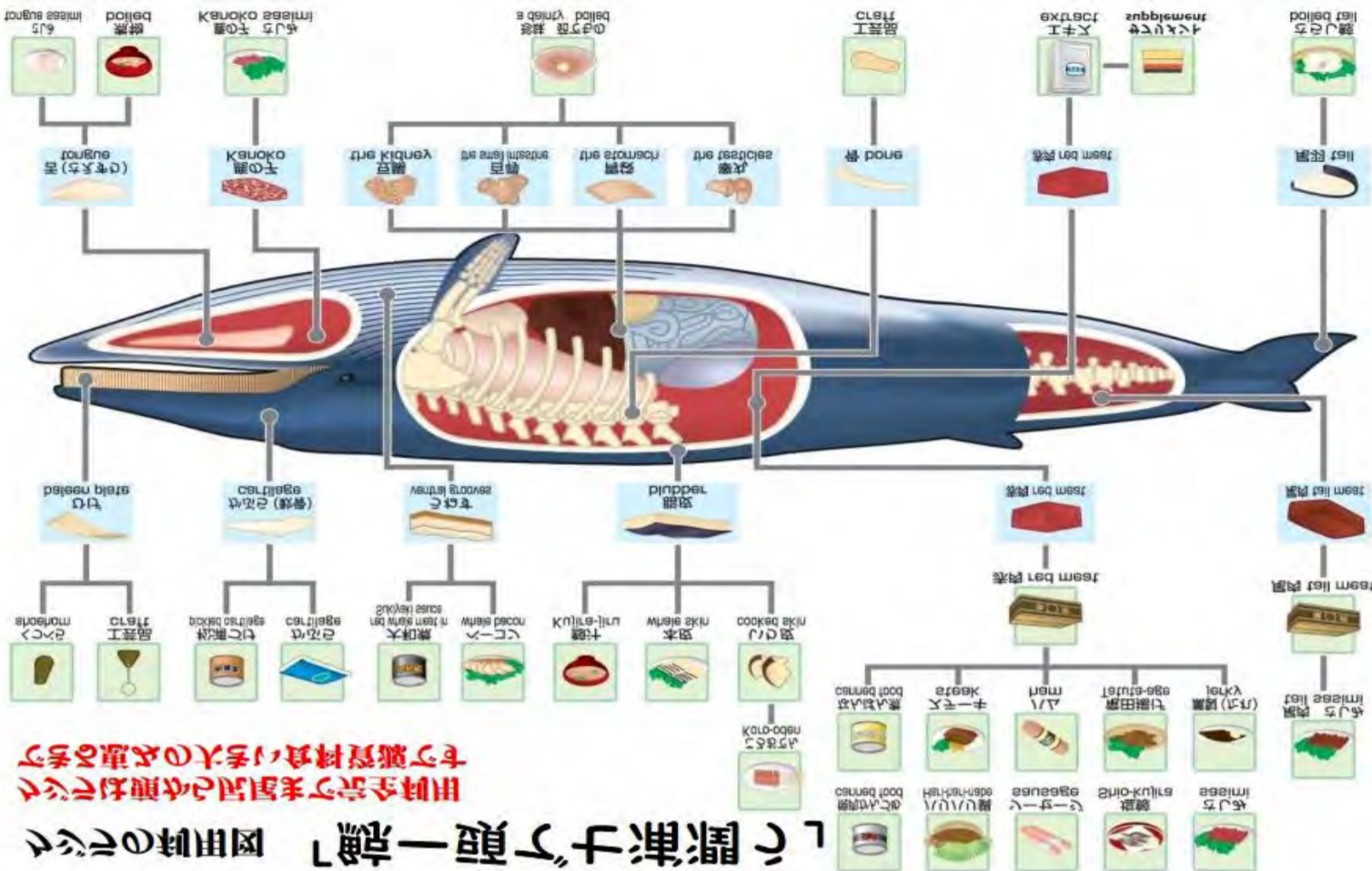
DALVEGI 10-14 | 201 KÓPAVOGUR
SÍMI: 510 5100 | FALKINNISMAR.IS
IDNVELAR.IS

GLEÐILEG JÓL!

MASSEY FERGUSON

BÚVELAR

Gagnheiði 35, Selfossi Sími 4800080 www.buvelar.is

Hvalurinn er nýttur til hins ýtrasta í Japan.

Nytjar hafsins:

Hvalkjöt í Japan

– Hluti japanskrar matarmenningar

Japönsk matarmenning hefur náð gríðarlegri útbreiðslu um heiminn og er þekkt fyrir ferskleika, gæði, heilnæmi, hreinleika og fallega framsetningu. Sem dæmi er álitið að í Bandaríkjunum einum séu um 26.000 veitingastaðir sem sérhæfa sig í japönskum mat.

Sigurgeir B. Kristgeirsson
binni@vsv.is

Matarmenning Japana á rætur í banni Japanskeisara við kjötneyslu árið 675, en það byggði á búddiskum trúarhugmyndum. Kjötneysla hélt þó áfram á afskekktum stöðum, einkum á villtum dýrum. Fiskneysla

var ávallt samþykkt og mikilvægur hluti af fæðu þjóðarinnar. Á sextánda öldinni hófust samskipti hins vestræna heims við Japan. Í kjölfarið hófst kjötneysla aftur í Japan og í upphafi sautjándu aldarinnar hófu Japanir hvalveiðar en þeir hafa stundað þær allar götur síðan. Kjöt, sem hluti af daglegum mat, varð hluti af japönskum mat um aldamótin 1900 en aðallega í kjölfar

seinni heimsstyrjaldarinnar. Á leið minni til Japan í byrjun nóvember ákvað ég að heimsækja veitingastað sem býði upp á hvalkjöt. Ástæðan var að sjálfsögðu að sjá og bragða á hvalkjöti en ekki síður að fá smá innsýn inn í hvernig Japanir framreiða hvalkjöt og hvernig viðhorf þeirra er til hvalkjöts.

Hvalkjöt er víða að finna á matseðlum í Tókýó

Hiroki, japanskur starfsmaður Vinnlustöðvarinnar, var leiðsögumaður og túlkur. Það kom ekki á óvart að mjög

Frá vinstri; hrá kinn, hrár sporður, hrár hryggur.

margir veitingastaðir í Tókýó bjóða upp á hvalkjöt. En það kom algerlega í opna skjöldu að það væru nokkrir veitingastaðir sem býðu eingöngu upp á hvalkjöt. Við völdum að heimsækja veitingastaðinn Kujiraya en hann býður eingöngu upp á hvalkjöt. Hann er staðsettur 200 metra frá fjölförnunstu gatnamótum heims, Shibuya, en yfir þau fara allt að hálf milljón manna á dag.

70 ára fjölskyldufyrirtæki

Veitingastaðurinn var stofnaður fyrir 70 árum og er nú rekinn af fjórðu kynslóð sömu fjölskyldu og hefur alltaf einbeitt sér að hvalkjöti. „Staðurinn er dýr á japanskan mælikvarða og er mest sóttur af eldra fólki,“ sagði þjónninn okkur, hann Ishihara. „Skrifstofur stórfyrirtækjanna eru allt í kringum veitingastaðinn í miðborginni. Efnaðir eigendur þeirra, sem og stjórnendur, koma hingað í hädeginu til að fá sér hvalkjöt eða til þess að bjóða erlendum viðskiptavinum upp á mat sem erfitt er að finna. Svo kemur líka alltaf talsvert af ferðamönnum sem langar að prófa að borða hvalkjöt. Auk þess kemur mikið af fjölmiðlafólki til að kynna sér matarmenningu okkar og langar að borða hvalkjöt sem hluta af þeirri upplifun.“

Hreinlæti einkennir Japani

Einkenni Japana er hreinlæti. Þeir fara alltaf úr skónum þegar þeir koma inn í hús og fara í inniskó. Á flestum finni veitingastöðum er það þannig, gestir fara úr útiskónum og fara í hreina inniskó. Það var þó ekki þannig á þessum veitingastað. En kokkarir og þjónarnir þurfa að bera grímu vegna hreinlætiskrafna. Þeir máttu því ekki taka þær ofan til að ég fengi að taka myndir af þeim.

Réttirnir eru bornir fram með svipuðum hætti og á íslenskum

Hrá hvaltunga.

Hrá lund af hval með hrárrí eggja-rauðu.

Hvalagarnir.

Hvalkjötssúpa.

Hrátt hvalahjarta.

heimilum. Hver gestur fær sinn disk og síðan eru réttirnir bornir fram á matardiskum þar sem gestir taka sér eftir lyst og þörfum. Oftast eru bornir fram nokkrir réttir, fyrst forréttir, síðan aðalréttir og síðast eftirréttir.

Ungt fólk að borða hvalkjöt

Þetta sunnudagskvöld var aðallega ungt fólk á staðnum sem vakti athygli mína. Á næsta borði við okkur sátu piltarnir Yaki og Shintaro. Þeir voru að fá sér hvalkjöt áður en þeir færu í bæinn. Við spurðum þá hvers vegna þeir færu að fá sér hvalkjöt fyrir djammid? „Ég lærði hjá mómmu að meta hvalkjöt. Það var oft á borðum heima en nú er það sjaldan heima. Það er svo erfitt að finna hvalkjöt í verslunum. Þess vegna kem ég hingað til að fá mér góðan mat með þjórnun fyrir djammid,“ sagði Yaki glaðbeittur.

Hvalurinn er fullnýttur

Það kom mest á óvart að allir hlutar hvalsins eru nýttir. Við fengum lundina, síðubita (beikon), sporðinn, kjálkann (kinnina), hjartað, garnirnar og skinnið. Það voru líka margir aðrir réttir sem voru á boðstólum en við gátum ekki smakkað þá alla. Þar að auki var boðið upp á niðursoðinn hval

SNJÓKEÐJUR
GÆÐI Á GÓÐU VERÐI

862 4046
skralli@skralli.is

Lilleseth Kjetting
Norsk framleiðsla í 75 ár

Kokkurinn að elda hvalahjarta.

sem fólk gat keypt á staðnum og tekið með sér heim.

Hrátt hvalkjöt, sashimi

Hvalkjötíð var aðallega borið fram hrátt, sem japanskt sashimi. Fyrstu þrjú réttirnir voru hrá lund með hrárrí eggjarauðu, hrá síða (beikon) og hrá tunga. Með öllu þessu kjöti var borin fram sojasósa ásamt wasabi kryddi, hvítlauk og ferskum kryddjurtum. Lundin var einstaklega mjúk og bragðgóð og fór vel með hrárrí eggjarauðu. Einfaldleikinn er bestur, að mínu mati. Kinnin var vel fitusprengd og örlítið seigari undir tönn. Samt var hún mjúk og góð, dýft í sojasósu með wasabi. Síðan var síst af réttunum. Hún var að sjálfsögðu feit en frekar seig undir tönn og ekki eins og ég reiknaði með.

Næstu réttir voru hrátt hjarta með hrárrí eggjarauðu, létsteyktur hryggjarbiti og hrátt skinn. Hjartað var frábært og alveg eins og ég reiknaði með, ekki ósvipað bit og í íslensku lambahjarta, sem ég borða oft, létsteykt. Þjónninn mælti með að við myndum krydda hjartað með krömdum hráum hvítlauk. Það var frábær lystauki. Létsteykti hryggurinn var eins og ég hafði fengið áður, lungamjúkur og afar bragðgóður. Hvort heldur í safanum af sjálfum sér eða með örlitilli sojasósu og wasabi.

Hvalkjötssúpa og garnir

Við gátum ekki setið á okkur að panta hvalagarnir. Þær voru soðnar og þverskornar. Ekki voru þær bragðmiklar en eins og við mátti

búast, alls ekki ólíkar lambagörnum eða vömbum utan af slátri. Mjög góðar fyrir þann sem hefur alist upp við slíkan mat.

Síðast var borin fram hvalkjötssúpa, „hot pot“ eins og Japanir kalla hana. Munurinn á íslenskrí kjötssúpu og hvalkjötssúpunni er aðallega fólgin í að grænmetið og kjötið er lítið soðið. Oft fær maður kjötið þunnskorið á diskum og stingur því ofan í pottinn með grænmetinu og veiðir það svo upp og borðar. Að síðustu er súpan og grænmetið borðað. Bragðið af hvalkjötssúpunni var afar milt en samt bragðmikið. Það var augljóst að soðið í súpunni hafði verið látið malla lengi með beinum eða einhverjum parti af hvalnum til að ná fram fyllingunni í bragðinu. Þetta var réttur sem, að mínu mati, öllum íslenskum sveitamönnum hefði líkað.

Niðurstaðan

En hver var svo niðurstaðan af þessu öllu? Jú, að hvalkjöt er afar eftirsótt í Japan og samofið matarmenningu þjóðarinnar og hluti af fjölbreytileika mannkyns. Augljóst er að að baki nýtingu hvala er mikil þekking sem nú á undir högg að sækja sökum skorts á hvalkjöti. Það sem eftir stendur, og kom algerlega í opna skjöldu, var að Japanir nýta hvalinn eins og Íslendingar gerðu með sauðkindina og þorsinn þar sem hver partur var nýttur til hins ýtrasta.

Höfundur er búfræðingur og framkvæmdastjóri Vinnslustöðvarinnar í Vestmannaeyjum.

PGV framtíðarform
óskar landsmönnum öllum
gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári.

Við þökkum samfylgdina á árinu
sem er að líða.

**Framúrskarandi
fyrirtæki með
framúrskarandi
pvc glugga**

PGV
FRAMTÍÐARFORM EHF
PLASTGLUGGAVERKSMÍÐJA

www.pgv.is - sími: 510 9700

**VINNUVÉL, VINNUBÍLL, VÖRUBÍLL, SÉRHÆFT IÐNAÐARTÆKI?
VIÐ FINNUM RÉTTA TÆKIÐ EÐA KAUPANDANN FYRIR ÞIG.**

**UMBOÐSAÐILI LIDER VAGNA
OG LARK HÚSA Á ÍSLANDI**

Scanice
www.scanice.is

Við færum þér **öruggar
lausnir** á aðventunni.

VINNUPALLAR

Vinnupallar ehf. - Vagnhöfða 7 - s. 787 9933 - vpallar@vpallar.is - www.vpallar.is

Af bókhaldsbrellum og Bovaer

Það var ánægjulegt að sjá umfjöllun í síðasta tölublaði Bændablaðsins, m.a. greinargóðan pistil frá Ara Teitssyni, fyrrum formanni Bændasamtakanna, um ýmsa þætti loftslagsbókhaldsins.

Eins og vill vera með bókhald þá fylgja því ýmsar bókhaldskúnstir sem verðugt verkefni er að setja sig inn í. Góður maður hafði á orði að það væri álíka slæmt fyrir heilsuna að reyna að skilja loftslagsbókhaldið og að drekka maurasýru í morgunmat. Þrátt fyrir þann augljósa annmarka þá hafa Bændasamtökin lagt umtalsverða vinnu í það síðustu misserin að skilja til fulls hvaða forsendur liggja að baki útreikningum í loftslagsbókhaldinu.

Tilgangurinn með þessari vinnu er að geta gætt hagsmuna bænda í allri umræðu um loftslagsmál og vegna tengdra aðgerða.

Í vinnunni hafa komið upp margar spurningar og vangaveltur. Sem dæmi hafa samtökin rekið sig á að orðið „mólendi“ er notað sem einhvers konar samheiti yfir beitarendur í bókhaldinu. Slík orðnotkun er nokkuð augljóslega röng eða í besta falli villandi og hafa fulltrúar samtakanna fundað með Náttúrufræðistofnun vegna þessa til að undirbúa athugasemdir við þetta atríði. Hluti af vandanum er að okkur vantar betri landupplýsingar. Þó mikið verk hafi verið unnið í þeim efnum er enn langt í land að við eigum nákvæm gögn um jarðvegsgerð og gróðurfar á afmörkuðum svæðum sem notuð eru til ræktunar og beitar. Enn lengra er í að við þekkjum með öyggjandi hætti hver er raunlosun mismunandi landgerða, en þangað til verðum við að nota leiðbeinandi gildi samkvæmt bókhaldsreglum til að meta losun. Til þess að laga þessa vankanta þarf umtalsverða fjármuni og langtímarannsóknir, en allt er þetta hægt ef viljinn er fyrir hendi.

Tillaga að Loftslagsvegvisi bænda setur þau skilyrði að margir þættir séu metnir samhliða. Þannig dugir ekki að skoða eingöngu loftslagsávinning af aðgerðum sem innleiddar verða í landbúnaði. Samhliða þarf að skoða efnahagslegan ávinning fyrir bændur og tryggja að aðgerðir hafi ekki neikvæð fjárhagsleg áhrif. Enda væri það ekki í samræmi við stefnur stjórnvalda að hafa neikvæð áhrif á afkomu bænda og þar með framleiðslugetu þeirra, þvert á móti er fjöldinn allan af markmiðum að finna í stefnum stjórnvalda um að innlenda landbúnað eigi að efla.

Loftslagsvegvisir bænda gerir einnig ráð fyrir að grundvallarþættir eins og matvælaöryggi séu hafðir að leiðarljósi. Umtalsverð

Unnsteinn Snorri Snorrason.

Hilmar Vilberg Gylfason.

umræða hefur verið erlendis um íblöndunarefnið Bovaer sem hefur verið notað í tilraunaferli hjá Landbúnaðarháskólanum.

Efnið dregur úr metanlosun frá jörturdýrum og snýr tilraun háskólans að áhrifum þess á metanlosun frá mjólkurkúm.

Fulltrúar Bændasamtakanna fengu kynningu á frumniðurstöðum þessarar tilraunar fyrir stuttu og eru íslensku kýrnar að sýna svipaðar niðurstöður í samdrætti á metanlosun og hafa komið fram erlendis. Áhugavert er að samhliða er Landbúnaðarháskólinn að skoða hvaða áhrif gott gróffóður og rétt samsetning fóðurs hefur á metanlosun mjólkurkúa, frumniðurstöður benda til þess að áhrifin geti verið svipuð og af því að nota íblöndunarefni. Eitt útilokar þó ekki annað í þessu. En varðandi efnið Bovaer þá hafa sumir lýst yfir áhyggjum af öryggi þess og áhrifum á heilsu manna. Jafnframt að það skorti langtímarannsóknir á áhrifum þess. Á móti fullyrða framleiðendur efnisins og þeir sem hafa talað fyrir notkun þess að efnið sé öruggt fyrir menn og dýr. Það brotni hratt niður í meltingarkerfi kúa og komist því ekki í mjólk eða kjöt. Ljóst er að verði óæskileg áhrif af notkun Bovaer staðfest þá fellur notkun þess ekki að leiðarljósi Loftslagsvegvisis bænda um matvælaöryggi.

Bændur hafa síðustu áratugi með skilvirkum aðgerðum skilað miklum árangri í loftslagsmálum. Þar að baki liggja þrautreyndar aðferðir sem við eigum að standa vörð um, eins og öflugt kynbótastarf og áherslur á góðar aðferðir við alla jarðvinnslu og gróffóðuröflun. Ótal tækifæri felast í því fyrir bændur að halda áfram að innleiða og nýta sér skynsamlegar aðferðir í loftslagsmálum, enda líklega fáar atvinnugreinar sem hafa byggt upp jafnöfluga innviði eins og skýrsluhald og ráðgjöf en landbúnaðurinn. Með því að treysta enn frekar þessa innviði getum við tryggt að aðgerðir sem tengjast loftslagsmálum séu raunverulegar og skili árangri bæði loftslagi og bændum til góða.

Höfundar eru sérfræðingar hjá BÍ.

Gleðilega Hátíð

Stórkaup sendir sínar bestu óskir um gleðileg jól og gæfuríkt nýtt ár

Með þökkum fyrir samstarfið á árinu sem er að líða

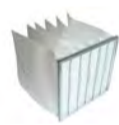
STÓR KAUP

storkaup.is

...Gæði þegar að er gáð

Rafstilling

Rafstilling S: 581-4991 Netfang: Rafstilling@rafstilling.is
Reki S: 562-2950 Netfang: Reki@reki.is

Skemmuvegur 46, Kópavogur

Gleðilega hátíð og gæfuríkt komandi ár með þökk fyrir viðskiptin á árinu sem er að líða.

Starfsfólk A.Wendel ehf.

Tangarhöfða 1 - 110 Reykjavík - 551-5464 - www.wendel.is - wendel@wendel.is

Ef einhver lífvera hagnast af skógi, umfram aðra, þá er það blessaður Íslendingurinn, því í skjóli trjáa má styrkja mannsæmandi búsetu um land allt, stórefla fjölbreytta og kraftmikla matvælaframleiðslu og tryggja framleiðslu á þaulreyndasta byggingarefni allra alda, timbri.

Búgreinadeild skógarbænda hjá BÍ vinnur stutt og stöðugt að framþróun á ört stækkandi skógarauðlind fyrir bændur, en ekki síður landsmenn alla. Flókið regluverk á ýmsum sviðum getur torvelað starfið. Staðlaðar timburímyndir erlendra tískublaða hafa fælingarmátt sé ekki þekking og færni við að snúa þeim skilaboðum fólkinu til hagsbóta (hér er átt við gæða- og upprunastaðla (CE, FSC). Stjórnvöld eru í lykilstöðu núna

til að móta íslenskan landbúnað, íslenskt búsetumynstur og íslenska framtíð, eftir okkar höfði.

Harðgerð nytjatré hafa sannað sig á íslenskri grundu. Reynslumiklir skógarbændur hafa sannað sig við ræktun skóga. Traustir ráðunautar og kennarar á öllum skólastigum eru ávallt reiðubúnir að miðla af reynslu sinni og þekkingu og vinir okkar í Skandinavíu sömuleiðis. Það er svo margt sem deildin vinnur að á hverju einasta ári; fyrir skógarbændur, fyrir verðandi skógarbændur og síðast en ekki síst, fyrir framtíð Íslands.

Gleðileg jól og farsælt komandi vaxtarár.

Höfundur er formaður búgreinadeildar skógarbænda.

PowerXtreme
NEYSLUBATTERÍ
FYRIR HJÓLHÝSI

PowerXtreme X125
Battery 12,8V 125 Ah

- LiFePO4: the safest lithium technology**
Very low self-discharge, low maintenance & safe
- Extreme power**
150A continuous - 300A peak
- Sustainable**
More than 2000 cycles - completely recyclable
- Lightweight**
Only 14.8 kg - for caravans up to 2250 kg and campers
- Smart Bluetooth BMS & app**
Wireless information on your smart device including on/off function
- Simple installation**
Including pole set and practical mounting bracket

www.powerxtreme.eu

OKKAR VÖRUR

QUATTRO FÆRIHJÓL
FYRIR HJÓLHÝSI

Fellikassi

Veltigrind
fyrir Can Am

Gjafagrindur

Gjafagrindur ehf

- Stálsmiði
- Hjólhýsavörur

Miðás 22 L

Björgvin Óskarsson
Sí: 865-5646

www.gjafagrindur.is

 Gjafagrindur

Við munum hafa opið á laugardögum í desember á milli kl. 11 og 15
Vallarbraut.is Trönuhrauni 5

Solis
Multihog

Svo enn sé tekið nærtækt dæmi, þá er innlegg grundvallarbúsins eftir árskúna lægra en mitt bú hefur skilað undanfarna mánuði, úr rúmlega 50 ára gömlu fjósi með frekar lágu tæknistigi. Þessi niðurstaða leiðir fram til þeirrar afdrifaríku, og að mínu mati háskalegu niðurstöðu að á verðlagi dagsins í dag er framleiðslukostnaður nýja verðlagsgrundvallarbúsins á hverjum mjólkurlíttra HÆRRI en hann mælist í dag á gamla grundvallarbúinu, með forsendum frá síðustu öld. Að mínu mati fær það ekki staðist og það eru ótæk skilaboð út í samfélagið að greinin hafi engum árangri náð í baráttunni við framleiðslukostnaðinn í aldarfjórðung.

7.000 lítrar eftir árskú

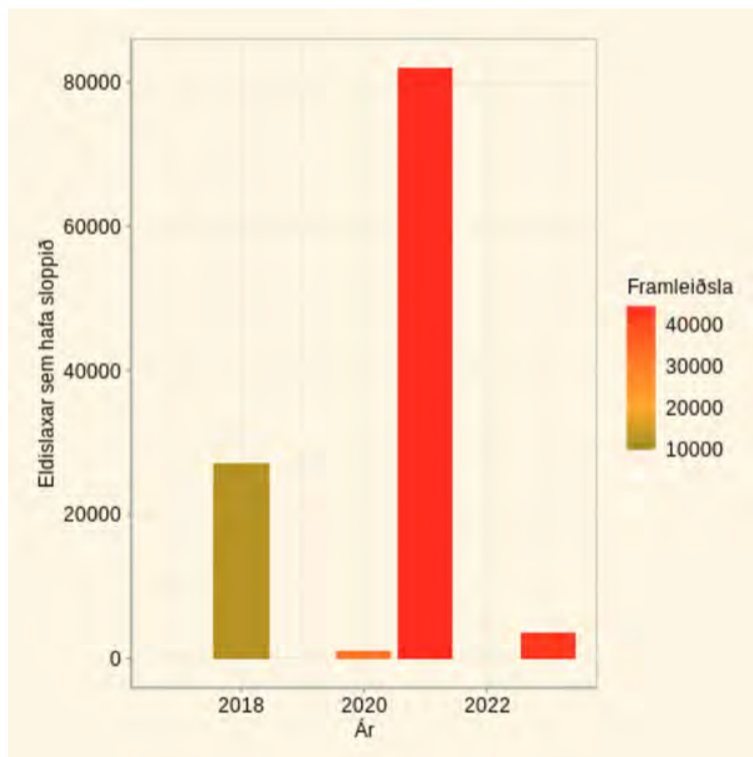
Í ágætari skýrslu Snorra Sigurðssonar um fjósgerðir og mjaltatækni á Íslandi frá því í maí sl. kemur fram að meðalnyt úr mjaltapjónafjósum árin 2021–23 sé 6.635 kg á árskú, miðað við 97% mjólkurnýtingu eru það 6.260 ltr til innleggs, ívið meira en gert er ráð fyrir á grundvallarbúinu. Þegar litið er yfir niðurstöður skýrsluhalds nautgriparéktarinnar má sjá að um þessar mundir eru rúmlega 130 bú, eða um 30% allra búa, sem ná meðalnyt yfir 7.000 kg eftir árskúna. Á búum með einn mjaltapjón eru árskýrnar að jafnaði 60–70. Af þessu má draga þá ályktun að vel upp byggt bú í dag með einn mjaltapjón haldi 65 kýr sem hver og ein nái með góðri bústjórn að skila 7.000 lítrum til innleggs.

250 kr/ltr – ekki 306

Í ljósi alls þessa er það niðurstaða mín að stofn nýja grundvallarbúsins eins og hann er reiknaður 2022 ofmeti framleiðslukostnað um nálægt 50 kr/ltr. Að mínu mati er breytilegur kostnaður ofmetinn um 10% (miða á við besta þriðjung búanna), fastur

kostnaður er vanmetinn um 10% (afskriftir of hægjar) og launakostnaður ofmetinn um 5% (ófaðlært verkafólk er hluti af vinnuaflinu). Miðað við þetta er heildarkostnaður við rekstur grundvallarbúsins 2022 rúmar 102 milljónir en ekki 105 milljónir eins og gert er ráð fyrir. Mestu munar þó um að innleggið er að mínu mati vanmetið um a.m.k. 20% frá því sem eðlilegt má teljast; mjaltapjóninn annar 65 kúm sem skila 7.000 ltr innleggi hver. Grundvallarbúið skilar því að lágmarki 455.000 lítrum í stað 377.000. Samkvæmt þessu er kostnaðurinn 226 kr/ltr. á stofndegi grundvallarins, sem er all jarri þeim 278 kr. sem verðlagsnefndin komst að niðurstöðu um. Á verðlagi dagsins gæti kostnaðurinn því verið nálægt 250 kr/ltr en ekki 306 kr/ltr. Munar þar mestu um að stýrivextir SÍ eru í dag 8,5% en voru 6% á stofndegi nýja grundvallarbúsins 1.12.2022, einnig hefur launavísitala hækkað um 12,6% frá þessum degi þar til nú. Bilið sem þarf að brúa frá núverandi afurðaverði yfir í kostnað grundvallarins er því nær því að vera 50 kr/ltr heldur en 106. Lækkandi vextir skipta þar höfuðmáli og er brynt að þeir lækki mikið og hratt. Það sem útaf stendur og hægt er að ná fram í næstu búvörusamningum er best varið til að stórauка fjárfestingarstuðning í greininni. Svigrúm á markaði held ég að sé lítið sem ekkert og það sem kann að vera þarf mjólkuriðnaðurinn nauðsynlega á að halda sjálfur til að sinna eigin endurnýjun sem rædd hefur verið svo árum skiptir. Mestu skiptir þó að bændur sjálfir grípi til þeirra aðgerða sem þarf til að ná fram nauðsynlegri framleiðniaukningu í greininni til að standa undir þeirri dýru framleiðsluástöðu og þeim háa launakostnaði sem hér er og mun verða í fyrirsjáanlegri framtíð.

Höfundur er kúabóndi á Ytri-Tjörnum í Eyjafirði.

Mynd 1: Tilkyntar sleppingar.

Við mat á hættu á erfða-breytingum í náttúrulega laxastofninum er byggt á að hún sé í réttu hlutfalli við sleppilaxa sem ganga í ár (en hlutfallið kallast ágengni). Áhættumat Hafrannsóknastofnunar miðar við að ágengni fari ekki yfir 4% í tilteknum ám.

Myndin sýnir í árafjölda hversu oft fjöldi eldislaxa fer yfir 4% í einstökum ám miðað við mismunandi framleiðslumagn í hermílikani Arev, þar sem hermt er yfir þúsund ára bil. X-ásinn sýnir framleiðslutonn í þúsundum á Vestfjörðum og Y-ásinn sýnir tilteknar ár. Rauði liturinn gefur til

kynna að fjöldi eldislaxa sé yfir 4% í tilteknum ám í 300 eða fleiri ár af 1.000, á meðan að græni liturinn gefur til kynna að eldislaxar séu sjaldan eða aldrei (50 ár eða sjaldnar af 1.000 árum) yfir 4% í tilteknum ám.

Myndin sýnir að allar árnar á myndinni fara einhvern tímann yfir 4% og flestar mjög oft, sérstaklega þegar hámarks framleiðslumagn er náð.

Á heimasíðu okkar, Arev.is, má finna ítarefni um málið en þar er listi yfir flestar ár og veiðivötn sem stafar hættu af vestfirsku eldi.

Höfundar eru starfsmenn Arev.

dysraheilsa.is
Fást aðeins hjá dýralæknum

CBD olíurnar frá Inuвет hjálpa þínu gæludýri að slaka á yfir hátíðarnar

inuvet Ísland

DÝRALÆKNAHEIMSÓKN

MARGMENNI

FRAMKVEMDIR

FLUTNINGAR

FLUGELDAR

HUNDASKÓLI

HÁVAÐI

HALTU KÚLINU

PÖSSUN

AÐSKILNAÐUR

Aðalskipulag Húnabyggðar
Tillögur frá íbúum og áform landeigenda

Í vinnslu er nýtt aðalskipulag fyrir Húnabyggð þar sem sett er fram stefna sveitarfélagsins um landnotkun og þróun byggðar til næstu 12 ára.

Íbúar eru hvattir til að senda inn hugmyndir og tillögur sem nýtast við mótun skipulagsins. Landeigendur sem hyggja á breytingar á landnotkun eru hvattir til að nýta tækifærið og senda inn sín áform.

Mögulegt er að koma gögnum á netfangið atli@landslag.is eða skriflega á skrifstofu sveitarfélagsins. Sé þörf er á ráðgjöf vegna erinda tekur skipulags- og byggingarfulltrúi á móti beiðnum í síma 455 4700

Frestur til að skila inn hugmyndum er gefinn til mánudagsins **6. janúar**

Tokvam®

NORSK GÆBI

Fjölplógar

Snjóblásarar

Dreifarar

AFLVÉLAR

GARÐABÆ | AKUREYRI | SELFOSSI
sími 480-0000 | www.aflvelar.is

Fréttablaðið FyrirÁri 2024

Hross um vetur.

Mynd / Jón Eiríksson

Við áramót

Við áramót er gott tilefni til að hyggja að þeim atriðum sem hæst ber í blóðnytjunum og hvað fram undan sé á þeim vettvangi landbúnaðarins.

Ísteka er lyfja- og líftækni-fyrirtæki sem skapar verðmæti með nýtingu hugvits og íslenskrar náttúru. Við framleiðsluna beitir fyrirtækið röð prótein-hreinsunar-aðferða og frostþurrkun með atbeina menntaðs og sérþjálfaðs starfsfólks síns. Hráefnið er fengið hjá bændum sem eru með hryssur í blóðnytjunum samhliða framleiðslu hrossakjötis en kjötrframleiðsla af hrossum og blóðnytjarnar hafa átt samleið allt frá byrjun. Ísteka var stofnað árið 1990 en blóðnytjarnar eru eldri, söfnun blóðs úr íslenskum hryssum hófst seint á áttunda áratug síðustu aldar.

Hér er því um rótgróna landbúnaðargrein að ræða. Fyrst í stað var blóðið flutt lítt meðhöndlað til vinnslu erlendis. Nú er afurðin flutt fullunnin úr landi. Virðisaukinn af framleiðslunni hefur vaxið mikið í gegnum árin. Tekjur fyrirtækisins á árinu 2023 voru um 1,9 milljarðar íslenskra króna, allt hreinar gjaldeyristekjur. Gera má ráð fyrir að þær væru orðnar eitthvað hærri hefði ekki komið bakslag í vöxtinn vegna atvika sem upp komu árið 2021.

Brugðist hefur verið við þeim með ýmsum hætti en fjölmiðlaumfjöllun um téð atvik var þó oft og tíðum langt fyrir neðan allt sem sætta sig má við hvað kröfur um málefnalega og þekkingarmiðaða umfjöllun varðar. Ísteka var í ár og hefur verið um árabíl í hópi framúrskarandi fyrirtækja á lista Creditinfo. Á heimasíðu fyrirtækisins, www.isteka.is, er fjallað nánar um þessi atriði o.m.fl.

Útkoma ársins

Tekjur bænda af blóðnytjunum hafa vaxið ár frá ári og skipta þær nú sköpum hvað rekstrarafkomu fjölmargra búa varðar víða um land, auk þess að dýralæknar og margir fleiri hafa atvinnu af greininni auk vitaskuld starfsliðs fyrirtækisins.

Í ár var fjöldi blóðnytjahryssna 4.225 (4.088 í fyrra) en heildarfjöldi hryssna í stóðum bænda var 5.030 (4.748 í fyrra). Það er rétt tæplega 84% fyljun en forsenda þess að hryssur nýttist í blóðnytjunum er að þær séu fengnar. Hryssurnar fá við folum við náttúrulega pörun snemmsumars og fer blóðsöfnunin fram frá hásumri fram til í fyrstu viku október eða svo.

Hún stendur venjulega yfir í tólf vikur en mest má taka átta sinnum úr hverri hryssu en blóð er tekið einu sinni í viku á hverjum stað. Í ár var blóð tekið alls í um 25.500 skipti á um 100 starfsstöðvum. Fyljunin

var örlítið lægri í ár en meðaltal undangenginna ára, síðustu fimm árin var meðaltalið t.a.m. 85%. Þetta er betri frjósemi en almennt er í íslenska hrossastofninum og er þannig mikilvæg erfðauðlind. Frjósemi er enda lykileiginleiki í blóðnytjunum rétt eins og í öllum hrossabúskap.

Hinn lykileiginleikinn í blóðnytjunum er skiptafjöldinn sem hægt er að taka blóð úr hverri hryssu. Af lífeðlisfræðilegum ástæðum sem margt er á huldu um hvað orsakar, halda hryssurnar afar mislengi uppi styrk af hormóninu sem um ræðir í blóðinu. Mælingar hafa sýnt að jákvæð fylgni er á milli skiptafjöldans sem hryssur ná að gefa blóð með tilskildum styrk hormónsins og magns þess í blóði þeirra. Þetta hefur verið lagt til grundvallar í verðskránni, þ.e. verðgildi blóðsins hækkar með skiptafjöldanum.

Þetta hefur fært bændum mikinn tekjuauka. Ánægjulegt er að um erfðaeiginleika er að ræða og hafa bændur kynbætt stofn sinn m.t.t. þessa með góðum árangri, sjá nánar í greininni: „Efling eiginleikanna“ í 23. tbl. Bændablaðsins 22, er einnig að finna á heimasíðu Ísteka. Úrvalsgóðar hryssur, þ.e. hryssur sem ná að gefa nýtanlegt blóð í sjö til átta skipti eru í ár 57,8% af heildinni og hefur þeim fjölgað ár frá ári.

Útlit og horfur

Af framansögu má sjá að staðan hvað varðar gæði hryssustofnsins sem nýttur er í búgreininni, rekstrarafkomu bænda og Ísteka, er afar góð. Það er svo enn til að auka bjartsýni á framtíðarhorfurnar að umframeftirspurn er eftir framleiðsluvöru fyrirtækisins frá lyfjaframleiðslufyrirtækjum erlendis, enda um hágæðavöru að ræða.

Allar ógnir við blóðnytjabúskapinn aðrar en duttlungar náttúrunnar eru því af mannavöldum. Nú eru alþingiskosningar nýafstaðnar og stjórnarmyndunarviðræður standa yfir þegar þetta er ritið. Krafa fyrirtækisins á hendur nýrrar ríkisstjórnar er einföld; að hún viðhaldi og bæti eftir því sem aðstæður leyfa rekstrargrundvöll atvinnulífsins, það kemur öllum vel; atvinnulífinu, almenningsi og ríkissjóði. Einnig að hún virði ákvæði stjórnarskrárinnar um atvinnufrelsi og eignarrétt.

Því öll rök eru fyrir áframhaldandi tilvist þessarar búgreinar í landinu og allt bendir til að búpeningur í blóðnytjunum eigi jafngott eða betra líf en annar búpeningur á landinu. Á það hefur ítrekað verið bent í ræðu og riti.

Lesendur góðir, megið þið njóta helgi hátíðanna og farsældar á nýju ári, með þökk fyrir liðið.

Höfundur er samskiptastjóri Ísteka.

Lífeyrissjóður
verzlunarmanna

Á live.is getur
þú nálgast nýtt
yfirlit í hverjum
mánuði

Vatnshitarar fyrir sumarhús

Ýmsar gerðir af vatnshiturum sem hita vatnið um leið og skrufað er frá vatninu, spennu 220v til 380v afl 3200w til 24000w. Engin hitakútur lengur. Verð frá kr. 24.812.- til 281.292.-

Varmás
Markholt 2
Mosfellsbæ
sími 566 8144

Lífræn hreinsistöð

Fyrirferðarlítil með 25 ára ábyrgð
Engin rotpró eða hefðbundin siturlögn
Margar stærðir í boði
Tæming seyru á 3 - 5 ára fresti

IÐNVER

Tunguhálsi 10 - 110 Reykjavík
Sími 517 2220 - petur@idnver.is

WPL
Diamond

PORSCHE

Gleðileg jól og farsælt komandi ár.

Við þökkum viðskiptin á árinu sem er að líða
– starfsfólk Bílabúðar Benna.

Birt með fyrirvara um mynd- og textabreytingu.

Bílabúð
Benna

Porsche á Íslandi | Krókhálsi 9 | S: 590 2000 | benni.is | porsche.is | Opið virka daga frá 9:00 til 17:00 og laugardaga frá 12:00 til 16:00

Loftslagsmál og orka

Í Bændablaðinu þ. 7. nóvember er fjallað um áform um uppbyggingu vindmyllugarðs með framleiðslu á rafeldsneyti í huga.

Fjarðarorka er með áform um uppbyggingu 570 MW vindmyllugarðs á Fljótsdalshéraði sem á að framléið a rafmagn fyrir framleiðslu á 220 þús. t. af ammóníaki sem eldsneytis á skip ásamt áburðar-framleiðslu sem hliðarafurð. Virkjunarsvæðið nær yfir 87 ferkílómetra, beggja vegna Fljótsdals. Fjárfestir er Copenhagen Infrastructure Partners. Hér verður farið yfir forsendur slíkra framkvæmda og hvort þær séu réttlætanager.

Egill P. Einarsson.

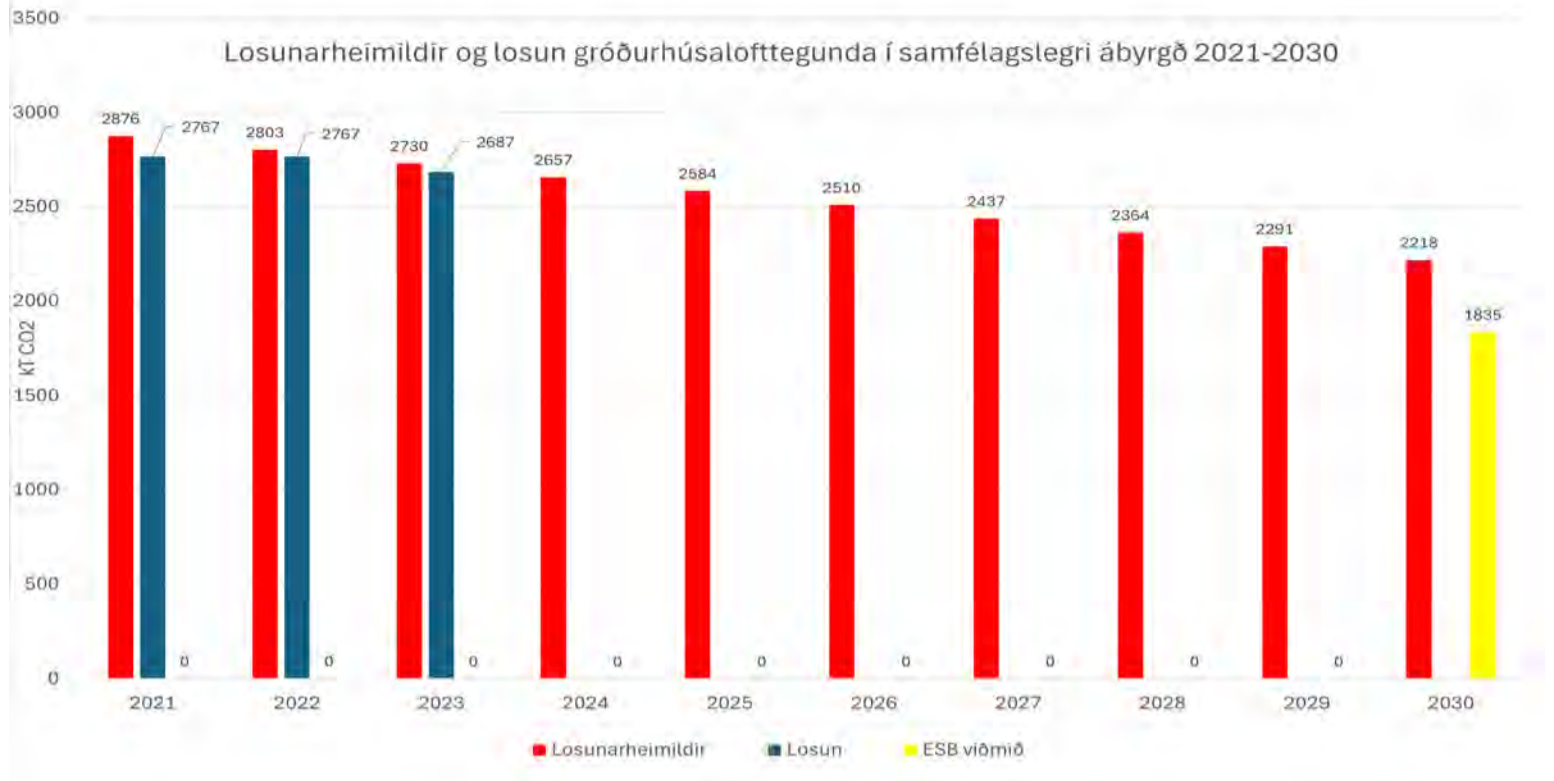
Tölfræði orku

Árið 2023 var heildarorkunotkun í heiminum 180 þús. TWh og hefur 8-faldast með veldisvexti frá árinu 1950. Af heildarorkunni er 76,5% jarðefnaeldsneyti, 19,7% endurnýjanleg orka og 3,7% kjarnorka. Til samanburðar er orkunotkun Íslendinga 60 TWh og þar af 60% jarðhiti, 20% vatnsorka og 20% jarðefnaeldsneyti. Íslendingar eru í 22. sæti í heiminum í orkunotkun per mann en með hæsta hlutfall endurnýjanlegrar orku eða um 80%. Þessar tölur miðast við svokallaða frumorku.

Raforkuframléiðsla í heiminum nemur 30 þús. TWh eða um 1/6 af heildarorkunni og þar af eru 60% framleidd með jarðefnaeldsneyti, 30% með endurnýjanlegum orkugjöfum og 10% með kjarnorku.

Tafla 1. Samanburður á mismunandi eldsneyti

Eldsneyti	Orkupéttleiki MJ/kg	Ástand	Orkupéttleiki MJ/l	Nýtni %
Vetni	120	Gas	5,6 (700 bar)	48 (efnarafall)
Ammóníak	18,6	Vökvi	12,9	19
Metanól	22	Vökvi	17,4	16
Rafolía	45	Vökvi	36	16

Ísland framleiðir 20 TWh sem er 1/1.500 af heildarraforkunni og eru í 1. sæti í raforkuframléiðslu á mann með 99% endurnýjanlega orku. Raforka er skilgreind sem unnin orka sem er mun verðmætari en frumorka. Við það að breyta frumorku í unna orku fást aðeins um 40% orkunnar.

Við útskipti af jarðefnaeldsneyti með rafeldsneyti sem framleitt er með rafmagni þarf að hafa þetta atriði í huga. Mikið orkutap verður í ferlinu þar sem unninni orku er breytt til baka í frumorku sem er

brennd með lágri nýtni. Því þyrfti að 10-falda raforkuframléiðslu í heiminum ef skipta ætti út öllu jarðefnaeldsneyti með rafeldsneyti. Ef rafmagn er hins vegar notað beint til að knýja farartæki þarf aðeins 1/4- 1/5 af þeirri raforku.

Skuldbindingar Íslands

Parísarsamkomulagið frá 2017 skuldbindur ríki heims til þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda til þess að halda hlýnun jarðar innan við 1,5 oC. Íslendingar fengu úthlutað losunarkvóta frá árinu 2020 sem felur í sér minnkun á losun um 29% til ársins 2030 m.v. losunina árið 2005. Skv. samningi ESB, Noregs og Íslands var síðar tekin ákvörðun um frekari samdrátt sem nemur 41% lækkun. Á línuritinu er sýnt hvernig þróunin verður

m.v. þessi áform og hvernig við höfum staðið okkur hingað til. Rauða súlan sýnir úthlutaðan losunarkvóta en bláa súlan raunverulega losun og gula súlan sýnir losun m.v. 41% samdrátt. Árin 2021–23 hafa Íslendingar staðið ríflega við skuldbindingar sínar. Miðað við framhaldið er árlegur samdráttur í losun 120 þús. t. kolefnisyrungs. Til viðmiðunar gæti árleg fjölgun rafbíla um 10 þús. árlega numið ¼ þessa magns en heildarvæðing Íslendinga er um 300 þús. Með áframhaldandi rafvæðingu og tiltekt í sorpmálum, landbúnaði og fiskveiðum er vel mögulegt að standa við þessar skuldbindingar. Ríkisstjórn Íslands hefur einnig tekið ákvörðun um kolefnishlutleysi árið 2040.

Orkuskipti

Í mars 2022 var gefin út skýrsla á vegum Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytisins með heitinu „Staða og áskoranir í orkumálum“. Megin niðurstöður skýrslunnar eru nokkrar sviðsmyndir fyrir orkuöflun til árana 2040–2050 og er metið fyrir hvert tilvik hver aukningin þarf að vera í raforkuframléiðslu. Grunnsviðsmyndin krefst 13% aukningar raforkuframléiðslu og miðast við að uppfylla grunnþarfir íslensks samfélags og orkuskipti að hluta. Sú stærsta m.v. grunnþarfir samfélagsins, full orkuskipti á landi, sjó og lofti og þarfir stórnotenda á raforku og orkusækins iðnaðar og krefst 124% aukningar. Skýrsluhöfundar taka ekki afstöðu til þessara tillagna en fram kemur að ef stefnt er að áframhaldandi hagvexti og sókn í útflutningi sé nauðsynlegt að auka raforkuframléiðslu um 100 MW á ári næstu 20–30 árin.

Samtök atvinnulífsins hafa nýlega hleypt af stökunum vef sem sýnir ætluð áform um orkuskipti fram til ársins 2040 (orkuskipti.is) til þess að uppfylla þessi áform um kolefnishlutleysi og gera Ísland sjálfbjarga með eldsneyti. Skv. vefnum er nauðsynlegt að auka raforkuframléiðslu á Íslandi um 5 TWh til ársins 2035 og síðan um 16 TWh fyrir full orkuskipti. Núverandi framleiðsla raforku er 20 TWh þannig að um tæplega tvöföldun raforku er að ræða. Ekki kemur fram hvernig sú raforka yrði framleidd en líklegt að það yrði blanda af vatnsafls- og

vindorkuverum. Helstu rök fyrir þessari uppbyggingu er að gera Íslendinga óháða innflutningi á orku og spara gjaldehyri sem farið hefur í kaup og innflutning á jarðefnaeldsneyti með framleiðslu á rafeldsneyti. Innflutningur jarðefnaeldsneytis til Íslands nemur um 1,2 mill. t/ári og eru 62% vegna alþjóðaflugs, 18% vegna skipa, 15% vegna bílaumferðar og 5% vegna stærri tækja.

Rafeldsneyti

Í töflu 1 er yfirlit yfir helstu tegundir fyrirhugaðs rafeldsneytis. Vetni er grunnur fyrir allar aðrar tegundir og er hægt að nota það beint á brunahreyfil eða efnarafal. Þar sem það er í gasformi og er með minna orkuinnihald á líter en fljótandi eldsneyti hentar það síður þar sem rúmmál skiptir máli. Aðrar tegundir eins og ammóníak og metanól hafa herra orkuinnihald per líter en um helmingi minni en rafolía og eru fljótandi við flestar aðstæður. Framleiðsla vetnis er mjög orkufrek og við frekari vinnslu í aðrar tegundir lækkar heildarnýtni hratt eins og fram kemur í töflunni.

Hagkvæmni „grænnar“ orku

Við framleiðslu á „grænu“ eldsneyti ber að hafa í huga að verið er að umbreyta herra orkustigi í lægra. Raforka er hæsta stig orku og hægt er að nýta hana til að knýja vélar og rafbúnað beint að mestu án taps. Eldsneyti sem framleitt er með raforku inniheldur efnaorku sem er lægra orkustig. Við bruna eldsneytis myndast varmi sem notaður er til að knýja aflvélar. Aðeins um fjórðungur upprunalegu orkunnar nýtist í þessu ferli en afgangurinn breytist í glatvarma. Framleiðsla á vetni með rafgreiningu er mjög orkufrek og fyrir 1 kg af rafolíu þarf 22-24 KWh raforku. Til þess að framleiða eldsneyti fyrir 1 bensínþíl þarf raforku sem dugir til að knýja 4-5 rafbíla. Á meðfylgjandi mynd er sýnt hlutfall nýtanlegrar orku og glatvarma fyrir þessi orkustig. Þess ber að geta að ef vetni er notað á efnarafal er nýtni 2-falt meiri en fyrir annað rafeldsneyti.

Vindmylluvæðingin

Ef Íslendingar ætla að vera sjálfum sér nógir með rafeldsneyti þyrfti

Jólatilboð

20% Afsláttur

Harðir jólapakkar fyrir bílinn

Öll hleðslutæki á afslætti fram að jólum

SKORRI
SÉRFRÆÐINGAR Í RAFGEYMUM

TUDOR

Skorri ehf • Bíldshöfði 12 • 110 Rvk • 577-1515 • vefverslun: www.skorri.is

a.m.k. 16 TWh raforku eða 2000 MW sem samsvarar öllu uppsettu afli virkjana í dag. Þar sem vindmyllur eru með mun lakari nýtni en vatnsaflsvirkjanir þyrfti um 5000 MW af uppsettu vindafli eða 700-1.000 vindmyllur m.v. meðal nafnaköst vindmylla 5-7 MW.

Í undirbúningi er fjöldi verkefna fyrir vindmyllugarða og þar af eru 6 í umsagnarferli hjá Skipulagsgátt, samtals 1570 MW, sem samsvarar 2 Kárahnúkavirkjunum. Flest þessara fyrirtækja eru í eigu erlendra fjárfesta sem í mörgum tilfellum ráðgera útflutning á rafeldsneyti.

Slík dæmi eru fjölmörg en ekki hefur neitt þeirra verið samþykkt skv. núverandi leyfisferlum gegnum rammaáætlun og lögum um vindorku nema Búrfellslundur í eigu Landsvirkjunar. Umhverfis- og orkumálaráðherra hefur upplýst að til þess að flýta fyrir orkuskiptum geti ráðherra heimilað að tilteknum virkjunarkostum í vindorku verði vísað til frekari ákvarðanatöku í nærsamfélagi.

Á fundi á vegum Landverndar þ. 24. nóvember sl. þar sem fulltrúar allra flokka voru til staðar kom m.a. fram eftirfarandi:

- Marka þarf skýra stefnu á Alþingi Íslendinga um vindorku.
- Enginn orkuskortur er á landinu. Ef leyfðir verða vindmyllugarðar verði þeir á fáum og afskekktum svæðum.
- Vindorka verði innan rammaáætlunar og í opinberri

eigu. Sameiginleg áætlun verði um auðlindagjöld.

- Um vindorku gildi varúðarreglan. Skýr ákvæði um hvernig orkan verði nýtt.
- Vindorka er óafturkræf framkvæmd. Er skaðleg fyrir ferðaþjónustuna.

Enginn fulltrúi flokkanna lýsti yfir afdráttarlausum stuðningi við þá stórfelldu uppbyggingu sem Samtök iðnaðarins hafa kynnt og sjá má á vefnum orkuskipti.is.

Niðurlag

Til þess að fara í frekari orkuskipti í samgöngum og fiskiskipaflotanum eru allar líkur á að fram komi tækni til að knýja þessa þætti með rafmagni. Fara þarf varlega í uppbyggingu raforku til framleiðslu rafeldsneytis meðan enn er óljóst hver þörfin er í ljósi þróunar í nýtingu raforku beint. Með því að umbreyta dýrmætri raforku í lágorku eldsneyti er verið að sóa dýrmætri auðlind. Það er ljóst að það eina sem réttlætir

frekari raforkuframleiðslu er af fjárhagslegum toga og að tryggja raforku fyrir uppbyggingu stóriðju á sviði rafeldsneytis með útflutning í huga. Aðrar leiðir eru færar sem ætti að ihuga áður en farið er í þá vegferð.

Hvaða aðrir möguleikar eru í stöðunni? Þar sem staða okkar í loftslagsmálum er sterk m.v. flestar þjóðir með 80% orkunotkunar í endurnýjanlegri orku og 99% raforkuframleiðslu í endurnýjanlegri orku eru hæg heimatökinn að minnka brennslu á olíuafurðum með rafvæðingu á bílaflotanum og notkun metans og lífeldsneytis í flutningabílum og fiskiskipum. Uppbygging vetnisframleiðslu er nauðsynleg til að anna þeim hluta sem ekki er hægt að fullnægja með þessu móti. Þetta er það sem fellur undir samfélagslega ábyrgð og gerð er krafa um. Hvað varðar flutningaskip og flugflotann er það sérstakt viðfangsefni sem við sem þjóð berum ekki ábyrgð á.

Höfundur er efnaverkfræðingur.

Nýtt

Rúmföt

handklæði og sængur

RÚMFÖT.IS

Nýbýlavegur 28 - Kópavogur - Sími 565-1025 - Email: rumfot@rumfot.is
Opíð 12-17.30 og 11-15.00 laugardaga.

Hjá okkur færðu jólagjöfina fyrir hestafólkið í þínu lífi

Endurnýtum og spörum með hringrásakerfi hestamanna á

Stallur.is

35% af bókun á stalli og smásölu út desember

CAT GC neyðarrafstöðvar 33 kVA - 1500 kVA

Hannaðar til að draga úr kostnaði og hámarka afköst

CAT GC neyðarrafstöðvar skila hinum þekktu afköstum CAT á meðan þær draga úr uppsetningar-, flutnings- og rekstrarkostnaði. Þær tryggja hagkvæmni og skilvirkni fyrir þig og þinn rekstur.

- Hleðslutæki
- Vatnshitari
- Hljóðeinangrun / veðurhlíf
- GCCP mælaborð
- Eldsneytistankur
- Sjálfvirk
- CAT RAM fjargæsla / fjarstart
- Stuttur afgreiðslutími

Hafðu samband við **Sigurð Vilhjálmsson**, sölustjóra, í **590 5126** eða **sv@klettur.is**, fyrir nánari upplýsingar.

REYKJAVÍK — HAFNARFJÖRÐUR — AKUREYRI — 590 5100

Bændablaðið kemur næst út
9. janúar

NORAMAX S5

Frábær öryggisstígvél frá Nora!
SUPERIOR PROTECTION

Við leggjum áherslu á góða þjónustu við landsbyggðina.

KH VINNUFÖT
Réttu fötin fyrir þig!

Vefverslun: Khvinnufot.is

Nethylur 2a, 110 Reykjavík | khvinnufot.is

nora

- Einstaklega létt og slitsterkt PU.
- Nagla- og távörn.
- Frábært grip, vörn gegn m.a. olíu, fitu og mykju.
- Góð einangrun, halda hita vel í kulda.

Verð: 11.900 kr.

Öryggi: Fyrst og fremst

GOES TERROX 500L

Gæðahjól á góðu verði

1.199.000,-
Án Vsk. 966.953,-

Innsþýting, rafmagnstýri, spili, dráttarkrök og sætisbaki. Hátt og lágt drif með læsingu. CVT kúpling, 25" dekk, 14l. tankur. USB tengi, stuðarar Götuskráð T3b.

Umboðsaðilar: **Bikevík**, Reykjanesbæ.
KS, Sauðarkröki, Suður England, Selfossi.
Lyngás Hellu. AB varahlutir, Egilsstöðum.
Bílaforritun North-East Akureyri.

NITRO
Nitró - Urðarharvi 4 - 557 4848 - nitro.is

Unga fólknið skapar sitt eigið sjónpróf um frið, vináttu og samkennd

Um miðjan október síðastliðinn fengu nemendur 7., 8., 9. og 10. bekkjar Víkurskóla í Vík í Mýrdal „öðruvísi“ skemmtilega kennslustund í ritlist og skapandi skrifum.

Skrifum sem eru öðruvísi að því leyti að þeir setja sína hugleiðingu fram í það knappa form sem sjónpróf er. Þemað var friður, vináttu og samkennd. Þetta er töluverð áskorun fyrir bæði unglinga og fullorðna þar sem stafafjöldi hvers sjónprófs þarf að vera um það bil 80 bókstafir og að hámarki 86 svo lögun upprunalega sjónprófsins haldi sér.

Svavar Guðmundsson.

Þetta er þolinmæðisverk og verður að framkvæma af mikilli rósemi og einbeitingu. Þar stóð unga kynslóðin sig alveg einstaklega vel. Nemendur hlustuðu af mikilli athygli á kennarann og það var greinilegt að þeim fannst gaman að glíma við verkefnið. Svavar Guðmundsson var kennari á vinnustofunni, en hann er lögblindur, lögblinda er skilgreind sjón sem er minni en 10%. Í lok vinnustofunnar hafði unga fólknið mikinn áhuga á að vita hvernig hann sæi lífið og líti þess, og hvernig væri að vera með svo litla sjón, sköpuðust góðar og upplýsandi umræður um blindu og sjónskerðingu.

Sjónprófið, sem er notað sem grunnur, er upprunalega sjónprófið frá árinu 1851 eftir Þjóðverja og nefnist Scellen test. Það er víða enn í dag notað sem sjóntæknigrunnur til að meta og mæla sjón fólks. Lögun og útlit sjónprófsins er engin tilviljun, allt úthugað í samspili stærð bókstafa og fjarlægðar þess sem það les. Svavar hefur gefið út þrjár bækur sem innihalda hugleiðingar og heilræði

Nemendur Víkurskóla sem tóku þátt í kennslustund í ritlist og skapandi skrifum þar sem þau mótuðu sjónpróf.

Mynd / Aðsend

sem sett eru fram í því knappa formi sem sjónpróf er. Inni á vef Menntamálastofnunar, nú Miðstöð menntunar og skólaþjónustu, má finna kennsluleiðbeiningar og hugmyndir um hvernig nota má bækurnar á fjölbreyttan hátt í skapandi skólustarfi.

Nemendurnir, með aðstoð íslenskukennara síns, bjuggu til sína hugleiðingu um þemað. Hún varð að innihalda 80–86 bókstafi eins og fyrir segir. Ásamt því eru nokkrar aðrar reglur

sem ber að varast sem Svavar útskýrði fyrir nemendum áður en þeir byrjuðu, t.d. hvernig á að telja stafina í síðustu 3 línunum o.fl. Nemendur fengu sent skapalón í tölvu sem Svavar hefur hannað til að setja stafina rétt inn í, þannig að hugleiðingin komi uppsett eins og sjónpróf. Og nú var komið að því að setja hugleiðinguna inn í sjónprófsformið sem nemendur höfðu skrifað deginum áður. Það er skemmt frá að segja að unga fólknið stóð

Sjónprófsgerðin er þolinmæðisverk.

sig stórkostlega og á tímabili mátti varla heyra saumnál detta svo áhugasöm voru þau að koma lífspeki sinni um þemað í sjónprófsformið. Nú eru merkingarþrungin sjónpróf um allan Mýrdalinn og ekki síst í grunnskólanum um FRIÐ, VINÁTTU OG SAMKENND.

Íslensku listaverkin eftir unga fólknið voru síðan afhjúpuð á degi íslenskrar tungu þann 16. nóvember, sem jafnframt er kaffihúsakvöld skólans, fyrir foreldrum, kennurum og öðrum gestum til yndislesturs. Þess skal getið að verkefnið er styrkt af uppbyggingarsjóði Suðurlands.

ÍSLENSKAEROKKARMÁLO
GDÝRMÆTIARFUR.

Höfundur var kennari á vinnustofunni.

Gylfi Björgvinsson, formaður Félags harmonikuunnenda í Reykjavík, spilar sjálfur lítið á harmoniku en berst fyrir að halda úti félagsstarfi fyrir þá sem hafa áhuga á hljóðfærinu.

Mynd / ál

Undir merkjum Félags harmonikuunnenda í Reykjavík starfar 20 manna hljómsveit sem æfir vikulega yfir veturinn.

Mynd / Sigurður Harðarson

Félagsstarf:

Staða harmonikunnar sterk

– Vikuleg böll og hátíð á sumrin

Félag harmonikuunnenda í Reykjavík heldur úti starfi fyrir harmonikuunnendur, sama hvort þeir spila eða ekki, ásamt því sem stór hljómsveit starfar undir merkjum félagsins.

Gylfi Björgvinsson tók við formennsku í Félagi harmonikuunnenda í Reykjavík (FHUR) í vor. Hann segist ekki spila mikið á harmoniku sjálfur, en sé flinkur á önnur hljóðfæri eins og munnhörpu. Það komi ekki að sök, enda hlutverk formannsins svo miklu meira en hljóðfæraleikur og mikið starf sem þarf að sinna.

Stærsti viðburðurinn í starfi FHUR er harmonikuhátíð sem er haldin árlega að Borg í Grímsnesi. Félagið stendur jafnframt fyrir

harmonikuböllum einu sinni í mánuði í samkomusal eldri borgara í Stangarhyl 4. „Þessi böll hafa verið þung í rekstri og það er nokkuð ljóst að það verður einhver breyting á,“ segir Gylfi. Mætingin hefur verið dræm og verður fyrsta ballið eftir áramót, þann 10. janúar, prófsteinn á framhaldið. „Félagið berst í bökkum. Við erum í vandræðum af því fólknið er að eldast svo mikið og margir að falla frá og ekki nógu mikil endurnýjun.“

Hljómsveitin æfir vikulega

Gylfi segir stöðu harmonikunar sterka en vandamálið sé að harmonikuleikurum er að fækka og þeir eru að verða fullorðnari.

„Ég á mína ósk um að harmonikan haldi velli og þessi starfsemi verði áfram og við berum þroska til þess að aðlaga þetta að færra fólk. Auðvitað vonar maður að áhugi ungs fólks á nikkunni aukist, en þetta stefnir óneitanlega ekki í þá átt,“ segir Gylfi.

Stofnað af Karli Jónatanssyni

Fjöldi félaga í FHUR er í kringum 180. Þar af eru 20 einstaklingar sem taka þátt í vikulegum æfingum með hljómsveitinni. Gylfi hvetur harmonikuleikara til að ganga til liðs við hljómsveitina og byrja að æfa, en hann segir alla geta tekið þátt. „Fólki er raðað upp eftir kunnáttu og fær aðstoð frá kunnáttufólki.“

Félag harmonikuunnenda í Reykjavík var stofnað af Karli Jónatanssyni árið 1977. Hann var fær harmonikuleikari og tónlistarkennari og frumkvöðull í félagstarfi í kringum hljóðfærið. Gylfi segir að FHUR sé elsta og stærsta harmonikufélag landsins.

FHUR er eitt af tveimur sambærilegum félögum á höfuðborgarsvæðinu, en hitt heitir Harmonikufélag Reykjavíkur, sem var einnig stofnað af Karli Jónatanssyni árið 1986. Gylfi segir að í gegnum tíðina hafi ekki verið mikið samstarf á milli þessara félaga, þó það hafi aukist í seinni tíð. Harmonikufélög má finna víða um land sem standa saman að Sambandi íslenskra harmonikuunnenda.

Hipparnir spilaðu ekki á nikk

Gylfi er alinn upp í Fljótunum í Skagafirði og segir að á flestum bæjum hafi tíðkast harmonikuspil í einhverri mynd. „Harmonikan var í áratugi eina hljóðfærið sem var spilað á um sveitir landsins,“ segir hann.

Vinsældir harmonikunnar voru mjög miklar þangað til að þær döludu eftir miðja síðustu öld. „68 kynslóðin spilaði ekki á nikk og hipparnir gerðu það ekki heldur,“ segir Gylfi. Hann segir áhugann á hljóðfærinu hins vegar hafa tekið kipp þegar harmonikuleikarinn Reynir Jónasson spilaði með Bubba Morthens á níunda áratugnum.

/ál

Flekkur kom úr langferð á jólaföstu

- Góður fulltrúi íslensku sauðkindarinnar

Hér á bæ fæddist svartfleckóttur lambhrútur 14. maí 2021, fremur smár tvílembingur undan ánni Syllu 15-555.

María Dóra Þórarinsdóttir.

Faðirinn var Skandall 19-035, bæði vel ættuð, m.a. út af þekktum kynbótahrútum frá Hesti, Bjarnastöðum og Haukaungu. Í október var

Flekkur seldur út á Reykjanes-skaga ásamt fleiri lömbum. Nú á jólaföstu gerðist svo þetta, rúmlega þrem árum síðar:

Þann 12. desember hringir til okkar Ólafur R. Dýrmondsson, fjáreigandi í Reykjavík og markavörður Ingólfsskrár, og spyr hvort við söknum fullorðins, flekkóttis hrúts með bæjarnúmer Morastaða á lambamerki, ekkert fullorðinsmerki sé í honum. Hrútin hafi Brynjólfur H. Áspórrson fjáreigandi í Fjárborg fundið fyrir um daginn við vörslugirðingu Norðurhólfs, norðan Suðurlandsvegur, nánar tiltekið á bakka Fossvallarár nyrðri um tvo kílómetra ofan Löngbergsbrekkunnar. Eftir spjall við Ólaf og hringingar suðureftir fundum við út að núverandi eigandi væri með kindur í Grindavík og í kjölfarið komst hann í samband við Brynjólf sem hafði þá flutt þann flekkótta niður í Fjárborg. Þar var hrúturinn feginn að fá hey og vatn þangað til eigandinn sótti hann.

Flekkur var greinilega kominn úr langferð um fjöll og hraun, orðinn aflagður og haltur. Hann hafði sést í sumar við kirkjuna í Krýsuvík, þá kominn austur fyrir Grindavíkurhólfið, og fengum við þær upplýsingar frá þeim Ólafi og Brynjólfi, sem eru kunnugir víða á svæðinu, að sennilega hafi Flekkur lagt að baki allt að 50 kílómetra. Ólafur, sem er fjallskilastjóri fyrir Reykjavík og Kópavog, fékk þær ábendingar frá

Þorvar Ingi heldur á Flekk nýfæddum á Morastöðum 14. maí 2021. Mynd / M.D.P.

Flekkur í Fjárborg 12. desember 2024, kominn úr löngu ferðalagi. Mynd / Brynjólfur H. Áspórrson.

útivistarfólki í haust að flekkóttur hrútur hafi sést við mynni Jósefsdals um miðjan nóvember og aftur í skarðinu á milli Sandfells og Selfjalls, austur af Heiðmörk, í lok nóvember. Í bæi skiptin var leitað án árangurs. Að áliti þeirra félaga hefur Flekkur sennilega haldið lengi í norðaustur, meðfram Kleifarvatni, um Lönguhlíðar, hugsanlega um Brennisteinsfjöll, síðan um Grindaskörð út eftir Bláfjöllum allt til Vífilsfells. Ef til vill fór hann norður Jósefsdal. Úr skarðinu á milli Sandfells og Selfjalls, töluvert vestar, telja þeir fullvíst að Flekkur hafi farið um Lakheiði svo til beint til norðurs þangað til vörslugirðingin stöðvaði för höfðingjans.

Var ekki Flekkur einfaldlega að sýna þá visku og ratvísi sem íslenska sauðkindin er þekkt fyrir? Allavega erum við Ólafur sammála um að hann hafi verið á leiðinni norður að Morastöðum og í æskuhagana í Eyrarfjalli, nú kominn á fjórða vetur. Skemmtilegt jólaeivintýri í hugum okkar.

Höfundur er bóndi á Morastöðum í Kjós

Hátíðlegar sósur fyrir rétta bragðið

Náttúruleg hráefni

- Án MSG
- Án pálmaolíu
- Lágt kolefnisspor

TAKK!

Um leið og við óskum ykkur gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári viljum við hjá Veldix þakka ykkur innilega fyrir frábærar móttökur.

Veldix hefur vaxið fram úr björtustu vonum, þökk sé ykkur.

Ekki er skipulögð viðvera hjá okkur á milli jóla og nýárs en síminn hjá okkur verður opinn alla daga fyrir afgreiðslu.

23. des	LOKAÐ
24. des	LOKAÐ
27. des	LOKAÐ
30. des	LOKAÐ
31. des	LOKAÐ

VELDIX
IÐNAÐARGAS

547 5577 / sales@veldix.is

Hvatningarverðlaun skógræktar 2025:

Tilnefningar óskast

Hvatningarverðlaun skógræktar verða veitt öðru sinni á alþjóðlegum degi skóga 21. mars næstkomandi. Verðlaunin eru veitt árlega til að hvetja til dáða einstaklinga, hópa, fyrirtæki, félög eða stofnanir sem vinna óeigingjarnt starf í þágu skógræktar á Íslandi.

Að verðlaununum standa Skógræktarfélag Íslands, Land og skógur og Bændasamtök Íslands.

Tilnefningafrestur er til 14. febrúar. Tilnefningu má fylla út á vef Skógræktarfélags Íslands:

skog.is/hvatningarverdlaun-skograektar

Ef þú þekkir einhvern eða einhverja sem eru að gera virkilega góða hluti innan skógræktar og eiga hvatningu skilið – endilega sendu inn tilnefningu!

BÆNDAGED
Geðorðin 10

- Hugsaðu jákvætt, það er léttara
- Hlúðu að því sem þér þykir vænt um
- Haltu áfram að læra svo lengi sem þú lifir
- Lærðu af mistökum þínum
- Hreyfðu þig daglega, það léttir lund
- Flæktu ekki líf þitt að óþörfu
- Reyndu að skilja og hvetja aðra í kringum þig
- Gefstu ekki upp, velgengni í lífinu er langhlaup
- Finndu og ræktaðu hæfileika þína
- Settu þér markmið og láttu drauma þína ræstast

baendaged.bondi.is

Peir eru vígalegir jólasveinarnir í Dimmuborgum.

Mynd / Markaðsstofa Norðurlands

Á döfnni í desember

Uppákomur og skemmtanir eru árvissir viðburðir um þetta leyti og ýmislegt áhugavert á döfnni í kringum landið. Jólamarkaðir, leiksýningar, skautasvell og tónleikahald er einungis lítið brot af því sem hægt er að njóta á þessum ævintýralegasta tíma ársins og ekki má gleyma jólasveinunum sem geta stungið upp kollinum alveg óvænt. Hér má finna ýmislegt sem allir aldurshópar geta glatt sig við.

/sp

Norðurland

Heimsókn í Jólagarðinn á aðventunni kemur öllum í jólaskapið. Aðeins um 10 mínútna akstur frá Akureyri. Opíð alla daga fram að jólum frá 12–21.

12., 19. og 23. des. verður örnámskeið í JólaNidra í Vökulandi Eyjafjarðarsveit sem byrjar stundvíslega kl. 18.30 til kl.19.15 Stakur tími kr.2500, öll þrjú skiptin 7000 kr. og skráning með skilaboðum í s. 6630498.

12.–23. des. Á aðventunni verða Jólasveinarnir í Dimmuborgum á sveimi og taka á móti gestum við hellismunnann sinn á milli klukkan 11 og 13. Sex ára börn og eldri greiða 2.000 kr. en miðasala er á Tix.is.

19. des. Á Amtsbókasafninu eru allir velkomnir að koma og perla eitthvað jólalegt frá klukkan 16–18. Frítt er í strætó og allir strætisvagnar stoppa í miðbænum í 300 metra fjarlægð frá safninu.

19. des. verður árlegt jólabingó í Reykjavíðarskóla milli kl. 17–19, spjaldíð kostar 1.000 kr. og enginn posi.

20. des. Akureyri ÍBA verður 80 ára 20. desember næstkomandi og er stefnt á að halda íþróttahátíð laugardaginn 7. desember í Boganum frá 13:00 til 17:00. Hátíðin verður með veglegasta móti og taka öll aðildarfélög bandalagsins þátt í fögnuðinum. Vegleg dagskrá verður í boði fyrir gesti og frítt inn fyrir alla. Íþróttafélagin á Akureyri bjóða upp á öflugt íþróttalíf og á hátíðinni fá bæjarbúar að kynnast og upplifa þær íþróttgreinar sem stundaðar eru innan aðildarfélaga ÍBA. Skemmtikraftar verða á svæðinu og varningur í boði fyrir gesti.

20. des. Jólaopnun í Skriðu, Eyragötu á Patreksfirði. Opíð verður á prentverkstæðinu kl.16 og hægt að versla ýmsar handgerðar gjafir frá Skriðu fyrir jólin. Heitt á könnunni og piparkökur.

Jólamarkaður Helga og Beate í Kristnesi, Eyjafirði svikur engan, en hann er opinn frá kl. 13–17 frá og með 18. des. til jóla.

Höfuðborgarsvæðið

Jólabljóskreyttur Fjölskyldu- og húsdýragarður býður gestum í heimsókn en kvöldopnanir eru alla adventuna. Opíð verður til kl. 20 föstudaga til sunnudaga frá 29. nóvember til jóla. Hefðbundinn opunartími er annars alla daga frá kl. 10 til 17 og þá gildir hefðbundinn aðgangseyrir19.–20. des.

Jólamarkaðurinn og Jólaskógurinn í Heiðmörk er opinn allar adventuhelgar 2024, kl. 12.00-17.00.

23. nóv.–20. des. Jóla-listasalur Mosfellsbæjar er opinn frá kl. 9–18 og 12–16 þar sem yfir 50 listamenn sýna og selja list sína.

20. des Snjóboltastríð kl 19:00 að Arnarhóli við Lækjargötu

Jólamarkað er að finna við Austurvöll, en opunartímar hans eru 19.–20. des.: 16–20, 21–22. des.: 12–21 og 23. des.: 14–23.

Jólabærinn Hafnarfjörður opnar Jólaborpið gestum á föstudögum frá kl. 17–20 og um helgar frá kl. 13–18. Kaffihúsið í Hellisgerði verður opíð á opunartíma Jólaborpsins og alltaf til kl. 20 þau kvöld auk þess sem Hjartasvellið á Ráðhústorginu verður opíð fimmtudaga–sunnudaga til 23. desember, svo og tívolí við Venusarhúsið, Strandgötu 11.

Vesturland

27. nóv.–21. des. Jólamarkaður í Loppusjoppunni, Nesvegi 13 Stykkishólmi. Opíð miðvikú- og föstudaga á milli kl 14–18 og laugardaga kl 12–15. Hægt er að versla eða selja það sem tengist jólonum á markaðnum.

21. des. Með adventudagskrá Snæfellsjökulspjóðgarðs má gera sér dagamun, en boðið verður upp á barnastund með jólaívaði auk adventugöngu með landverði í Djúpalóni. Frekari upplýsingar má finna á www.snaefellsjokull.is.

Suðurland

19–22. des. Listasafn Árnesinga býður gestum sínum upp á ýmiss konar sýningar sem gaman er að kíkja á og næra andann í miðri jólaöð. Þar er um auðugan garð að grejsja, skemmtilegar tengingar lista og vísinda.

Adventugarður Reykjanesbæjar er opinn allar helgar í desember frá kl. 14–17 og á Þorláksmessu frá kl. 18–21. Þar má finna Adventusvellið sem er opíð föstudaga frá kl. 16–21, laugardaga kl. 12–21 og sunnudaga frá kl. 12–19.

Austurland

19. des. Á Vopnafirði verður jólabingó Kiwanis kl. 20:00 í Miklagarði.

Finnsstaðir og Leikfélag Fljótsdalshearáðs bjóða upp á jóla- og ævintýrastemningu á Finnsstöðum alla laugardaga á adventunni frá kl. 15–17. Teymt verður undir ungum knöpum, grillaðir sykurlúðar í skóginum, kakó og mikið fjór jólasveina og fleiri ævintýrapersóna.

Eignatorg býður sérhæfða þjónustu við verðmöt og sölu á bújörðum og öðru landi, með eða án rekstrar.

Við byggjum á áralangri reynslu á því sviði.

Björgvin Guðjónsson, búfræðingur og löggiltur fasteignasali, s. 510-3500 eða 615-1020,
bjorgvin@eignatorg.is

Led-lýsing í allar landbúnaðarbyggingar og iðnaðarhúsnæði

Tri-proof ljós - Ufo ljós 60° og 90° fyrir meiri lofthæð.

www.kaupland.is
 sími 8449484

Jólagjöfin í ár!

Vandaðar bækur sem fást í öllum helstu bókaverslunum landsins.

LÍF OF EIGNIR ERU Í HÚFI

Er nægur og greiður aðgangur að slökkvitatni við býlið þitt?

Slökkvítæki þarf að yfirfara og endurnýja í samræmi við ráðleggingar framleiðanda

Eldvarnateppið er ómissandi í eldhúsinu

*Óskum landsmönnum öllum
gledilegra jóla og farsældar
á nýju ári*

BYKO
GERUM PETTA SAMAN

LANDSTÓLPI

 KRAFTVÉLAR

STREYMI
heildverslun
20 ára

 FLÓRA
GARÐYRKJUSTÖÐ

LÍFLAND

PÓR

VHE
HUGVIT Í VERKI

Magnús Leópolðsson lögg. fasteignasali
FASTEIGNAMIÐSTÖÐIN

Röggi ehf.

REYKJABÚIÐ
- Síðan 1947 -

 VÉLAVAL
www.velaval.is

 VAGNAR & ÞJÓNUSTA

FÓÐURBLANDAN
...gæði í hverri gjöf!

FRAKTLAUSNIR

Sprettur
ÁBURÐUR

LímtreVírnet

RAG
import - export

N1

ÍSFUGL

VÍKURVAGNAR EHF.

Völvuspá Bændablaðsins:

Ár umbreytinga og innsæis

Eins og siður er kastaði völvu Bændablaðsins beinum sínum og opnaði fyrir flæði þess kynngikrafts sem komandi ár ber í skauti sér. Þetta ár felur í sér trú á sjálfan sig, aðlögunarhæfni og skref áfram á nýjar slóðir. Þó við förum stundum aftur á bak eða í hring skal förinni heitið áfram. Samkvæmt kínverskum merkjum hefur nú braut sína ár Snáksins.

Snákurinn, sem táknar visku, glæsileika og dulúð er oft talinn tákn umbreytingar, innsæis og aðlögunarhæfni. Hann skiptir um ham, skilur hinn gamla eftir sem þjónar honum ekki lengur. Árið 2025 skulum við Íslendingar taka hann til fyrirmyndar og losa okkur við allt það sem er okkur ekki til góðs og taka í gagnid það sem hentar okkur heldur.

Vatnsberi

Komandi ár auðveldar vatnsberanum að glæða hugsjónir sínar eldi og hrinda þeim í framkvæmd. Mikil áhersla er lögð á að hann sé opinn fyrir nýjum uppgötunum og sé óhræddur við að kafa djúpt innra með sér. Nýsköpun og hugrekki haldast í hendur hérna og innri styrkur nauðsynlegur til að ná langþráðum markmiðum. Andleg upplifun kemur vatnsberanum á óvart og færir honum nýja sýn á lífið. Hann ætti að nýta þessa reynslu til þess að koma jafnvægi á andlega velferð sína. Árið 2025 mun veita vatnsberanum ný tækifæri á vinnumarkaði, þar sem hæfileikar hans verða taldir ómissandi við framkvæmd stórrar ákvörðunar. Þetta er grunnur að framtíðarárangri enda árið í heild jákvætt þegar kemur að framgangi vatnsberans í starfi. Fjármálin munu styrkjast í kjölfarið og leiðin einungis upp á við ef teknar eru ábyrgar ákvarðanir. Ástarmálin verða bæði spennandi og yfirvegð, hversu sérkennilega sem það kann að hljóma. Þeir vatnsberar sem eru í sambandi sjá nýja fleti á sínum heitelskaða sem kveikir í þeim og finna enn fremur fyrir trausti og ró. Einhleypir vatnsberar hins vegar þurfa að opna hjarta sitt ef þeim á að verða eitthvað ágennt en vera viss um að framhaldið sé í samræmi við eigin þarfir.

Fiskur

Fiskurinn ætti að nýta fyrstu mánuði ársins til að skoða nýja fjárfestingarmöguleika og hvernig verkefni utan vinnu geta orðið stærri hluti lífs hans. Ný tækifæri, ábyrgð og þekking eru lykilorðin hérna auk þess sem fiskurinn er hvattur til þess að halda ró sinni ef vel á að fara. Stórar ákvarðanir tengdar tilfinningalegri reynslu koma upp á yfirborðið og þarfnast lausnar. Þetta verður ár þar sem fiskurinn tekur á nýjum verkefnum og veldur meiri ábyrgð. Hann þarf að hafa í huga að þó nú sé tími til að treysta á innsæið er traust á aðra einnig mikilvægur þáttur. Þetta ár krefst þess nefnilega að fiskurinn skipuleggi nánustu framtíð með mun meiri skýrleika en áður og nú er bara að rífa upp blað og penna og hugsa stíft. Andlega heilsubót þarf að hafa í forgrunni og þarf fiskurinn að þróa dýpri skilning á sjálfum sér. Kafa djúpt og vinna úr sársaukafullum málefnum. Fyrirgefja sjálfum sér og fyrirgefja öðrum. Biðjast fyrirgefningar á þeim málum sem hafa plagað hann og hann þarfnast lausnar á. Það mun losa um heilmargt. Þegar kemur að málum hjartans er fiskurinn að ganga inn í tímabil sem snertir hann djúpt. Þeir sem eru í sambandi munu dýpka tengslin og sameiginlegar ákvarðanir verða afdrifaríkar. Einhleypir fiskar munu svo kynast ást sem byggir á djúpum tilfinningum og tengslum sem aldrei fyrr. Einhverjir kynast manneskju sem kemur þeim virkilega á óvart en kenna fisknum ýmislegt um sjálfan sig.

Hrútur

Árið 2025 verður fyrir hrútana ár þróunar, sérstaklega í tengslum við vinnu og persónulegan vöxt. Ný tækifæri eru á hverju strái sem hann er hvattur til að grípa eftir bestu getu, óhræddur við útkomuna. Heilt yfir verður hrúturinn bæði sjálfstæðari og öruggari á nýju ári en nokkurn tíma áður. Gott er að nýta orkuna til að hrinda í framkvæmd þeim verkefnum sem hafa legið ofan í skúffu, en hrúturnum er mikilvægt að hafa í huga að hann verður að vera á góðum stað innra með sér áður en hann hefst handa. Það er nokkuð áhugavert hversu mikill andlegur vöxtur verður hjá hrútum á komandi ári, sérstaklega þegar kemur að sjálfínu og hvernig hann tæklar átök og nýjar áskoranir. Þetta er ár dýpri skilningar á eigin þörfum, en sú þekking mun koma sér vel þegar það kemur að því að bæta tengslin við aðra. Rétt er að bæta fyrir gömul brot. Þegar kemur að atvinnumálunum mun hrúturinn hljóta aukna ábyrgð og í framhaldinu tekur hann stór skref fram á við, mögulega ákvörðun um einhvers konar breytingu á starfsferlinum. Ástin er svolítið upp og niður, enda eru hæðir og lægðir alls staðar í lífinu. Hrútar í sambandi geta átt von á því að fara í gegnum einhvers konar þolraun og þá er mikilvægt að traust og skilningur sé hafður í fyrirrúmi. Einhleypir hrútar eiga það til að vera svolítið áhrifagjarnir og verða að muna að hægja aðeins á sér. Ástin gæti birst þar sem þeir eiga síst á von ...

Naut

Nú er komið að því að nautið taki ábyrgð á eigin vexti og velferð. Of margir í nautsmerkinu eru sérhlífir að eðlisfari en nú er virkilega kominn tími til að standa á lappir. Stöðugleiki, skýr stefna og ákvarðanir eru allt möguleikar sem hanga í loftinu og nautinu munu bjóðast alls kyns ný tækifæri ef það heldur rétt á spöðunum, hvort sem er í vinnu eða einkalífi. Nautið er einnig hvatt til þess, enn eina ferðina, að hreyfa sig og huga að eigin heilsu ... svona í alvörunni. Komandi ár kallar á það að skoða hvernig það getur orðið betri útgáfa af sjálfu sér. Með það í huga getur nautið þurft að takast á við alls kyns tilfinningar og áskoranir, en með sjálfstrausti og þrautseigju má nýta þær til að öðlast meiri andlegan styrk. Fjárhagslegur stöðugleiki verður í fyrirrúmi og peningarnir streyma inn jafnt og þétt. Ný verkefni eða atvinna geta skotið upp kollinum og rétt að grípa það sem þykir ákjósanlegt. Nautið þarf þó að gæta jafnvægis á öllum vígstöðvum svo undirstöðurnar haldist. Þegar kemur að ástarsamböndum þarf nautið að muna að það megi stundum setja í fimmta gir svona til gamans. Sambönd munu styrkjast og fá nýja dýpt á árinu, markmiðasetning er þörmög og gefur aukinn stöðugleika. Einhleyp naut ættu að vera opin fyrir nýjum möguleikum sem munu koma á óvart og veita þeim varanleg tengsl.

Tvíburir

Nú er að ganga í garð ár sem krefst þess að tvíburinn nýti innsæi sitt og er því hvattur til að skoða nýjar leiðir í lífinu. Honum getur fundist hann vera að stíga inn í óvissu, en þarf að hafa í huga að þetta ár mun styrkja persónulegan þroska hans og kynna honum ný sjónarmið. Þetta er ár sem býður upp á miklar breytingar fyrir tvíburann ef hann er opinn fyrir því. Þegar kemur að atvinnumálunum opnast tækifæri til að nýta hæfileika tvíburans á annan hátt en áður – ef hann er tilbúinn til að aðlagast breytingum og fara út fyrir þægindarammann. Innri vöxtur er öllum hollur, ekki síst tvíburanum sem ætti að æfa sig á því að líta inn á við aðeins oftar og stilla hugann. Hann má þó ekki glata þeirri ástríðu sem býr innra með honum en þarf þó að kunna að beina þeim tilfinningum í réttar áttir. Tvíburinn getur tekið gleði sína því ýmsar dyr munu opnast honum á komandi ári auk þess sem hann fær viðurkenningu á því að hann sé á réttri leið. Ástarmálin ganga í gegnum breytingar sem valda bæði spennu og stressi en það er lítið hægt að gera í þeim málum nema að sleppa tókunum. Þarna er lykilatriðið að finna jafnvægi milli tveggja aðila og með góðum og rólegum samræðum mun það ganga eftir. Einhleypir tvíburar geta átt von á því að ástvinur úr fortíðinni leiti þá uppi en þeir ættu þá að einbeita sér að kynast manneskjunnar á nýjan hátt.

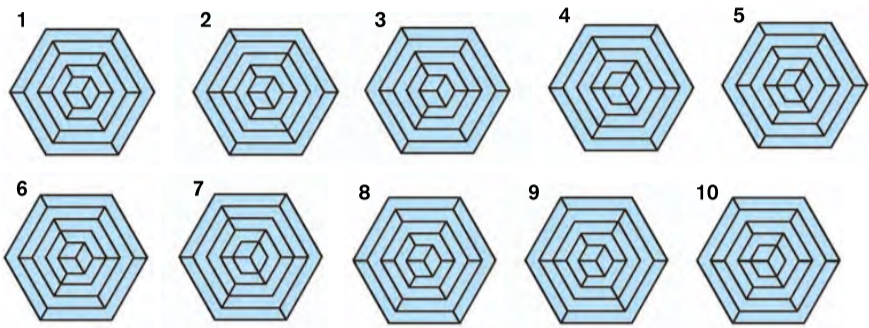

Krabbi

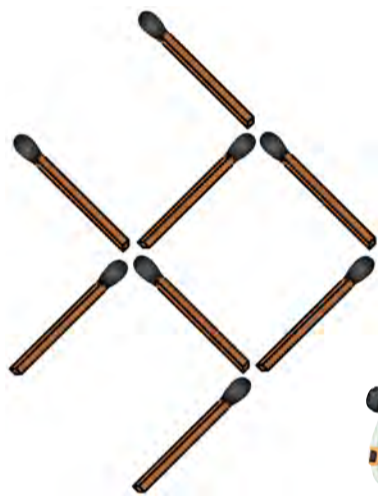
Árið 2025 er árið sem krabbinn ætti að staldra við og kanna tilfinningar sínar á öllum vígstöðvum. Nú er að hefjast tímabil þar sem hann verður að hugsa meira um sjálfan sig og innri líðan – en einnig hvernig hann getur tengst öðrum betur með því að sleppa tókunum. Þetta ár krefst þess að krabbinn taki ábyrgð á þeim þáttum sem hann hefur stjórnað, viti hvað hann vill sjálfur vinna með í sínu lífi og gæti þess að leyfa fjölskyldu og ástvinum að vera enn mikilvægari í sínu lífi. Krabbar ættu að einbeita sér að persónulegri heilsubót og fara í gegnum andleg ferðalög sem tengjast fortíðinni. Þetta ár er gott til að vinna úr gömlum og erfiðum sársauka sem hefur áður hamlað honum. Krabbar munu þurfa að taka ákvörðun hvert þeir virkilega vilja stefna í lífinu. Hver eru næstu skref og hvort þeir séu á réttri hillu. Atvinnumálin eru á góðu róli og getur krabbinn nýtt hæfileika sína til þess að takast á við meiri ábyrgð. En hann þarf líka að spyrja sjálfan sig hvort hvort hann vilji meiri ábyrgð eða aftur – hvert hann stefnir í lífinu. Ástin mun krefjast þess af krabbanum að hann taki afdrifaríkar ákvarðanir í samböndum. Opni sig meira og leyfi tilfinningum að flæða með það fyrir augum að heiðarleiki og traust sé algert. Einhleypir krabbar munu eiga von á góðu síðla árs í óvæntum kringumstæðum og eru beðnir að hafa í huga láta ekki ótta við breytingar stoppa sig. Frjósemi er í kortunum.

1 10 sexhyrningar
 Þessir 10 sexhyrningar líta allir eins út við fyrstu sýn, en þeir eru það ekki. Það eru bara tveir og tveir eins, 5 pör af tveim eins sexhyrningum. Getur þú parað þá saman?

2 Eldspýtnafiskur
 Getur þú fært til þrjár eldspýtur svo fiskurinn syndi í hina áttina?

3 Er hér allt í rugli?
 Getur þú fundið 15 fuglanöfn í þessu stafarugli?

S	I	I	A	I	L	Ó	M	U	R	O	T	Á	H	N	O	Ú
M	T	K	Ó	Í	J	T	Æ	Ö	M	Í	P	F	U	Ð	I	Í
Á	L	P	A	B	I	U	R	O	J	X	B	R	Á	I	A	M
Á	S	X	J	U	J	R	Þ	N	Í	K	O	U	G	Ó	F	Ö
J	Ú	P	T	Ö	P	T	L	F	J	I	U	Í	L	F	P	F
P	L	O	R	Ó	F	Ö	E	H	Ð	Ý	J	Ð	K	Ó	Ú	E
G	A	H	N	Ö	Á	N	D	Ú	O	Ð	I	Ð	T	J	N	E
H	Ú	A	Y	L	S	D	B	E	J	E	P	O	L	Ð	Ó	T
M	M	H	V	Ó	D	T	A	Í	H	V	B	O	U	D	Ý	I
F	A	R	K	X	D	Ú	U	Ý	U	Ð	B	Æ	N	E	V	V
U	R	U	V	Þ	Ý	Ú	Á	R	H	P	R	V	D	G	M	E
Í	Í	G	G	Y	N	Á	Ú	J	Þ	R	Æ	M	I	L	Þ	B
P	U	T	Á	L	U	F	P	Ú	Í	V	A	Ý	Í	J	R	L
R	E	U	Æ	Á	A	B	I	P	R	L	P	F	E	M	S	O
Á	R	Í	Æ	N	Í	Ý	A	M	I	F	Í	N	Ý	P	J	
G	L	Ó	Ð	I	N	S	H	A	N	I	T	S	Ý	E	Ú	R
K	A	D	K	I	A	V	Ý	A	Ú	V	F	A	P	Þ	E	

*Óskum landsmönnum öllum
 gleðilegra jóla og farsældar
 á nýju ári*

Málning og Húsviðhald ehf

Málarar, múrarar og smiðir geta bætt við sig verkum hvar sem er á landinu.

Spörtlun, málning, múr, smíði, þakskipti, innahússfrágangur. Tökum einnig að okkur vinnu hjá byggingaverktökum og fleira.

Rúnar Eldjárn Jóhannsson
múrari s. 774-3800

Ágúst Fjalgar Jóhannsson
málarameistari s. 774-3833
malningoghusavidhald.is

Pug-rakki og Griffon-rakki til sölu á gott heimili. Uppl í s. 566-8417.

Seljum vara- og aukahluti í flestar gerðir af kerrum. Sérþöntunarþjónusta. Sendum um land allt. Brimco ehf. s. 894-5111 www.brimco.is Opið frá kl.13-16.30.

Smáauglýsingar

Skráning smáauglýsinga er á vefslóðinni: www.bbl.is/smaauglysingar

Verð: Textaauglýsing kr. 2.650 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 6.250 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 15.00 á mánudegi fyrir útgáfu.

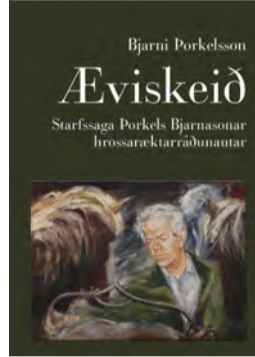
Sími: 563-0300 Netfang: augl@bondi.is

Yndisleg Jack Russel Terrier-tík (3 mánaða) leitar að framtíðarheimili. HRFÍ ættbók, örmerkt og bólusett. Nánari uppl. Lilja s. 820-6511.

Dagatal fyrir árið 2025 með myndum af eyfirskum brúm. Fáanlegt hjá undirrituðum. Verð kr. 3.000 Er staðsettur á Akureyri en sendi hvert sem er að viðlöngu sendingargjaldi Póstsins. Pantanir í s. 864-8417 (e. kl. 15) og á hallmundsson@gmail.com Arnór Bliki Hallmundsson.

Með ævistarfi sínu lagði Þorkell grundvöll að því ævintýri sem íslensk hrossarækt er nú orðin. Með ræktendum og samstarfsfólki setti hann hástöfum hestamennskunnar þá traustu hornsteinu sem þeir hvíla nú á. Bókin fæst í öllum betri bókabúðum og hjá höfundu, s. 844 5758.

Til sölu snjósleði. Arctic Cat 440, árgerð 2003, keppnisleði með racehæddum, keppnisfjöðrun og negldu belt. Tilboð óskast. Upplýsingar í s. 770-1756.

Leiðtogafundurinn í Höfða í Reykjavík árið 1986 – raunhönnuð lýsing á atburðarásinni og andrúmsloftinu vafin inn í sendibréfaástarsögu. ÁSTARSAGA fæst á www.ordlist.is og hjá s.asmundsdottir@gmail.com

20 feta einangraður skrifstofugámur frá Stólpar. Klár til notkunar með rafmagnstengingum og rafmagnsofni. Lítur vel út. Verðhugmynd kr. 1.700.000- Netfang: maggi.dadason@gmail.com s. 864-6463.

Jesús sagði:
„Sjá, ég er með yður alla daga allt til enda veraldar.“
Matt. 28.20

biblian.is

Infrarauður klefi, 150x120x200 sm. (BxDxH) og er með halogenljós, bæði að utan og innan ásamt útvarpi m/blátannartengingu m/fjarstýringu, kolefnahitaplotum og hreinsibúnaði. Viður er þöll (hemlock). Klefinn er mjög auðveldur í samsetningu. Orkunotkun er 2.100w.

Rafmagnspotturinn HYDRO. Stærð 200x200x95. Verð kr. 850.000, m/loki, tröppu, síu ofl.

GODDI.IS
Auðbrekku19,
200 Kópavogi,
S. 544-5550

Sendum okkar bestu óskir um gleðileg jól og farsælt komandi ár með þökk fyrir samstarfið á líðandi ári.

ZETOR

3XT

www.3xt.is

UMHVERFIS STOFNUN

Vilt þú verða landvörður?

Námskeið fyrir verðandi landverði fer fram 30. janúar - 2. mars 2025

Um námskeiðið:

- Þátttaka veitir réttindi til að starfa sem landvörður
- Kennt í fjarnámi, fyrir utan eina staðlotu sem er vettvangsferð
- Þau sem ljúka námskeiðinu ganga fyrir við ráðningar í störf landvarða

Skráning hefst 2. janúar 2025 kl. 10

Sjá nánar á ust.is/landvardanamскеid

Viðgerðir á kerrum og mikið úrval vara- og aukahluta.

Úrvalið hefur aldrei verið meira.

AL-KO QUALITY FOR LIFE

UNINN

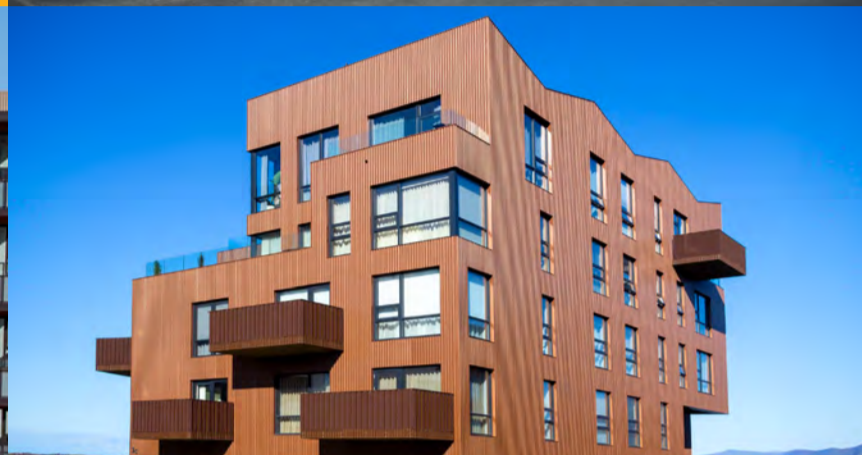
Schmidt FAHRZEUGBAU

Margar gerðir af þýskum eins og tveggja öxla kerrum. Skoðuðu úrvalið á www.brimco.is eða kíktu í heimsókn.

Hestakerrur fyrir 2, 3 og 5 hesta.

BRIMCO EFRIBRAUT 6 - 270 MOSFELLSBÆ SÍMI: 894 5111 - www.brimco.is

**Við þökkum
viðskiptin og
verkefnin á árinu
sem er að líða**

Gleðileg jól

og farsælt komandi ár

VETRARTÆKI

- Mikið úrval á lager -

Fjölplogar f/ smærri vélar
Breidd 1,5m, m/3p tengi
Breidd 2m, m/3p tengi

Fjölplogur PUV3300
Með stjórnbúnaði. Án festiplötu
Breidd 3,3m, án festiplötu

Fjölplogur PUV „M“ Diagonal
Með stjórnbúnaði. Án festiplötu
2,6 m og 3,0 m

Fjölplogur PUV - Heavy Duty
Með stjórnbúnaði. Án festiplötu
3,6 m og 4,0 m

Festiplötur:

Slétt plata	3-punkta
EURU/SMS	EURO stór
JCB 3CX hrað	CASE 580SR

Slitblöð
Eigum á lager slitblöð og boltta í flestar gerðir plöga

Salt - og sanddreifari
HZS-10, 1 m³, glussadrifnar,
með klumpabrjót og tjakk

Salt - og sanddreifari
EPT15, 1,5 m³, rafstýrður, 12V

TRAUSTUR SAMSTARFSADILI

Selfossi | Akureyri | Garðabæ
sími 480-0000 | www.aflvelar.is

SMÍÐUM FRÁ GRUNNI OG GERUM VIÐ

ALLAR GERÐIR TJAKKA

VHE

VHE • Melabraut 27 Hafnarfjörður • Hraun 5 Reyðarfirði
Sími 843 8804 • Fax 575 9701 • www.vhe.is • sala@vhe.is

Nýr Kempf 2 öxla malarvagn Sérsmíðaður fyrir 3 öxla dráttarbil. Hardox 450, 8 mm botn og 5 mm hliðar. Alcoa Durabright felgur, Skúffa og grind heitsprautuzinkað, (tvöföld grind) 6 þrepa sturtutjakkur, sem gefur ca: 53 gráða halla, seglyfirbreiðsla. Th. Adolfsen ehf. S. 898 3612 - thadofs@gmail.com

Gámarampar á lager. Heitgalvaniserað stál. Burðargeta 8.000 kg. Stærð 130 cm x 210 cm x 16 cm. Lykkjur í dekki fyrir lyftaragaffla. Hákonarson ehf. hak@hak.is s. 892-4163. www.hak.is

Kíktu á nýja heimasíðu okkar á www.ferrozink.is. og tölvupóstur á ferrozink@ferrozink.is

Glussadrifnar gólfhræverur. Vinnudýpt 1,9 m. Stærð á skrúfu 48 cm. Rótor 12 kW. Glussaflæði 75 L/mín. 20 m af glussaslöngum fylgja. Mesta hæð frá gólfi 2 m. Burðarvirki-Heitgalv./SS stál. Hákonarson ehf. S. 892-4163. Netfang: hak@hak.is

Ljárdalur HT20. Þyngd 2tonn. Kubota-mótor. Búnaður: Sveigjanleg bóma, breikkanlegur undirvagn, mekanískt hraðtengi, 40 cm skófla, glussastýrður þumall, hitari í húsi. Arnar@ljardalur.is s. 849-3480.

Háprýstidælar fyrir verkataka og bændur. Rafdrifnar, traktorsdrifnar, glussadrifnar, bensín eða dísil. Margar stærðir, allt að 700 Bar. Einnig öflugir vatnshitarar fyrir háprýstidælar. Vandaður búnaður frá Comet - www.comet-spa.com Hákonarson ehf. hak@hak.is www.hak.is s. 892-4163.

Pakkajól Benna - KGM Rexton Adventure, 4x4, árgærð 2023, sjálfskiptur, ekinn 56.000 km. Verð kr. 8.990.000 - notadir.benni.is - s. 590-2035.

Prýstisett fyrir neysluvatn. Til á lager 230 V, 12 V, 24 V. Einnig dælar með 3 fasa. Mjög öflug sjálfzogandi dæla. Dæluhjól úr kopar og öxull úr ryðfriju stáli. 24 L eða 60 L tankur úr ryðfriju stáli. Stillanlegur prýstingur. Hentar vel fyrir sumarhús, ferðaþjónustu og bátta. Hákonarson ehf. S. 892-4163, netfang- hak@hak.is

Flytjum inn (og getum reist) iðnaðarhús af öllum stærðum og gerðum.

Upplýsingar á vegr.is og í síma 898-5463

VEGSMÍÐJA
GRUNNARFJÖRÐUR

Desembertilboð á girðingarefni. 5 strengja tünnet. Verð áður kr. 15.900 m/vsk. Tilboð kr. 14.455 m/vsk. 6 strengja tünnet. Verð áður kr. 18.500 m/vsk. Tilboð kr. 16.820 m/vsk. Motto gaddavír. Verð áður kr. 4.900 m/vsk. Tilboð kr. 4.455 m/vsk. Iowa gaddavír. Verð áður kr. 9.100 m/vsk. Tilboð kr. 8.270 m/vsk. H. Hauksson ehf. | www.hhauksson.is | S. 588-1130 | hhauksson@hhauksson.is

Sliskjur úr áli fyrir vinnuvélar, fjór hjól ofl. Lengdir 1,6 m, 2 m, 2,1 m, 2,5 m, 3 m, 3,5 m, 4 m 4,5 m, 5 m. Burður fyrir par 1,5 tonn til 80 tonn. Einnig gúmmíklæddar að ofan fyrir valtara. Mjög hagstæð verð. Hákonarson ehf. Netfang- hak@hak.is - s. 892-4163. www.hak.is

Desembertilboð á snjóskóflum með vængjum frá HW í Finnlandi. Breidd 265 cm + 100 cm vængir með 4 m rúmmál. Verð áður kr. 1.610.000 +vsk. Tilboð kr. 1.530.000 +vsk. Breidd 275 cm + 100 cm vængir með 5 m rúmmál. Verð áður kr. 1.895.000 +vsk. Tilboð kr. 1.790.000 +vsk. - H. Hauksson ehf. S. 588-1130.

Klósettælar fyrir kjallara. Inntak fyrir vask, sturtu og þvottavél. Mótor staðsettur fyrir utan votrymi. Margar stærðir sem henta fyrir íbúðar- og atvinnuhúsnæði. Mjög öflugur og vandadur búnaður. Frárennslí, 32 mm. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Óska eftir

Kaupi vínplötur. Staðgreidd stór plötusöfn. Ólafur S. 784-2410, olisigur@gmail.com

Óska eftir framdrifstraktor, 80 hestöfl +/- . Upplýsingar í s. 894-9249, Ragnar.

LAUSNIR Á GÁTUM

1

10 Sexhyrningar

Peir sem eru algeng eins eru:

- 1 og 8
- 2 og 9
- 3 og 6
- 4 og 7
- 5 og 10

2 Eldspýtnafiskur

Pú tekur neðstu þrjár eldspýtnar, sem eru gráar á myndinni og færir þær efst, þá syndir fiskurinn í hina áttina.

3

Er hér allt í rugli?

Nei, hér er ekki allt í rugli, það eru 15 órugluð fuglanöfn. Þau eru: álka, heiðlóa, hrafn, kjói, lómur, lundi, maríuerla, óðinshani, rita, rjúpa, spói, súla, ugla, urtönd og þröstur.

Holda
KALKÚNN

REYKJABÚIÐ

- SÍÐAN 1947 -

Íslenskur kalkúnn
í veisluna

LANDSTÓLPI

Landsnet hf.
Bíldudal - Tengivirki

Skipalyftan ehf.
Vestmannaeyjum - Iðnaðarhúsnæði

Landsnet hf. - Alverk
Njarðvíkurheiði - Tengivirki og spennahús - "Í vinnslu"

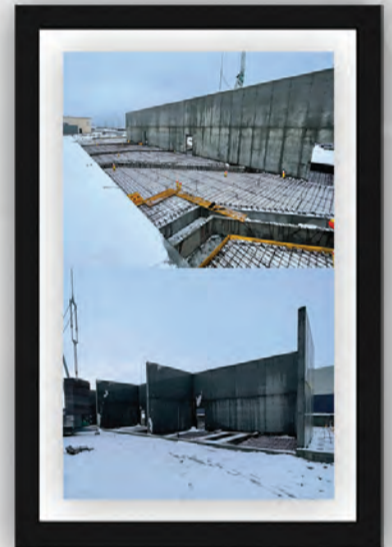
Kælivélar ehf.
Þorlákshöfn - Iðnaðarhúsnæði

Rifós hf.
Löni í Kelduhverfi - Kerjahús

Langanesbyggð
Þórshöfn - Atvinnuhúsnæði - "Í vinnslu"

Orkuvirki ehf.
Ásbrú - Spennavirki fyrir gagnaver - "Í vinnslu"

Laxar fiskeldi ehf. - Alverk
Þorlákshöfn - Skemma - "Í vinnslu"

Háafell ehf.
Nauteyri - Seiðaeiði

ESJ Vörubílar ehf.
Selvík 1 - Viðbygging

The Hive ehf. - Alverk
Járnsletta 2 - Iðnaðarhúsnæði - "Í vinnslu"

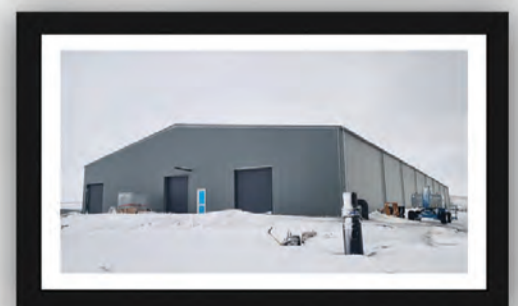
Landsnet hf.
Vegamót - Tengivirki

Fura
Hringhella 3 - Endurbygging endurvinnsluhúss

Terra
Berghella 1 - Endurbygging á sorpflokkun

Rifós hf.
Kópaskeri - Núverandi hús lengt um 300m²

Við hjá Landstólpa erum stolt af verkunum okkar árið 2024. Þökkum fyrir ánægjuleg viðskipti á árinu sem er að líða og óskum ykkur gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári.
Jólaþökk, starfsfólk Landstólpa